

Sámèlu kẹ mbu

¹ O nweru nwoke ọbu, bu onye Ráma l'alì ugvu Ífuremu. Ẹpha nwoke ono bu Ẹlukana Jerohamu Elihu. Elihu ono bu nwatibe Tohu; Tohu aburu nwatibe Zufu l'ikfu ndu Ífuremu. ² Ẹlukana bẹ luru unwanyi labu. Onye lanu bu Hana; onye ophu aburu Penina. Penina; bẹ mụshiru unwegirima; obenu lẹ Hana te nwedu ophu o mutaru.

³ Afa l'afa; bẹ nwoke ono eshije lẹ mkpukpu iya jeshia Sháyilo; ọbaru Ojejoje, bu Ọkaribe-Kakọta-Ike eja; mẹ t'o gworu ngweja nu iya. O bu l'ẹke ono bẹ unwegirima Elayi ẹphe ẹbo, bu iya bu Hofini; mẹ Finehasu anọduje l'achiru Ojejoje eja. ⁴ Yoo buje; teke Ẹlukana gworu eja ono; yo wota anu, gbaru nyee ya; mbu Penina ye l'unwu iya: ndu k'unwoke; mẹ ndu k'unwanyi nu ẹphe. ⁵ Obenu lẹ Hana; bẹ oobeje anu lẹ nk'iya; kẹ l'o yeru iya obu nshinu; yeru lẹ Ojejoje kechiru iya ẹpho. ⁶ Yo buru okfu lẹ Ojejoje kechiru iya ẹkpa-nwa meru iphe onye o buru yele iya anọduje aduka iya l'iphe; gude iya l'akpatsu iya aphu. ⁷ Yo buru ẹge ono bẹ ọonoduje ada afa l'afa. Iphe bu teke Hana jeru l'eze-ulo Nchileke; nyee nji iya ono l'akpatsu iya aphu; k'ophu bu l'ọoraje ẹkwa; jika nri. ⁸ Yoo buje aanonyaa; Ẹlukana, bu nji iya ono aji iya iphe ọoraru, kpọru iya nri: “?Bu ngunu kparu

iphe aphụ jiru iya obu? ?Ya ta kaduru iya ọgaru mkpa karia ụnwegirima nwoke iri tọ?”

⁹ Yo be ujiku lanụ lẹ Sháyilo l'ẹphe ritsuaru nri; ngua iphe-angungu; Hana egbeshi. Teke ono bẹ Elayi, bụ onye achijeru Nchileke ẹja nọdu anọdu l'oshi, nọ l'ọnu eze-ulo Nchileke. ¹⁰ Hana egude aphụ; gude ẹnya-mini; kfuru nụ Ojejoje. ¹¹ Yo ribua ya; sụ: “Nggube Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike; ọ -bụru l'ii-le ẹnya l'aphụ, byaru nwozi ngu; nyata iya; k'ophu ẹ tii zahadu yẹbe nwozi ngu; nụ iya nwata nwoke; bẹ ya e-wokwaru iya phụ nụ nggube Ojejoje; t'ọ bụru nke ngu jeye ẹge ọo-nọ-bebe. Agụbe ta abyadụ eru iya l'ishi.”

¹² Teke ono, ookfu anụ Ojejoje ono bẹ Elayi phuberu iya ẹnya l'ọnu. ¹³ Hana egude obu iya l'ekfu anụ Nchileke. Ọnu l'eme iya ụkporo; ọbu l'ẹ ta anụdu iphe, ookfu. Elayi arilaha l'ọ bụ mẹe b'ọ nguru; ¹⁴ sụ iya “?Bụ teke ole bẹ mẹe ọwaa e-mebuhu ngu l'ẹnya? Panuru mẹe haa!”

¹⁵ Hana asụ iya: “E tọ kwa ẹge ono b'ọ dụ; onye nwe mu nụ. Mu bụkwa nwanyi, aphụ jiru ọkpoma. Mu ta ngụkwa mẹe; to nwe iphe ọdo, eme l'ẹnya, mu nguru. L'ọ kwa ẹge ọ duru mu; bẹ mu atọshiru Ojejoje. ¹⁶ Be ewotakwa mubẹ nwozi ngu l'ọ bụ nwanyi, iphere gvuru l'ifu. Ọ kwa ẹge iphe ono ahutabe mu ọku; mẹ ẹge ọotsuta-be mu l'ẹhu bẹ mu shi teke ono kfushitaru Nchileke ono.”

¹⁷ Elayi asụ iya: “Lawaru nta-a! Tẹ Nchileke kẹ ndu Ízurelu mekwaaru ngu iphe, ñiroru iya.”

18 Hana asù iya: “T'obu rukwaa ngu l'ẹ̀ke nwozi ngu nọ.” Ya ndono; Hana atugbua je eria nri; ifu abya atusahu iya.

19 Yo rua l'onma-ẹ̀wa utsu echile iya; ẹ̀phe egbeshi; baarù Ojejoje eja tugbua laphushia azù l'ufu ẹ̀phe lẹ̀ Ráma. Ẹ̀lukana abya ejekfu nyee ya ono; mbù Hana; Ojejoje anyata iya. ²⁰ A nọnyaa; Hana abya atsùta ime; mụ́a nwata nwoke; gụ́a ya Sámẹ̀lu; kẹ̀ l'ọ̀ sùru: “Lẹ̀ ya rọ̀taru iya Ojejoje.”

Hana eye Sámẹ̀lu l'ẹ̀ka Nchileke

21 Yo be teke nwoke ono; mbù Ẹ̀lukana yẹ̀le ndibe iya jeru t'ẹ̀phe je egwooru Nchileke eja; mẹ̀kwaphu t'o mee iphe, o kweru Nchileke ukwa iya, bụ́ ẹ̀ge oomeje afa-l'afa; ²² Hana akwaa l'ufu. Yọ̀ sù nji iya: “Lẹ̀ ya te ejekwa jeye teke nwata-wa wofuru ọ̀nu l'ẹ̀ra. Teke ono; ya ekuta iya je edobe l'ùlo Ojejoje. Yo buwaruru l'ẹ̀ke ono.”

23 Nji iya; mbù Ẹ̀lukana asù iya: “Ọ̀ kwa t'i mee ya l'ẹ̀ge ọ̀ dù ngu l'obu. Nọ̀du jeye teke nwata e-wofu ọ̀nu l'ẹ̀ra. Tẹ̀ iphe Ojejoje kfuru rekwaa l'ẹ̀ge o kfuru iya.” Ya ndono; nwanyi ono anọ̀du hee nwata ono jeye teke ọ̀ ngu-buru ẹ̀ra.

24 Nwata ono ewofutsulephu ọ̀nu l'ẹ̀ra; yo kuta iya; bya akpùta oke-eswi, gbaru afa ẹ̀to; wota ntù witu, jiru, nkwo-ẹ̀ka labù; bya egude otumu mée; duru iya jeshia l'ùlo Ojejoje lẹ̀ Sháyilo; e gudekpooru lẹ̀ nwata ono hakwadu nwanshi.

²⁵ Ẹ̀phe egbutsua oke-eswi ono; duta nwata ono dujeru Elayi. ²⁶ Hana abya asù Elayi: “Keshinu ì nọ̀ ndzù ẹ̀ge ì nọ̀ iya-a; nggube onye nwe mu nù; b'ọ̀ kwa mu bù nwanyi phù, vudonyabeje ngu nù l'ẹ̀ke-a; l'ekfu anù Ojejoje phù. ²⁷ Mu rọ̀ru t'ọ̀

nụ mu nwata-wa; nta-a bẹ Ojejoje mewaru mu iphe ono, mu rọru iya ono. ²⁸ Ọo ya bụ ẹ nta-wa bẹ mu kutawaru iya Ojejoje. Ọo-buru kẹ Ojejoje jeye ege ọo-nọ-bebe.” Ẹphe abaaru Ojejoje ẹja l'ẹke ono.

2

Ekfukfu, Hana kfuru nụ Nchileke

¹ Tọ dọ iya bụ; Hana abya ekfuru nụ Ojejoje; sọ iya:

Mu ete ẹswa l'ẹke Ojejoje nọ.
Ike mu bụ l'ẹka Ojejoje b'o shi.
Nta-a bẹ mu asawa okfu
l'ifu ndu ọhogu mu;
kẹle mu etewa ẹswa
l'ì dzofutaru mu.

² Ẹ to nwedu onye dọ nsọ
l'ọ bụ Ojejoje; to nwe onye,
l'aturu ngu nụ;
Ọphu o nwedu Agbara-Mkpuma,
dọ l'ọ bụ Nchileke ayi.

³ Unu haa ọsa nsasa;
unu ahaa ogude ọnu l'apali
onwunu eli;
kẹle ọ bụ Ojejoje, bụ
Nchileke kwa iya
nwe mmamiphe;
buru iya bụ onye enyochaje
umere, madzọ eme ememe.

⁴ Akfọ ndu mkparawa
b'ì nyakwoshiwaru.
Obenu ẹ ndu ike gvuru
b'ì kwawaru agburu-ẹhu

l'òbu onye kwaru
ngwa-ògu.

- ⁵ Ndu ẹpho shi ji;
wowaru onwẹphe nù l'okfu nri.
Ndu ọphu ẹgu shi agù;
bẹ ẹpho jiwaru.
Nwanyi, ẹ-te shidu atsù ime;
mùtaru ụnwegirima ẹsaa.
Obenu lẹ nwanyi ọphu
mùtaru ụnwu l'igwe;
bẹ gbawa ẹka.
- ⁶ “Ọ bụ Ojejoje anafuje madzù ndzù;
bùru iya anùje ndzù.
Ọ bụ iya enwujeru madzù ye
lẹ maa; bùru iya emeje
t'e teta nọdu ndzù.
- ⁷ Ọ bụ Ojejoje emeje tẹ madzù
bùru onye ụkpa;
bùru iya emeje t'e nweru iphe.
Ọ bụ iya ewozitaje madzù alị;
bùru iya ewolije madzù eli.
- ⁸ Ookulije ndu ụkpa l'ẹja;
palia ndu ẹ-ta dudu ẹge
ọ haru ẹphe l'ikpo ntù;
woru ẹphe dobe l'ẹke
ndu ishi nọ; ẹke aa-nọdu
akwabe ẹphe ugvu.
Ọkpa-ulo kẹ mgboko
kwa Ojejoje nwe iya.
Ọ bụ l'eli iya b'o
gvugaberu mgboko.
- ⁹ Ọbojeru ndu duru iya lẹ nsọ ụzo.
Obenu lẹ ndu akirishi;

bẹ oomeje t'ẹphe tabuhu
 ọnu l'ẹkpuru-ọchi.
 Madzù te egudejekwa
 ọkpehu pyafuta ishi.

¹⁰ Ndu etso Ojejoje okfu;
 bẹ aa-nyakwoshi anyakwoshi
 teke oo-shi l'imigwe
 gude egbe-igwe bya ọgu.
 Oo-kpe mgboko l'ophu ikpe;
 woru ike; m'ọkpehu nù
 onye nke ngu ono,
 a wùru manù ono.”

¹¹ Tọ dù iya bụ; Ẹlukana phẹ atugbua lashia
 l'ufu ẹphe lẹ Ráma. Nwata ono; mbù Sámèlù
 anọdu l'ẹka Ẹlayi, bụ onye achijeru Nchileke ẹja;
 jelahaaru Ojejoje ozi.

Unwegirima Elayi

¹² Unwegirima Elayi bẹ bukota ndu ejo-
 madzù; to nwe iphe ẹphe guberu Ojejoje.
¹³ Iphe, ndu achijeru Nchileke ẹja emeje bụ
 l'ọobuje: madzù -bya ogwo ẹja; nwozi onye
 ono, achijeru Nchileke ẹja ono egude ójì, nweru
 ọnu ẹto bya teke anù ono shikwadururu l'ọku;
¹⁴ woru ye l'ite ono. Iphe, ójì ono gvutaru bụ
 k'onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono. Yọ bụru
 ẹge ono bẹ eemeje iya iphe, bụ onye Ízurelù,
 gude ngweja bya Sháyilo. ¹⁵ Yọ buje tẹmanu a
 kpọọ ẹba anù ono, e gude gwoo ẹja ono ọku
 bẹ nwozi onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono
 abyakfutaje onye ono, egwo ẹja ono; sù iya: “T'o
 wotakwa anù ono; nù onye achijeru Nchileke

eja t'a hua ahuhu; l'ẹ tọ natakwa ophu e shiru eshishi; gbahaa k'onyingu.”

¹⁶ Yọ buje teke ndu ono sọru nwozi ono: “T'e vuoduru ọzo kpoo ẹba anu ono oku; temanu yo wotawaru ẹge du iya mma;” nwozi ono asu: “Waawa! T'o ye iya ẹya l'ẹka nta-a; odumeka be ya e-wotakwa iya k'ehuka.” ¹⁷ Iphe, unwu-okorobyia ono eme akwata ha nshinu l'ẹnya Ojejoje; ke l'ẹphe gude iphe, a nuru Ojejoje l'atu jola-jola.

Sámèlu awata ojeru Ojejoje ozi

¹⁸ Sámèlu bu nwata-okoro, l'ejeru Ojejoje ozi; l'eye uwe-nlokpuru ocha, ndu achijeru Nchileke ẹja eyeje. ¹⁹ Afa-l'afa ha be nne iya akwaje uwe-nlokpuru; chitaru iya teke yele nji iya byaru ogwo ẹja, ẹphe egwoje l'afa. ²⁰ Yoo buje Elukana yele nyee ya bya ẹge ono; Elayi agoru onu-oma nu ẹphe; su ẹphe: “Te Ojejoje mekwaa te nwanyi-a mutaru ngu unwegirima, l'a-nochi ẹnya nwata-wa, nwanyi-a roru Ojejoje; yo metsua; kuta iya nu-phu iya azu-a.” Teke Elayi gotsuaru ẹphe onu ẹge ono; ẹphe atugbua lashia.

²¹ Ojejoje abya emeeru Hana iphe-oma. Yo bya atsuta ime; bya amutafua unwegirima unwoke eto; me unwanyi labu. Nwata ono; mbu Sámèlu anodu l'ifu Ojejoje vuta.

Elayi me unwegirima iya

²² Nta-a be Elayi kahwaru okpobe akahu. Eekfujeru iya iphemiphe obule, unwegirima iya anoduje eme ndu Izurelu l'ẹphe ha; me l'ẹphe anoduje ara unwanyi, eje ozi l'onu Ulo-Ékwà

Ndzuko. ²³ Ya ndono; yọ sù ẹphe: “?Nanù ẹge ọ dù bẹ unu eme ẹge-a? Nchị jiakwaru iya lẹ kẹ ẹjo ememe-wa, unu eme-wa. ²⁴ Wawakwa; unwu mu. Iphe, mu anù l'ọnu ndu kẹ Nchileke l'ẹke unu nọ ta dukwa mma. ²⁵ Ọ -buru lẹ madzù mesweru madzù ibe iya; Nchileke aburu iya onye-ogbo. Ọlobu; madzù -meswee Ojejoje; ? bụ onye e-kfuru iya ẹya.” Unwegirima iya ono anyilee nchị manù l'okfu nna ẹphe ono; kẹle Ojejoje tų-buwaru lẹ ya e-gbushi ẹphe.

²⁶ Nwata ono; mbụ Sámèlù l'evu; nọdu Ojejoje l'obu; nọdukwa iya phụ ndiphe.

Ama iphe, a-dakfuta ọnu-ọlo Elayi

²⁷ Onye kẹ Nchileke abyakfuta Elayi; bya asù iya: “Owaa iphe, Ojejoje kfuru: ‘?Ya te wodunaru-a onwiya koshi ọnu-ọlo nna ngu teke ono, ẹphe nọ Fero l'ẹka l'alì Íjiputu ono? ²⁸ Ọ bụ yẹbedua fọtaru nna ngu l'ikfu ndu Ízurelù l'ẹphe ha t'ọ buru onye a-chijeru Nchileke ẹja; t'ọ buru iya e-jeje l'ẹnya-ngweja mu; kpọọ insensu ọku; yeje uwe-ukuvu nọdu iya l'ifu. Iphe, bụ ngweja-ọku, ndu Ízurelù nuru iya bẹ ya nùkotakwaruphu ndu ọnu-ọlo nna ngu. ²⁹ ?Bụ ngunu meru iphe unu ta agụbedu ngweja iya iphe; mẹ iphe ono, ya tųru ekemu; sù t'a nùje iya l'eze-ọlo ẹke ya bu ebubu ono? ?Nanù ẹge ọ dù b'ì ka ọkwabe unwu ngu ugvu; ma lẹ yẹbedua; kparu iphe ọ bụ iphe ndu nk'iya, bụ ndu Ízurelù nuru iya bẹ unu afọtaje ọphu kakọta mma eri; l'ada rẹkfarekfu?’

30 “Oo ya bu lẹ Ojejoje, bu Nchileke kẹ ndu Ízurelù; sùru: ‘O bu oswi-okfu lẹ ya sùru l’ọ bu ọnu-ulo ngu; mẹ ọnu-ulo nna ngu a-nọduje eje ozi l’ifu iya gbururu jeye lẹ gbururu.’ Obule nta-a; bẹ yẹbe Ojejoje ekfu; sù: ‘Lẹ tọo dühedu ẹge ono! L’ọ bu ndu akwabe iya ugvu bẹ ya a-kwabe ugvu. Ndu ọphu akpọ iya ẹbo-ẹbo-l’afu bẹ aatuphu l’onu. 31 Túbekwa iya nvọ l’oogbaakwa teke ya a-gbajifu ike ngu; gbajifu ike kẹ ndu ọnu-ulo nna ngu; k’ọphu bu l’e too nwedù onye, bu ọgurennya, a-nọkwadu l’ẹnya ufu unu. 32 Ii-gude ẹnya ngu phẹ l’ẹke ono, ya bu ono bẹ nọ l’iphe-ẹhuka. Iphe, dù mma bẹ mu e-mekpokwaaru ndu Ízurelù. Obenu l’ẹnya-ufu unu te enwedù onye byakwadu bya a-ka nka gbururu jeye.’ 33 L’unu ha onye ọphu ya te egbudu l’ẹnya-ngweja iya a-dzụkwaru-a. Obenu l’oo-buru unu aphụ; buru unu ẹkwa; buru unu iphe-ẹhuka. Ndu ọnu-ulo unu a-nọdu agbakwohu agbakwohu. 34 Iphe, e-me l’ẹhu unwegirima ngu; ndu k’unwoke ẹphe ẹbo, bu iya bu Hofini yẹle Finehasu a-buru ngu iphe-ọhubama. Ẹphe ẹbo a-nwushihu ujiku lanu. 35 Mu e-gude ẹka mu wofuta onye a-nọdu achijeru mube Nchileke ẹja. Onye ono a-buru onye e gude ire iya ẹka; buru onye eme uche mu; mẹ obu mube Nchileke. Mu e-me t’onu-ulo onye obu nguru anguru; yọ nọdu l’ifu onye nke mu ono, mu wuru manụ l’ishi ono eje ozi gbururu jeye. 36 Iphe, bu onye phoduru nu l’ẹnya-ufu e-byije ikpere bya iya ọro okpoga; mẹ nri; l’arọ iya: ‘T’o yenu iya l’oru, gbaru onye achijeru Nchileke ẹja; k’ọphu ya a-phuje iphe

oye l'ònu.' "

3

Ojejoje eku Sámẹ̀lu oku

¹ Nwata ono; mbụ Sámẹ̀lu anọdu Elayi l'ẹka l'ẹjeru Ojejoje ozi. Teke ono bẹ Ojejoje te shidu ekfujekwadu eyeru madzụ; t'a kwata shi aphujekwadu àphù.

² Yo be l'enyashi ujiku lanụ; Elayi azeru l'ẹke ọozeje. Teke ono bẹ nka lawaru iya l'ẹnya; k'ọphu bụ l'ẹ tọ kwatadu aphukwadu ụzo ọhuma; ³ urọku eze-ulo Nchileke ta anyihuwa teke ono. Sámẹ̀lu azẹkwanuru l'ime eze-ulo Nchileke l'ẹke Okpoko Ogba-ndzụ Ojejoje nọ. ⁴ Ojejoje abya eku Sámẹ̀lu. Yọ za iya; ⁵ bya egude ọso gbakfushia Elayi je asụ iya: “?I kuru iya oku? Ọ kwa iya ndọ-ọ!” Elayi asụ iya: “Lẹ ya te ekukwa ngu oku; jekwa je azeru azẹe!” Yọ tughua je azẹ-zita ọdo. ⁶ Ojejoje abyakwa bya ekua ya ọdo: “Sámẹ̀lu!” Sámẹ̀lu egbeshikwa jekfushia Elayi; je asụ iya: “?I kuru iya oku? Ọ kwa iya ndọ-ọ.” Elayi asụ iya: “Nwa iya; ya te kukwa ngu oku; jekwa je azeru azẹe.” ⁷ Teke ono bẹ Sámẹ̀lu ta amadua Ojejoje; kele Ojejoje te kfuduaru yeru iya. ⁸ Ojejoje abyakwa bya ekua Sámẹ̀lu k'ugbo ẹto; Sámẹ̀lu ezilihukwa jekfushia Elayi je asụ iya: “?I kuru iya oku? Ọ kwa iya ndọ-ọ.” Yọ bya erua Elayi l'ẹhu l'ọ bụ Ojejoje bẹ eku nwata ono. ⁹ Yọ sụ Sámẹ̀lu: “Tughua je azeru azẹe. Teke o kuru ngu ọdo; nggu asụ iya: ‘Nnajiufu kfua iphe, ọ bụ; kele nwozi ngu

ngabèru ngu-a nchì.' ” Sámèlu atugbua je azeru l'èke o zèhawa.

¹⁰ Ojejoje abya evudo l'èke ono; bya ekua ya ège ookujehawa iya: “Sámèlu! Sámèlu!” Sámèlu asu iya: “Kfua iphe, o bu; kele nwozi ngu ngabèrua nchì.” ¹¹ Ojejoje abya ekfuaru Sámèlu; su iya: “Lenu; iphe, ya abya ememe l'alì Ízurelu a-bu onye nuru iya nu; yo gbaa ya anwirinwa le nchì. ¹² Mboku, ya e-me iphe ono be ya e-me t'iphe, ya kfuru l'èhu onu-ulo Elayi mekota. ¹³ Ya kfuwaru Elayi le ya abyawa te ya nua ndibe iya aphu gbururu jeye le gbururu. Ishi iya aburu k'ejo iphe, o machacharu l'unwu iya eme; l'ekfubyishi epha Nchileke; to lo ephe eka le nchì. ¹⁴ Oo ya kparu iphe ya riburu iya: 'L'ejo iphe, ndu onu-ulo Elayi metaru; be ngweja; m'o bu iphe-anunu ta asafu-ghekwa gbururu jeyewaru.' ”

¹⁵ Sámèlu abya azeru. Yo be l'utsu; yo gbeshi je aguhaa ulo Ojejoje. Obule o tsuhuru egvu; to duhe ike kfuwaru Elayi ke aphu ono, o phuru ono. ¹⁶ To du iya bu; Elayi abya ekua ya: “Nwatibe mu Sámèlu.” Sámèlu aza iya. ¹⁷ Elayi aji iya: “?Bu ngunu be Ojejoje kfuru ngu-a? Be edomikwaru iya eya edomi. O -nweru ophu i domiru iya edomi; te Ojejoje mekwaa ngu iya; mbu; t'o mee ngu ophu ka njo.” ¹⁸ To du iya bu; Sámèlu abya achiko iphe ono, o kfuru iya ono kfushikotaru iya; to nwe m'o bu nanu, o domiru iya edomi. Elayi asu iya: “O bu iya bu Ojejoje; t'o mekwaa iphe, bu iphe du iya mma.”

¹⁹ Sámèlu l'evu; Ojejoje anodu swiru iya; ophu

o nwedu okfu, Sámèlu kfuru, alajè kẹ mmanu. ²⁰ Iphe bụ ndu Ízurèlu l'èphe ha; tsube lẹ Dánu jeye lẹ Besheba amakọtaru lẹ Sámèlu bụ ọkpobe onye nkfuchiru, shi Ojejoje l'èka. ²¹ Yoo buje; a-nọta nọta; Ojejoje ehee lẹ Sháyilo; shi l'okfu ọnu iya koshi Sámèlu onwiya.

4

Ndu Filisutayinu aluta Okpoko Ogba-ndzu

¹ Tọ dọ iya bụ; Sámèlu awata okfu l'eyeru ndu Ízurèlu mgburumburu.

Yọ buru iya bụ lẹ ndu Ízurèlu awufu t'èphe je etso ndu Filisutayinu ọgu. Ndu Ízurèlu eje akwaa ọdu ọgu lẹ Ebeníza; ndu kẹ Filisutayinu akwaa nk'èphe lẹ Afẹku. ² Ndu Filisutayinu abya edzua onwèphe k'ọgu byakfutashia ndu Ízurèlu t'èphe kpọgba iya. Ọku ekeru achi l'ọgu ono; k'ọphu bụ lẹ ndu Filisutayinu mekputaru ndu Ízurèlu; gbua èphe iphe, ruru ọnu ọmadzu iri* l'ifu ọgu ono. ³ Ndu soja ndu Ízurèlu alaphulephu azu l'ọdu èphe; ndu bụ ọgurennya èphe aji: “?Bụ ngunu meru iphe, Ojejoje haru tẹ ndu Filisutayinu mekputa èphe l'ọgu ntanụ? L'èphe e-jekwa je apata Okpoko Ogba-ndzu Ojejoje lẹ Sháyilo; k'ọphu oo-tsoru èphe je adzọta èphe l'èka ndu ọhogu èphe.” ⁴ Ya ndono; èphe abya ezifu madzu; èphe ejeshia Sháyilo je apata Okpoko Ogba-ndzu Ojejoje, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike; mbụ onye ono, nọ l'aba-eze l'echi cherobimu ono. Ụnwegirima Elayi èphe ẹbo, bụ iya bụ

* **4:2** 4:2 Iphe ọ bụ bụ 4,000.

Hofini; mẹ Finehasu nọkwaphu l'ẹke ono; ẹphe ẹ Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje ono.

⁵ A pabatalephu Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje ono l'ọdu ọgu ndu Ízurèlu; ọzu abụru kẹ wọ; k'ọphu bụ l'alì nmahuru jijiji. ⁶ Ndu Filisutayinu anulephu ẹge ndu Ízurèlu atụ wọwowo; jilaha: "Iphe eme nù l'ọdu ọgu ndu Híburu?"

A nọnyaa; ẹphe abya amaru l'ọ bụ Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje; b'a pabataru l'ọdu ọgu ono; ⁷ tsulaha: egvu; kfulaha; sụ: "L'ọ nwekwaru agwa, bataru l'ọdu ọgu ndu Ízurèlu. Nshọ ayi! Iphe, dọ ẹge-a te mebukwaa! ⁸ Ayi laakwaru! ?Bụ onye a-dzọ ayi l'ẹka oke agwa ọwaa? L'ọ kwa agwa ono bụ iya gude iphe-ememe, dọ iche iche gbushia ndu Íjiputu l'echi-ẹgu ono. ⁹ Unube ndu Filisutayinu! Unu shihu ike l'ọ bụ nwoke; ọdumeka bẹ unu buakwa ohu ndu Híburu ẹge ono ẹphe shi bụru ohu unu ono. Ọo ya bụ; t'unu tso ẹphe ọgu l'ọ bụ unwoke!"

¹⁰ Tọ dọ iya bụ; ndu Filisutayinu alua ọgu ono; lụ-gbua ndu Ízurèlu; k'ọphu onyenonu gbalashiru lashia l'ufu iya. Ndu e gburu egbugbu adu egvu; kele ndu kẹ Ízurèlu dọ ụkporo unu madzụ ẹto l'iri l'ise,[†] bụ ndu soja k'ọkpa, larụ l'ọgu ono. ¹¹ Ẹphe narụ Okpoko Ojejoje ono; gbua unwegirima Elayi ono ẹphe ẹbo, bụ iya bụ Hofini; mẹ Finehasu.

Anwụhu Elayi

¹² Mbọku ono kwaphu bẹ onye Bénjaminu gude ọso shi l'ifu ọgu ono jeshia Sháyilo yele

[†] **4:10** 4:10 Iphe ọ bụ bụ 30,000.

uwe iya, ọ lajashiru alajashi; kpota eja kpua onwiya l'ishi. ¹³ Teke ọ bataru; bẹ Elayi nọlephu lẹ nwaba iya ele ẹnya l'esu-uzo; kẹ l'obu ete iya etete; lẹ kẹ Okpoko Ojejoje ono. Onye ono abata bya ekfua iphe, meru nù; uzu-ẹkwa aburu yọo lẹ mkpukpu ono. ¹⁴ Elayi anụa uzu-ẹkwa ono; jilaha; sù: “?Bù ngunu bù kẹ wọwowo onanu?”

Nwoke ono emewaphu ẹgwegwa jekfushia Elayi, ¹⁵ bù onye nọwaru ọkporo afa ẹno l'afa iri l'ẹsato. Nka lawaru iya l'ẹnya; tọ phufuhe ọzo ọhuma. ¹⁶ Nwoke ono asù Elayi: “L'ọ kwa nta-a bẹ ya shi l'ifu ọgu. L'ọ kwa ọso bẹ ya gude shi l'ẹke ono gbalaa ntanu.” Elayi aji iya: “?Nanu ẹge ọ mọru; nwa mu?” ¹⁷ Nwoke ono, byaru ozi ono asù iya: “Lẹ ndu Ízurelù bẹ gbakwaru ọso l'ifu ndu Filisutayinu; e gbua soja ndu Ízurelù ogbu-ẹkfu. Ọdo aburu l'unwegirima ngu ẹphe ẹbo, bù Hofini; mẹ Finehasu b'ẹ gbakwaru; nakwaaphu Okpoko Nchileke ono.” ¹⁸ Yo kulephu Okpoko Nchileke ono; Elayi eshi l'aba ono daa laa azu; sù-kwoo olu; yọ bọru iya anwuhu; kẹ l'ọ bọwa nwoke ọgurennya; hakwaphu ọkporokpo. Yọ bọru ọkporo afa labu b'ọ bọru ndu Ízurelù onye ikpe.

¹⁹ Nyee Finehasu, bù nyee-nwa iya; bẹ dọ ime teke ono. Yọ gbawa iya l'ezeda. Nwanyi ono anulephu lẹ Okpoko Nchileke; b'a nataru; mẹ lẹ nna nji iya; mẹ nji iya bẹ nwuhuru nù; ime awatawa iya phụ ememe. Yo zeda. Ọ bù l'ime ọbu tsuru iya l'ẹhu. ²⁰ Yọ bọru teke ọotu-buwa ume bẹ unwanyi, eswi iya ime sọru iya: “T'ọ gude ẹka l'obu; l'ọ bù nwata nwoke b'ọ mọru.”

Obenu l'ẹ to kfudu okfu; tọ ngarụ ẹphe nchị. ²¹ Yọ gụa nwata ono Ikabọdu; sụ: “L'ọdu-biribiri Nchileke lufuwaru l'alị Ízureļu.” Ishi iya bụ l'a nataru Okpoko Ojejoje; nna nji iya yele nji iya anwuhufua. ²² Yọ sụ: “L'ọdu-biribiri Nchileke bẹ lufuwaru l'alị Ízureļu; kẹ lẹ Okpoko Ojejoje b'a natawaru.”

5

Ndu Filisutayinu ẹphe lẹ Okpoko Ogba-ndzụ Ojejoje

¹ Ndu Filisutayinu anatatsua Okpoko Nchileke; bya apafu iya lẹ Ebeníza je edobe lẹ Ashudọdu. ² Ẹphe aparu iya je edobe l'ulo agwa ẹphe, bụ Dagonu; dokube Dagonu l'onwiya. ³ Ndu Ashudọdu abya etehu l'onmewa utsu echile iya; Dagonu ekpubewa ifu l'alị l'onu Okpoko Nchileke ono. Ẹphe apalia Dagonu; woru iya dobephu azu l'ẹke ọnojehawa. ⁴ Ẹphe abya etehu l'onmewa utsu ọphu tsotaru mboku k'ono; Dagonu ekpubewa ifu l'alị l'onu Okpoko Ojejoje ono. Ishi iya; mẹ ẹka iya atuko chikwoshihuwa; daburu l'ogbodo-ulo ono. Yọ buru ugwehu iya nwenkinyi bẹ phoduru nu. ⁵ O bụ iya kparu iphe ndu agwaje Dagonu lẹ Ashudọdu; mẹ ndu abahuje l'ulo iya ta adzojedu okpa l'ogbodo-alị ulo ono jeye ntanu-a.

⁶ Ojejoje abya adabe ndu Ashudọdu ẹka l'ehu; mewaru ndu obutobu ẹphe. Yọ loru iphe-ebubu nu ẹphe; gude iya merushia ẹphe ẹhu. ⁷ Unwoke ndu Ashudọdu abya aphụ ẹge ọomuru ẹphe; sụ: “L'okpoko Nchileke kẹ ndu Ízureļu

ta anọ́dukwa eswiru ẹ̀phe l'ẹ̀ke-a; kẹ́ l'ọ́dawa ẹ̀phe l'agwa ẹ̀phe, bụ́ Dagonu ẹ́ka l'ẹ̀hu.” ⁸ Ẹ̀phe ezia ozi; kukoo ndu ishi ndu Filisutayinu l'ẹ̀phe ha; jilaha ẹ̀phe: “?Bụ́ imagha; bẹ́ ayi e-me Okpoko Ojejoje kẹ́ ndu Ízurèlu?” Ẹ̀phe asu: “T'a pafu Okpoko Ojejoje kẹ́ ndu Ízurèlu je edobe lẹ́ Gatụ́.” T'ọ́ dọ́ iya bụ́; ẹ̀phe apafu Okpoko Ojejoje kẹ́ ndu Ízurèlu ono. ⁹ Ẹ̀phe apafutsua ya; Ojejoje adalaha mkpukpu ono ẹ́ka l'ẹ̀hu; k'ọ́phu ẹ̀phe wataru ọ́tsu egvu. Yo mee; iphe-ebubu awata obu ndu mkpukpu ono: nwata mẹ́ ọ́gurennya. ¹⁰ Tọ́ dọ́ iya bụ́; ẹ̀phe agulia Okpoko Ojejoje ono je edobe lẹ́ Ẹ́kuronu.

Okpoko Nchileke ono abahudelephu lẹ́ Ẹ́kuronu; ndu Ẹ́kuronu arashia: “Ẹ̀phe pataakwaru Okpoko Ojejoje ndu Ízurèlu t'ọ́ gbushia ẹ̀phe lẹ́ ndibe ẹ̀phe.” ¹¹ Tọ́ dọ́ iya bụ́; ẹ̀phe abya eku-kọ́o ndu ishi ndu Filisutayinu l'ẹ̀phe ha; bya asu ẹ̀phe: “Unu pafu Okpoko Ojejoje kẹ́ ndu Ízurèlu t'ọ́ laphu azu l'ẹ̀ke o shi; ọ́ -dudu bẹ́ oo-gbugekwa ayi lẹ́ ndu nk'ayi.” Kẹ́ l'egvu mgbonwu bya eruta ndu mkpukpu ono; Nchileke l'ada ẹ̀phe ẹ́ka l'ẹ̀hu l'ẹ̀ke ono. ¹² Ndu ọ́phu nwuhu-phodoru nu bẹ́ iphe-ebubu bulahaaru; ẹ́kwa, ndu mkpukpu ono ara erua imigwe.

6

Okpoko Ogba-ndzu Nchileke alaphu azu lẹ́ Ízurèlu

¹ Okpoko Ojejoje ono anọtsulephu ọnwa ẹsaa l'alì Filisutayìnu; ² ndu Filisutayìnu abya ekua ndu l'agwajèrù ẹphe ọmarali; mẹ ndu njibya; jia ẹphe: “?Bù imagha bẹ ayi e-me kẹ Okpoko Ojejoje ono? Unu kfuru ayi ẹge ayi e-gude paphu iya azù l'ẹke o shi.” ³ Ndu ono, agwajèrù ẹphe ọmarali; mẹ ndu njibya ono asù ẹphe: “Ọ - búrù l'unu ewola Okpoko Ojejoje kẹ ndu Ízùrèlù; unu ba agbabẹkwa iya ẹka ọtu wolaa. Unu keshikwaa ẹhu gworu ngwẹja ikpe-anmanma nù iya. Teke ono; a gwọo unu l'iphe eme unu; unu abyakwaphu bya amaru iphe kparu iphe ẹ to kwedu kùfu unu ẹka l'ẹhu.” ⁴ Ndu Filisutayìnu ono bya aji: “?Bù ngunu bẹ aa-nù iya l'ọnodu kẹ ngwẹja ikpe-anmanma ọbu?”

Ẹphe asù ẹphe: “L'ọ bụ iphe-ebubu ise, e gude mkpọla-ododo kpua; mẹ okerekfu ise, e gude mkpọla-ododo kpua, bụ iya bụ ẹge ndu ishi ndu Filisutayìnu hatabe l'igwe. Kẹ l'ọ bụ iphe-ememe lanù shi emekota unu lẹ ndu ishi unu. ⁵ Unu kpua iphe ono, dù l'ọ bụ iphe-ebubu ono; mẹ okerekfu ono, eyi alì unu iyi ono; unu abya akwabẹ Nchileke kẹ ndu Ízùrèlù ugvu; t'a maru: ?ọo-tuwo ẹka l'ọda unu l'agwa unu; mẹ alì unu ẹka l'ẹhu. ⁶ ?Bù ngunu kparu iphe unu kpọ-chiru obu unu ẹge ndu Íjiputu; mẹ Fero kpọ-chiru iya? ?Tọ bụdu teke Nchileke meshilahaaru ẹphe iphe ike bẹ ẹphe haru ndu Ízùrèlù; ẹphe alashia tọ? ⁷ Ọo ya bụ; unu mee ọ-gba-kperekpere ọphungu. Unu akpụta nne eswi labù, he unwu; mbù ndu ọphu e te gudebudua odogoro tųgbabe ẹbo. Unu woru nne eswi labù ono tųgbabe l'ọ-

gba-kperekpere ono. Unu apaphu unwu eswi ono azu l'odu-eswi, eke epe shi. ⁸ Unu aparu Okpoko Ojejoje ono tukobe l'ogba-kperekpere ono; unu eworu iphe ono, unu gude mkpola-ododo kpushia ono; mbu ngweja ikpe-anmanma ono ye l'okpoko, no l'iku Okpoko Ojejoje ono. Teke unu metsuaru; unu ewehaa ya; to la eke o shi. ⁹ Olobu; unu lezitakwa iya enya. O -buru l'o tugburu; chebe ifu l'uzo eke o shi; l'uzo iya ke Betu-Shemeshi; unu amaru l'o bu Ojejoje meru teji iphe ono dakfuta ayi. Teke e to dudu; ayi amaru l'e to budu iya daru ayi eka; l'o bulephu iphe-ehuka byaru."

¹⁰ To du iya bu; epe emee ya ege ono. Epe eworu nne eswi labu libe l'ogba-kperekpere ono; bya eworu unwu eswi je aguchia l'odu-eswi. ¹¹ Epe aparu Okpoko Ojejoje ono tukobe l'ogba-kperekpere ono; paru okpoko, a chiru okerekfu mkpola-ododo phu; me iphe ono, dugbaa l'o bu iphe-ebubu ono, e gudekwaphu mkpola-ododo kpushia ono ye iya. ¹² Nne eswi labu ono akwaseleruphu uzo Betu-Shemeshi. Epe atugburu uzo ono; l'egbu ora; eje; to nwe eke epe swibu aswiba. Ndu ishi ndu Filisutayinu l'etso epe l'azu l'azu jeye l'oke epe le ndu Betu-Shemeshi. ¹³ Teke ono be ndu Betu-Shemeshi akpata witu l'okpa uguv okpa uguv epe. Epe abya apalia enya; phu Okpoko Nchileke ono; eh atsuo epe ntumatu l'ephe phuru iya. ¹⁴ O-gba-kperekpere ono erua l'egu Joshuwa ke Betu-Shemeshi; bya evudo l'iku eze mkpuma, no l'eke ono. Ndu ono egbujashia oshi, e gude ku o-gba-kperekpere ono; bya egude

nne eswi labu ono gwoo ngweja-ukfuru nu Ojejoje. ¹⁵ Ndu Lívayi abya apazita Okpoko Ojejoje ono; me okpoko ono, e yeru iphe ono, a kpushiru le mkpola-ododo phu; bya achiru iya tukobe l'eli eze mkpuma ono. Ndu Bétu-Shemeshi abya egwoo ngweja-ukfuru; nu Ojejoje; gwokwaaru iya phu ngweja. ¹⁶ Ndu ishi ndu Filisutayinu ephe ise aphukota iphe ono; bya alaphu azu le Ekuronu mboku ono kwaphu.

¹⁷ Owaa bu mkpola-ododo ono, a kpushiru; yo du l'o bu iphe-ebubu ono; mbu ono, ndu Filisutayinu nuru Ojejoje t'o buru ngweja ikpeanmanma ono. Ndu Ashudodu; ndu Gáza; ndu Ashikelonu; ndu Gatu; me ndu Ekuronu nutsuaru nanu nanu iche l'iche. ¹⁸ Okerekfu phu, e gude mkpola-ododo kpu phu be hatabelephu l'igwe l'o bu mkpukpu, ndu Filisutayinu, ndu ishi ise phu achigbaa; mbu mkpukpu ono, a kpu-phegbaaru mgburumburu; me mkpukpu, nogbaa ya nu. Eze oke mkpuma ono, ephe tukoberu Okpoko Nchileke l'egu Joshuwa ke Betu-Shemeshi phu; be bukwa iphe, agba ekebe jeye ntanu-a.

¹⁹ Obenu le Nchileke haru chigbushia unwoke ndu Bétu-Shemeshi. Ukporo madzu eto l'umadzu iri be nwuhuru nu; ke l'ephe nyoru Okpoko Ogba-ndzu Ojejoje enyonyo. Ndu Izurelu agua aphu; kele ndu, Nchileke chigbushiru kwata oswa ha nshinu. ²⁰ Ndu Bétu-Shemeshi asu: “?Bu onye a-du ike vudo Ojejoje, bu Nchileke, du nsu l'ifu? ?Bu onye be Okpoko Nchileke ono e-shi l'eke-a je anodu l'ufu iya?”

21 Tọ̀ dọ̀ iya bụ; ẹ̀phe bya ezifu ndu ozi t'ẹ̀phe jekfu ndu Kiriyatu-Jerimu je ezia ẹ̀phe: “Lẹ̀ ndu Filisutayìnu palataakwaru Okpoko Ojejoje. Unu bya apata iya je edobe l'ibyiya nk'unu.”

7

1 Tọ̀ dọ̀ iya bụ; unwoke ndu Kiriyatu-Jerimu eje apata Okpoko Ojejoje ono. Ẹ̀phe aparụ iya je edobe l'ùlo Abinadabu l'eli ugwu; bya edobe nwa iya, bụ Eliyéza nsọ t'o letaje Okpoko Ojejoje ono ẹ̀nya.

Aadzofuta ndu Ízurèlu l'ẹ̀ka ndu Filisutayìnu

2 O tewaru ẹ̀nya; mbụ ruwa ụkporo afa k'ọ́phu Okpoko Ogbá-ndzụ ono shi nọ́duta lẹ Kiriyatu-Jerimu. Ndu Ízurèlu l'ẹ̀phe ha atụkowa gudewa ẹ̀kwa; l'achọ Ojejoje.

3 Tọ̀ dọ̀ iya bụ; Sámẹ̀lu abya ekfuru ndu Ízurèlu l'ẹ̀phe ha; sụ: “Ọ -bụru l'unu gudewa obu unu l'ọ ha alakfuta Ojejoje; unu ewoshia agwa ndu ọ́hodo; mẹ agwa Ashera ono. Unu kpọru obu unu ye l'ẹ̀ke Ojejoje nọ; t'ọ bụru iya kpụu bẹ unu a-nọ́du abaru ẹ́ja; k'ọ́phu ọo-nafuta unu l'ẹ̀ka ndu Filisutayìnu.” 4 Ya ndono; ndu Ízurèlu ewofukota agwa Bálu; mẹ kẹ Ashitoretu, ẹ̀phe dobegbaaru; bya abalahaaru Ojejoje nwẹnkinyi iya ẹ́ja.

5 Sámẹ̀lu asụ: “Unu dzua lẹ Mízupa unubẹ ndu Ízurèlu l'unu ha; tẹ mu kfuru nụ Ojejoje l'okfu ẹ́hu unu.” 6 L'ẹ̀phe dzukotsuaru lẹ Mízupa; bẹ ẹ̀phe kutaru mini wụshia l'alì l'ifu Ojejoje. Ẹ̀phe aswĩa aswĩswi; nọ́du l'ẹ̀ke ono kfushia iphe, dọ ẹ́ji ẹ̀phe meshiru; sụ: “L'ẹ̀phe meswewaru

Ojejoje.” Yò búrù Sámèlù bụ onye ishi ndu Ízurèlù lẹ Mízupa.

⁷ Ndu Filisutayĩnu anùlèphu lẹ ndu Ízurèlù dzuru lẹ Mízupa; ndu ishi ndu Filisutayĩnu ejeshia t'èphe je etso èphe ògu. Ndu Ízurèlù anù l'iyá phù; egvu ndu Filisutayĩnu egude èphe. ⁸ Ndu Ízurèlù asù Sámèlù: “Ba ahakwa òraku Ojejoje, bụ Nchileke ayi l'okfu èhu ayi; k'òphu òò-gbafùta ayi l'èka ndu Filisutayĩnu!” ⁹ Sámèlù ekwe; bya ewota nwaturu, angùkwadu era gwooru Ojejoje ngwèja-ukfuru. Yò bya araku Ojejoje l'okfu èhu ndu Ízurèlù; Ojejoje anù olu iya. ¹⁰ Yo gudekwadua ngwèja-ukfuru ono l'èka l'egwo; ndu Filisutayĩnu abyakfutashia ndu Ízurèlù ògu. Ojejoje egude egbe-igwe gbòoru ndu Filisutayĩnu ògbo mbòku ono; èphe atsùhu egvu gbaa nanù nanù. ¹¹ Ndu Ízurèlù awùfuta lẹ Mízupa; chĩru èphe tũgburu; l'egbutsushi èphe l'ùzo jeye lẹ mkpòda Bètu-Karu.

¹² Tò dù iya bụ; Sámèlù eworu mkpuma sùbe l'echi Mízupa; mẹ Shènu; woru èke ono gua Ebeníza;* sù: “Jeye nta-a bẹ Ojejoje eyeleruphu ayi èka.” Iphe, Ebeniza bụ bụ “mkpuma n-yemèka.” ¹³ Yò búrù iya bụ lẹ ndu Ízurèlù akapyabẹ ndu Filisutayĩnu; èphe ta byahẹ ògu ò-lùá-òlää òdo lẹ Ízurèlù. Ojejoje anòdulephu l'ada ndu Filisutayĩnu èka l'èhu l'ège Sámèlù nòta-beru ndzù. ¹⁴ Tsube lẹ Èkuronu jeye lẹ Gatù, bükotà mkpùkpu, ndu Filistayĩnu shi

* **7:12** 7:12 Iphe Ebeniza bụ bụ “n-yemèka”.

naa ndu Ízurèlu l'ògu bẹ́ ndu Ízurèlu byaru bya anaphutakota ẹ̀phe azu ọ̀do. Ndu Ízurèlu anafutakota ndu ẹ̀phe l'ẹ̀phe bu obutobu l'ẹ̀ka ndu Filisutayinu. Nchì abya adu ndu Ízurèlu; ẹ̀phe lẹ́ ndu Amọ̀ru ndoo.

¹⁵ Sámèlù bụ́ iya bụ́ru ndu Ízurèlu ọ̀gbo ikpe jeye l'ẹ̀ge ọ́ nọ́-beru. ¹⁶ Afa-l'afa ha b'ọ́ shije lẹ́ Bételu jeye lẹ́ Gíligalu; lufu lẹ́ Mízupa; l'edoshiru ndu Ízurèlu okfu l'ẹ̀ke ono l'ọ́ ha. ¹⁷ Ọ́le ọ̀buje; o -jee l'ọ́ jeru; yọ́ laphuta azu lẹ́ Ráma, bụ́ ẹ̀ke ufu iya nọ́. Yọ́ bụ́ru l'ẹ̀ke ono bẹ́ ọ̀noduje edoshiru ndu Ízurèlu okfu. Ọ́ kpuru Ojejoje ẹńya-ngweja l'ẹ̀ke ono.

8

Ndu Ízurèlu achọ́ onye a-buru ẹ̀phe eze

¹ Sámèlù akahulephu; bya agua unwegirima iya ndu k'unwoke t'ẹ̀phe bụ́ru ndu ọ̀gbo ikpe ndu Ízurèlu. ² Ẹ̀pha ọ̀kpara iya bụ́ Jówelu; otsota iya aburu Abíja. Ẹ̀ke ẹ̀phe shi nọ́du bụ́ru ndu ọ̀gbo ikpe bụ́ Besheba. ³ Obenu l'unwu iya ono te tsodu ubeka iya. Ẹ̀phe gharu ifu; wata ọ̀cho uru l'uzo, ẹ́-te vudodu nhamunha; l'eri ẹ̀ka-azu; l'ekpe ejo ikpe.

⁴ Ndu bụ́ ọ̀gurennya ndu Ízurèlu l'ẹ̀phe ha abya edzukobe; jekfushia Sámèlù lẹ́ Ráma. ⁵ Ẹ̀phe asu iya: “Lenu: nta-a b'ì kahwaru; unwu ngu te etso ubeka ngu. Nta-a kwa t'ì tuaru ayi ẹ̀ka l'onye a-buru ayi eze ẹ̀ge ono iphe bụ́ mbakeshi ndu ọ̀phu nwegbaaru ono.” ⁶ Obenu l'onanu, ẹ̀phe kfuru Sámèlù “t'ọ́ nù ẹ̀phe eze, a-nọ́du

achì ẹ̀phe” onò bẹ̀ d̀uru iya ẹ̀ji. Yo wota iya ye Ojejoje l'ẹ̀ka. ⁷ Ojejoje asù Sámèlù: “T'ọ̀ ngabẹ̀kwaru ndu onò nchì l'iphe, b̀u iphe, ẹ̀phe ekfuru iya. L'ẹ̀ tọ̀ b̀ukwa ngg̀ubedua bẹ̀ ẹ̀phe j̀ikaru; ọ̀ kwa yẹ̀be Ojejoje bẹ̀ ẹ̀phe j̀ikaru tẹ̀ ya ba ab̀uheru ẹ̀phe eze. ⁸ Ọ̀ b̀u ẹ̀ge onò bẹ̀ ẹ̀phe shi keshinu mb̀oku, ya dufutaru ẹ̀phe lẹ̀ Ìjiputu meta jeye ntaǹu-a; k'ọ̀phu b̀u l'ẹ̀phe gẁoberu yẹ̀be Ojejoje; balaharu agwa ndu ọ̀do ẹ̀ja. Ọ̀ kwaph̀u ẹ̀ge onò bẹ̀ ẹ̀phe gẁoberu ngg̀ubedua nta-a. ⁹ Geeruru ẹ̀phe nchì l'iphe, ẹ̀phe ekfu. Ọ̀lobu; nmashikwaaru ẹ̀phe ọ̀kwa ike; mee t'ẹ̀phe maru ẹ̀ge eze onò, a-nòdu achì ẹ̀phe onò e-me ẹ̀phe.”

¹⁰ Ya ndono; Sámèlù abya achìko iphe onò, Ojejoje kfuru onò kfuaru ndu onò, ekfu t'ọ̀ nù ẹ̀phe eze, a-nòdu achì ẹ̀phe onò. ¹¹ Yọ̀ sù ẹ̀phe: “Ọ̀waa iphe, eze onò, a-nòdu achì unu onò a-nòdu eme unu: Ọ̀o-chìta unwegirima unu; ndu k'unwoke dobe t'ẹ̀phe gbajeru iya ụ̀gbo-ìnya; mẹ̀ ìnya l'onwiya gude ejeru iya ozi. Yọ̀ b̀uru ẹ̀phe a-nòdu evuru ụ̀gbo-ìnya onò ụ̀zo. ¹² O nweru ndu ọ̀phu oo-zi t'ẹ̀phe chijeru iya ụ̀kporo unu ndu soja lab̀u l'ụ̀kporo iri iri; nweru ndu ọ̀phu a-nòdu achì ụ̀kporo ndu soja lab̀u lẹ̀ ndu soja iri iri; nweru ndu ọ̀phu a-nòdu akọ̀ru iya ọ̀kori; mẹ̀ ndu ọ̀phu a-nòdu akpataru iya iphe o meberu l'alì; mẹ̀ ndu ọ̀phu a-nòdu eme ngwa-ọ̀gu; mẹ̀ ngwa, etsoje ụ̀gbo-ìnya. ¹³ Ọ̀o-chìru unwegirima unu ndu k'unwanyì; ye t'ẹ̀phe meje maǹu mbeleke; shije nri; m'ọ̀ b̀u gheje iphe. ¹⁴ Ọ̀o-nashìkota unu alì unu; mẹ̀ mgbo vayìnu

unu; mę mgbabu olivu unu ophu kakota mma; nu ndu ozi iya. ¹⁵ Witu unu; mę akpuru vayinu unu bę oo-ke ọzo iri; vuta ọzo lanu nu ndu ishi l'ozi iya; mę unwu-mboyi iya. ¹⁶ Ohu unu ndu k'unwoke; mę ndu k'unwanyi; eswi unu; mę nkakfu-igara unu ndu ophu kagee oshihu ike bę oo-chitakota t'ephe jejeru iya ozi. ¹⁷ Aturu unu; mę egbu unu bę oo-ke ọzo iri; ruta ọzo lanu iya; unubedua l'onwunu atuko l'ejeru iya ozi. ¹⁸ O -rua teke ono; bę unu a-rangarahukwaa t'a nafuta unu l'eka onye ono, unu gude aka unu fota t'o buru unu eze ono; obule Ojejoje ta angakwaru unu nchi teke ono.”

¹⁹ Obenu le ndu ono dahuru Sámèlu nkichi; su iya: “Wawa; l'ephe choru onye a-buru ephe eze; ²⁰ k'ophu ephe a-du l'o bu iphe bu mbakeshi odo; nweru eze, a-ndu achi ephe; vutajeru ephe ọzo l'ogu.” ²¹ Sámèlu anukota iphemiphe obule ono, ndu ono kfu ru ono; tuko iya l'o ba kfu aru Ojejoje. ²² Ojejoje asu Sámèlu: “Meeru ephe iphe, ephe kfu ru; nu ephe onye a-buru ephe eze.”

To du iya bu; Sámèlu asu unwoke Izurelu: “T'onyenonu lakwa mkpukpu eke o shi.”

9

Sámèlu ete Sọlu manu l'ishi

¹ O nweru nwoke, bu onye ikfu Bénjaminu. Epha nwoke obu bu Kishi Abiyelu. Abiyelu bu nwatibe Zero; Zero aburu nwatibe Bekoratu; Bekoratu aburu nwatibe Afaya onye Bénjaminu. Kishi ono bu onye nweru eku. ² Kishi muru nwata nwoke, aza Sọlu. Sọlu bu nwokoro;

matabe mma; k'òphu bù l'ẹ to nwedu onye aatu eyeru iya l'alì Ízureļu. Onye vutanukaru evuta ebeje iya l'ukuvu.

³ Yo be teke nkakfụ-ìgara Kishi, bù nna Sòlu phushihuru; Kishi asụ nwatibe iya ono; mbụ Sòlu: “T'o duta nwozi lanụ tẹ yẹ l'iya je achọo nkakfụ-ìgara ono.” ⁴ Ẹphe atụgbua; bya atụjahụ alì ugvu Ífuremu; bya atụjahụ alì Shalisha; ẹphe ta phụ iya. Ẹphe abya etsogburu ụzo alì ndu Shaalimu; to nwe nkakfụ-ìgara ono, ọphu nọ l'ẹke ono. Ẹphe atụko ẹke iya kẹ Bénjaminu jekota; ẹphe ta phụ iya. ⁵ Ẹphe erulephu l'alì Zufu; Sòlu ekfuaru nwozi ono yẹle iya yì ono; sụ iya: “Bya t'ẹphe la; ọdumeka bẹ nna iya a-hakwa kẹ nkakfụ-ìgara; rìlahaa nk'ẹphe.”

⁶ Nwozi ono asụ iya: “T'o lenu; l'o nwekwaru onye kẹ Nchileke, bu lẹ mkpụkpu-wa. Ọ bù onye aakwabẹ ugvu; bya eyeru l'iphemiphe ọbule, o kfuru erekotaje. T'ayi jeedukwa ẹke ono; je amaru: ?m'oo-koshi ayi ẹge ayi e-shi iya.”

⁷ Sòlu asụ iya: “?Nanụ iphe ayi a-nụ nwoke ọbu; mẹ ayi -jee? Nri, nọ lẹ nwẹda ayi gvụwaru; to nwe iphe, ayi a-nyako onye kẹ Nchileke ono. ?Nanụ ẹge ee-me t'ẹka ayi l'iya tụgba?”

⁸ Nwozi ono abya eyeeru Sòlu ọnu ọdo; sụ iya: “Lenu; iphe, nọ mu l'ẹka kwa nkere-eno ẹkpa mkpọla-ọcha lanụ. Mu e-woru iya nụ onye kẹ Nchileke ono; k'òphu ọo-karụ ayi ụzo, ayi e-shi iya.” ⁹ L'ọdungu l'alì Ízureļu; shi abuje: madzụ -je ọjita Nchileke iphe; yọ sụ: “Unu bya t'ayi jekfu onye àphù;” kẹle ndu ono, eekuje ndu nkfuchiru

Nchileke nta-a ono b'e shi ekuje ndu àphù teke ono.

¹⁰ Sòlù asù nwozi iya ono l'ò dù mma; t'ò bya t'èphe je: Ya ndono; yò buru èphe oje mkpùkpù ono, onye kẹ Nchileke bu ono.

¹¹ L'èphe enyikpelephu ùgvù abahù lẹ mkpùkpù ono bẹ èphe l'unwu-mgbòko, eje okuta mini dzударu. Èphe ajia èphe mẹ onye àphù ono; ?òono-ò? ¹² Unwu-mgbòko ono asù èphe: "L'ò nòkwa-a. L'ò nọ unu l'ùzo ifu. Unu lòbekwa alòbe. Ọ bú-a ntanù b'ò byaru mkpùkpù ayi; kẹle ndu ndu-ayi egwo ngweja l'èke eegwoje aja. ¹³ Unu -bebe abahù lẹ mkpùkpù ono bẹ unu a-phù iya-a; tẹmanu yo jeshia ori nri l'eli èke eegwoje aja. Kẹle ndu ono te erikwa nri jeye teke ọo-bya bya agọru ọnu-ọma ye l'aja ono, e gworu ono. Teke e metsuaru; tẹmanu ndu e kuru eriaru nri. Unu tųgbua nta-a; l'unu a-phù iya-a!" ¹⁴ Èphe atųgbua bahù lẹ mkpùkpù ono. Abahù, èphe abahù lẹ mkpùkpù ono; buwa Sámèlù l'èke ooje abyakfuta èphe; eje ala l'eli èke eegwoje aja.

¹⁵ Obenu lẹ Ojejoje koshihawaru Sámèlù iphe ono ọnyaphua ya; sù: ¹⁶ "L'egbe nta-a echile; bẹ mu e-zi nwoke, shi l'ikfu ndu Bénjaminu t'ò byakfuta ngu. Teke o ruru; nggu etee ya manù t'ò buru onye ishi, a-nòdu achì ndu nke mu, bú Ízurelù. Ọ bú iya a-nafùta èphe l'ẹka ndu Filisutayìnu. Lẹ mu lewaru ndu nke mu ẹnya; ẹkwa, ẹpha ara eruwa mu nchì."

¹⁷ Aphùphu, Sámèlù aphù Sòlù bẹ Ojejoje sùru iya: "Lekwa nwoke ono, ya kfuru ngu okfu iya ono; ọo ya a-chì ndibe ya." ¹⁸ Tọ dù iya bú;

Sọlu abya ejekfu Sámẹ̀lu l'ẹ̀ke, eeshije abata ẹ̀ m̀kpukpu ono; sù iya: “Byiko; kanuru mu ẹ̀ke ọ̀lo onye àphù ono nọ.”

¹⁹ Sámẹ̀lu asù iya: “L'ọ̀ kwa yẹ̀bedua bụ onye àphù ono. Vuru mu ọ̀zo nyihu eli ẹ̀ke ono, eegwoje ẹ̀ja ono; ẹ̀ ntanụ ọ̀waa; bẹ̀ nggu l'iya e-rigba nri. O -be l'utsu; mu ahaa unu t'unu la; mu akawaru ngu rụ iphe, nọ ngu l'obu. ²⁰ A bya ẹ̀ kẹ̀ nkakfu-igara unu ono, phushihuru nù keshinu abalẹ̀ ẹ̀to ọ̀phu sweru nù; t'obu rua unu alẹ̀; kẹ̀ l'a phụwaru iya. ?Tọ̀ bụ̀dunua l'ẹ̀ke ị̀ nọ; mẹ̀ l'ọ̀nu-ọ̀lo nna ngu bẹ̀ ndu Ízurelu chiru obu tųpyaa?”

²¹ Sọlu asù iya: “?Ya ta bụ̀dunua onye B́njaminu, bụ̀ ikfu ọ̀phu, kakọta nwanshẹ̀ ẹ̀ Ízurelu. ?Tọ̀ bụ̀dunua ufu nk'ẹ̀phe kakọta nwanshẹ̀ l'ikfu B́njaminu. ?Bụ̀ ngunu kparụ iphe iikfuru mu egbe iphe ọ̀waa?”

²² Sámẹ̀lu abya eduta Sọlu yẹ̀le nwozi iya bahù l'ọ̀gbodo-ọ̀lo ẹ̀ke ono, eegwoje ẹ̀ja ono; bya eworu ẹ̀phe dobe t'ẹ̀phe nọ̀du l'ishi ndu ono, e yeru t'ẹ̀phe bya, bụ̀ ndu ruru ụ̀kporo ụ̀madzu l'ụ̀madzu iri ono. ²³ Sámẹ̀lu abya ekfuaru onye eshi nri; sù iya: “T'o wota nù anụ ono, ya nuru iya ono; mbụ̀ ọ̀phu, ya sùru t'o dobe iche phụ̀”

²⁴ Onye ono, eshi nri ono abya ewolia ụ̀takfu anụ ono yẹ̀le iphe, tukoru iya nù; doberu Sọlu l'ifu. Sámẹ̀lu asù: “Ọ̀waa iphe, e doberu ngu. Ria ya; kẹ̀ l'e dobehawaru ngu iya rụ teke ono, ya sùru: 'L'ọ̀ nweru ndu, ya kuru ẹ̀byee ono.' ”

Ya ndono; Sọlu yẹ̀le Sámẹ̀lu erigba nri mbọku ono. ²⁵ E metsua; ẹ̀phe eshi l'eli ẹ̀ke ono, eegwoje

eja ono lufuta bahushia l'ime mkpukpu. Sámèlu yele Sòlu anòdu l'eli ọ̀lo iya kọo akọ.

²⁶ Èphe abya etehu l'ònmewa ọ̀tsu teke nchi abọhuwa; Sámèlu ekua Sòlu l'eli ọ̀lo ono; sù iya: “Gbeshi tẹ ya dube ngu.” Sòlu egbeshi yele Sámèlu alufushia etezi. ²⁷ Èphe abyade ọ̀lufu l'ògè mkpukpu ono; Sámèlu asù Sòlu: “T'ọ kfuru nwozi iya ono t'ọ tughua; vuru ayi ọ̀zo. Nggubedua angabe nwanshi; k'ophu ya e-zi ngu ozi, Nchileke ziru.” Nwozi ono abya evuta ọ̀zo tughua.

10

¹ Ya ndono; Sámèlu ewota ekpemu manù ono wua Sòlu l'ishi; bya etsutsua ya ọ̀nu; sù: “Ojejoje bẹ wuwaru ngu manù l'ishi t'ì buru onye ishi, a-nòdu edu ndu nk'ia, bụ Ízurelu. Ìi-bù onye ishi ndu kẹ Ojejoje; dzofuta èphe l'ẹka ndu ọ̀hogu, gbaru èphe mgburumgburu. Owaa a-buru iphe-ọ̀hubama, e-koshi l'ọo Ojejoje fọtaru ngu t'ọ buru nggu a-nòdu edu ndu ono, bụ òkè-ìphe kẹ yẹbe Ojejoje ono. ² Ì -halẹ mu phụ; shi l'ẹke-a tughua ntanù-a b'ọ nweru unwoke labù, nggu l'èphe e-dzuda lẹ mgboro ili Rechẹlu lẹ Zeluza l'ókè-àlì ndu Bénjaminu. Èphe a-sù ngu lẹ nkakfù-ìgara ono, i jeru achoro ono b'a phụakwaru. Lẹ nna ngu ta arihekwa kẹ nkakfù-ìgara; o gbekwanu buru ọ̀riri èhu ngu jiru iya èhu. Ajì iya aburu: “?Bù ngunu bẹ ya e-me lẹ kẹ nwatibe iya-a?” ”

³ “Ọ bụ l'ẹke ono bẹ ii-shiwaru lufu l'ukfu oke oshi, nọ lẹ Tábo. L'ẹke ono bẹ nggu l'unwoke ẹto, eje Betẹlu oje ọ̀baru Ojejoje eja e-dzuda. Onye lanù a-kpuru unwu-eghu ẹto; onye ọ̀phu

achìru ishi buredi ẹto; onye ọphu aparụ otumu mēe. ⁴ Ẹphe e-kele nggu ekele; chiru ishi buredi labu, ịi-nata; nū ngu. ⁵ E -megee; bẹ ii-je l'ugvu Nchileke lẹ Gíbiya l'ọdu soja ndu Filisutayinu. I -rudelephu mkpukpu ono bẹ ịi-phu ndu nk-fuchiru Nchileke l'ẹke ẹphe dzeberu; shi l'eli ẹke eegwoje ẹja; chiru ogumogu; mē nkwa; mē opu; mē une l'aku; eje l'uzo; l'ekfuchiru Nchileke. ⁶ Ume Ojejoje e-gude ike bya ngu l'ẹhu; nggu etsoru ẹphe kfuchilahaaru Nchileke; nggu agbanwee; ghoo onye du iche. ⁷ Iphe-ọhubama-a -metsulephu; mee iphe, bu iphe ị maru l'ọ du mma; kele Nchileke nọkwa-a swiru ngu eswiru.

⁸ “Oo ya bu; t'i vuru mu ụzo jeshia Gíligalu. Mu a-byakfuta ngu-a l'ẹke ono; bya egwoo ngweja-ukfuru; mē ngweja ẹhu-agu. O bu l'ii-che abali ẹsaa jeye tẹ mu byakfuta ngu bya ekoshi ngu iphe, ii-me.”

⁹ Sọlu aghachi tẹ ya haa Sámèlu tughua; Nchileke agbanwee ya obu; iphe-ọhubama ono emekota mboku ono. ¹⁰ Ẹphe erua Gíbiya; ẹphe lẹ ndu nkfuchiru Nchileke, dzeberu edzebe abya edzuda. Ume Nchileke abya iya l'ẹhu k'ike ike; ẹphe l'iya atuko kfuchilahaaru Nchileke. ¹¹ Ndu mahawaru iya nū aphua ẹge yele ndu nkfuchiru Nchileke tuko ekfuchiru Nchileke; ẹphe ajilaha onwephe; sụ: “?Bukwa ole bẹ dakfutaru nwatibe Kishi ẹge-a? Sọlu; ?o tsofua lẹ ndu nkfuchiru Nchileke tọ?” ¹² Nwoke, bu l'ẹke ono aji: “? Bu onye bu nna ẹphe?” O bu l'ẹke ono; bẹ ẹtu ono shi, aanmaje; sụ: “Sọlu; ?o tsofua lẹ ndu nkfuchiru Nchileke tọ?” ¹³ Sọlu ekfuchitsuaru Nchileke ono; tughua jeshia l'ẹke eegwoje ẹja.

¹⁴ Nwunne nna Sọlu bya aji yẹle nwozi iya ono ẹke ẹphe shi jee.

Sọlu asu: “L'ẹphe shikwa je ọcho nkakfu-igara-wa. Ẹphe achonyaa ya; bya amaru l'ẹphe ta aphudu iya; choru Sámèlu jeshia.”

¹⁵ Nwunne nna Sọlu ono asu iya: “?Bukwanu ngunu be Sámèlu kfuru unu?”

¹⁶ Sọlu asu iya: “O kfuru iya ayi kfushia ya ike l'a phukotawaru nkakfu-igara obu.” Obenu l'ẹ to kfukwanuru iya iphe phu, Sámèlu kfuru iya le k'oburu eze phu.

Eeme Sọlu eze ndu Ízurelu

¹⁷ Sámèlu abya ekua ndu Ízurelu l'ifu Ojejoje le Mízupa; ¹⁸ su ẹphe: “Ojejoje, bu Nchileke ke ndu Ízurelu suru: ‘Ya dufutaru ndu Ízurelu le Íjiputu; nafuta unu l'eka ndu Íjiputu; mewaru l'eka ndu ali ndu odo, shi akpa unu ẹhu.’

¹⁹ Obenu le nta-a be unu jikaru Nchileke unu ono, adzofutaje unu l'oke iphe-ẹhuka; me l'oke aphu ono. Unu egude onu unu; su: ‘Waawa; l'ọ bu t'e doberu unu onye a-buru unu eze.’ Nta-a bu; unu doo onwunu l'ikfu l'ikfu; me l'ufu l'ufu wofuta l'ifu Ojejoje.”

²⁰ Sámèlu achikobetsua ikfu ndu Ízurelu l'ẹke lanu ono; yo buru ikfu ke Bénjaminu b'a fọtaru.

²¹ Yo bya achikobe ndu ikfu Bénjaminu ono l'ufu l'ufu l'ifu Nchileke; yo buru ndu ufu ke Matiri b'a fọtaru. E megee; yo buru Sọlu Kishi b'a fọtaru. A chode iya; ta phuhe iya. ²² Ẹphe abya eje ajitafua l'ifu Ojejoje: “?Me onye obu; o byawaru l'ẹke ono to?”

Ojejoje asụ: “Ii-ye; l'o domiru onwiya l'ẹke ivu kuru.”

²³ Ẹphe egude ọso je akpufuta iya. Yọ bụru iya kakọta ndu ọphu l'eli; k'ọphu bụ l'onye vutanukaru evuta beru iya l'ukuvu. ²⁴ Sámèlu abya asụ ndu nọkota l'ẹke ono: “Unu lewaru onye Ojejoje ọtaru. Ẹ to nwekwa onye dū l'ọ bụ iya lẹ ndu Ízurelu l'ẹphe ha.”

Ndu ono azụa ya; sụ: “Ndzụ ngu ndzụ ogologo; nggube eze!”

²⁵ Sámèlu abya ekfuaru ndu Ízurelu ekemu, a-nọdu achị nụ lẹ k'onye eze ono. Yọ bya edee ya edede l'ẹkwo; woru iya dobe l'ifu Ojejoje. Sámèlu emetsua; haa ẹphe; onyenonu alashia.

²⁶ Sọlu alashikwaaphu l'ufu iya lẹ Gíbiya. Ndu mkparawa, Nchileke yeru iya l'obu etsoru iya.

²⁷ Obenu l'o nweru ndu mkpaka sụru “?Nanụ ẹge onye ọwananu e-shi dzofuta ẹphe?” Ẹphe akpọo ya ẹbo-ẹbo-l'afụ; to nwe iphe, ẹphe nuru iya. Obenu lẹ Sọlu dakpeleruphu ashị.

11

Sọlu anafuta mkpukpu Jábeshi

¹ Tọ dū iya bụ; Nahashi, bụ eze ndu Amonu atugbua je ekee ọgu; yechia Jábeshi-Gíledu. Ndu Jábeshi l'ẹphe ha asụ iya: “T'ẹphe l'iya gbanụa ndzụ t'ẹphe nọdu iya l'ẹka.”

² Eze ndu Amonu ono; mbụ Nahashi sụru ẹphe: “Tẹmanu unu l'ẹphe agbaa ndzụ bụlephu mę ya swoshikotaru unu ẹnya ẹka-utara l'unu ha; shi ẹge ono meru iphe-iphere kpua ndu Ízurelu l'ẹphe ha.”

³ Ndu bú ọ̀gurennya ndu Jábèshi asù iya: “T’ò nù ẹ̀phe abalì ẹ̀saa t’ẹ̀phe ye ndu ozi t’ẹ̀phe je ezikota iya l’alì Ízùrẹ̀lù. Ọ -bùru l’e to nwedu onye a-dzọ̀futa ẹ̀phe; ẹ̀phe achìko nù wùru byakfutashia ngu.”

⁴ Tò dù iya bú; ndu ozi ono erua Gíbiya, bú iya bú mkpùkpù ẹ̀ke Sọ̀lu bú; bya ekfuaru ndu ono iphe ono. Ẹ̀phe atùà ọ̀zu-ẹ̀kwa. ⁵ Yò b̀huleruphu teke ono bẹ̀ Sọ̀lu shi l’ẹ̀gu ch̀ru oke eswi l’alata. Yò jì ẹ̀phe ẹ̀ge ọ̀ dù bẹ̀ ọ̀zu-ẹ̀kwa ada ẹ̀ge ono. Ẹ̀phe abya ekfuaru iya iphe ono, ndu Jábèshi kfuru ono. ⁶ Sọ̀lu anùtsua iphe ono, ẹ̀phe kfuru ono; Ume Nchileke abya iya l’ẹ̀hu k’ẹ̀huka k’ẹ̀huka; ẹ̀hu agbanwuhu iya ọ̀ku. ⁷ Yò kpùta oke-eswi labù gbua; bya ebushia anù iya ebushi; ch̀ru nù ndu ozi t’ẹ̀phe koshikota iya l’alì Ízùrẹ̀lù l’ọ̀ ha. Ẹ̀phe ara iya arara; l’asùje: “Ọ̀ kwa ẹ̀ge-a bẹ̀ ee-me oke-eswi onye, ẹ̀ te ekwedù otso Sọ̀lu yẹ̀le Sámèlù.”

Yo mee; egvu Ojejoje abya ẹ̀phe l’ẹ̀hu; ẹ̀phe awùfutakota. ⁸ Sọ̀lu abya agùkòta ẹ̀phe ọ̀gu lẹ̀ Bẹ̀zeku. Ndu kẹ̀ Ízùrẹ̀lù dù ọ̀nu ọ̀madzu ọ̀nu; l’ùkporo ọ̀nu madzù iri l’ẹ̀saa l’ọ̀nu madzù iri.* Ndu kẹ̀ Júda adù ọ̀kporo ọ̀nu madzù ẹ̀to l’ọ̀madzu iri l’ise.† ⁹ Ẹ̀phe abya ezia ndu ozi ono, byaru nù phù; sù ẹ̀phe: “Unu zia unwoke Jábèshi-Gíledù l’aa-nafùta ẹ̀phe echile teke anwù shihuleruphu ike.” Ẹ̀hu atsoo ndu Jábèshi ẹ̀na lẹ̀ ndu ozi ono jetsuaru je ezia ẹ̀phe ozi ono. ¹⁰ Ndu Jábèshi abya asù ndu Amọ̀nu:

* **11:8** 11:8 Iphe ọ̀ bú bú 300,000. † **11:8** 11:8 Iphe ọ̀ bú bú 30,000.

“L’o -be echile bẹ ayi a-wu-kfuta unu; t’unu mee ayi ẹge dọ unu mma.”

¹¹ Yo be echile iya; Sọlu eworu ndu nk’iya kee uzi ẹto. A bya erua teke eecheje nche ikperazu l’enyashi; ẹphe awuba l’odu ndu Amonu je egbua ẹphe pyaapyaa jeye anwu eswe eshihu ike. Ndu ophu phoduru nu; agbaa nanu nanu; k’ophu bu l’e to nwedu onye yele ibe iya gbaru ẹkalanu.

¹² Tọ dọ iya bu; ndu ono abya asu Sámèlu: “? Nanu ndu ono, jiru me Sọlu a-dua ike chia ẹphe ono? Dufutaru ayi ndu ono t’ayi gbushia.”

¹³ Sọlu asu ẹphe: “L’e to nwedu onye eegbu egbugbu ntanu; ke l’o bu ntanu be Ojejoje nafutaru ndu Ízurelu.” ¹⁴ Sámèlu bya asu ndu ono: “Unu bya t’ayi je Gíligalu; je emee t’abaeze iya ono kabaaru evuru ire l’ẹke ono.” ¹⁵ Tọ dọ iya bu; ẹphe achiko l’ẹphe ha jeshia Gíligalu je anodu Ojejoje l’ifu chia Sọlu eze. ẹphe bya egwooru Ojejoje ngweja ẹhu-agu l’ẹke ono. Sọlu; me ndu Ízurelu l’ẹphe ha atuko tee ẹswa nshinu l’ẹke ono.

12

Okfu ikperazu, Sámèlu kfuru nu ndu Ízurelu

¹ Sámèlu abya ekfuaru ndu Ízurelu l’ẹphe ha; su ẹphe: “Mu nukotaru iphe bu iphe, unu kfuru mu l’o ha; bya ewofutawaru unu eze, a-nodu achu unu. ² Nta-a be unu nwewaa eze, a-nodu edu unu. Mbẹdua l’onwomu kahwaru nu; ishi abwaru mu ishi-ewo Unwu mu unwoke be unu l’ẹphe chikokwaru nodu. Mu shi le nwata duta

unu jeye ntanu-a. ³ Unu lenu; owaa mu ndo-
o. Unu gbaaru mu ekebe l'ifu Ojejoje; me l'ifu
onye ono, o wuru manu l'ishi ono l'oo owaa bu
iphe, du eji, mu yejeru eka. ?Bu eswi onye be
mu kputajeru? ?Too nkakfu-igara onye be mu
kputajeru? ?Bu onye be mu kputajeru? ?Bu onye
be mu kpajeru ehu? ?Bu onye be mu natajeru
eka-azu; ege ee-shi te mu mee enya l'e to nwedu
iphe, mu phuru? O -buru l'o nweru iphe ono
ophu mu yejeru eka; t'e kfua ya; mu e-mekwazia
eke mu mesweru.”

⁴ Epe asu iya: “E ti kputabukwaa ayi; ophu
i kpabukwaa ayi ehu; ophu o nwekwa onye i
natajeru iphe iya.”

⁵ Sámẹ̀lu asu epe: “L'o kwa Ojejoje bu onye
ekebe ntanu. Onye-a, e chiru eze ntanu-a
abukwaruphu onye ekebe; l'e to nwedu iphe,
unu agbabe okpa ebo mu ibo.”

Epe azu; su: “L'oo ya bu onye ekebe.”

⁶ Sámẹ̀lu asu ndu ono: “Obenu le Ojejoje be
fofutaru Mosisu yele Eronu; bya edufutakwa-
phu nna unu oche phe Ijiputu. ⁷ Oo ya bu; unu
vudokwa ege unu vudo; te mu nyataru unu l'ifu
Ojejoje iphe ono, bukota iphe, du mma, Ojejoje
meshiru unu; me le nna unu oche phe ono.

⁸ “Teke Jekopu latsuaru Ijiputu; nna unu phe
abya araku Ojejoje t'o gbaaru epe mkpu; be
Ojejoje yeru Mosisu yele Eronu, bu ndu dufutaru
nna unu phe le Ijiputu; bya emee; epe eburu
l'eke-a.

⁹ “Obenu l'epe zaharu Ojejoje, bu Nchileke
epe; yo nwuru epe ye l'eka Sizera, bu onye

ishì soja ndu Házo; yekwaphu ẹ̀phe l'ẹ̀ka ndu Filisutayinu; mẹ́ l'ẹ̀ka eze ndu Móabu, bú ndu tsotsuaru ẹ̀phe ọ̀gu. ¹⁰ Ẹ̀phe abya araku Ojejoje; sù iya: 'L'ayi meekwaru ẹ̀jo iphe; kẹ́ l'ayi paru Ojejoje haa; balahaaru Bálu; mẹ́ Ashitoretu ẹ̀ja. Ọ̀lobu; dzofutaru ayi l'ẹ̀ka ndu ọ̀hogu ayi l'ayi a-baru ngu-a ẹ̀ja.' ¹¹ Ojejoje abya ezia Jeru-Bálu; Baraku; Jefuta; mẹ́ Sámẹ̀lu; gude ẹ̀phe nafuta unu l'ẹ̀ka ndu ọ̀hogu unu, nọ̀-pheru unu anọ̀-phe; unu abya eburu l'ẹ̀hu-agu.

¹² "Yo be teke unu bya aphua lẹ́ Nahashi, bú eze ndu Amonu bẹ́ abyawa unu otso ọ̀gu; unu asù mu: Waawa; l'unu chọ̀ru onye a-buru unu eze; e gudekwaru lẹ́ Ojejoje, bú Nchileke unu gbe bụ́hawaruru eze unu. ¹³ Nta-a bú t'unu phụ́ eze ọ̀bu, unu fọtaru ọ̀bu; mbụ́ onye ono, unu sùru t'a nù unu ono. Unu phụ́ iya lẹ́ Ojejoje nùwaru unu onye eze ọ̀bu. ¹⁴ Ọ̀ -buru l'unu a-nọ̀du atsù Ojejoje egvu; l'abaru iya ẹ̀ja; l'anuru iya okfu; unu te ekwefuje ikẹ́ l'ome ekemu Ojejoje ono; mbụ́ unu l'eze ono, achì unu ono atuko l'etso Ojejoje, bú Nchileke unu; bẹ́ ọ̀-dukwa-a mma. ¹⁵ Obenu; ọ̀ -buru l'unu ta anuduru Ojejoje okfu; l'ekwefuru iya ikẹ́ l'ekemu, ọ̀ turu bẹ́ ọ̀-dakwa unu ẹ̀ka ẹ̀ge ono, ọ̀ daru iya nna unu phẹ́ ono.

¹⁶ "Nta-a bú t'unu vudo l'ẹ̀ke, unu vudo; gude ẹn̄ya unu phụ́ eze iphe, Ojejoje e-me. ¹⁷ ?Tọ́ bụ́du nta-a bẹ́ aakpajẹ́ witu? Mu a-kpọ̀-ku Ojejoje t'ọ́ tụa egbe-igwe; chia mini. Unu eshikwanu ẹ̀ge ono maru ẹ̀ge iphe, dọ́ ẹ̀ji, unu metaru l'ifu Ojejoje habe nshinu; mbụ́ lẹ́ k'onye eze ono, unu sùru t'a nù unu ono."

18 Tọ ẹ̀dọ̀ iya ya bụ; Sámẹ̀lu abya akpọ-ku Ojejoje. Ojejoje atọ́a egbe-igwe; ọ́hịa mini mbọ́ku ono. Ndu ono l'ẹ̀phe ha awata ọ́tsu Ojejoje; mẹ́ Sámẹ̀lu egvu; l'atsùshi iya ẹ̀phe ike. 19 Ndu ono l'ẹ̀phe ha asù Sámẹ̀lu: "Kfururu nù Ojejoje, bụ́ Nchileke ngu l'okfu ẹ̀hu ndu ozi ngu t'ayi ba anwùshihu; kẹ́ l'ayi byawaru bya wota k'ẹ́ t'ọ́ nù ayi eze; yekobe l'ẹ́jo iphe ọ́phu, ayi mehawaru."

20 Sámẹ̀lu asù ẹ̀phe: "Unu ba atsùshi egvu. Ọ́ bụ́ oswi-okfu l'unu mekotaru ẹ́jo iphe ono l'ọ́ ha; ọ́ bụ́ t'unu ba agwọ́bekwa otso Ojejoje. Unu gudechikwaa obu unu l'ọ́ ha baaru Ojejoje ẹ́ja. 21 Unu ta aghakọ́bekwa; tsolahaa agwa, bụ́ iphe-manù; mbù l'ẹ́ to nwedu uru, ọ́oba; t'ọ́ bụ́ l'oo-gbe nafuta unu; kẹ́ l'ọ́ bụ́kota iphe-manù. 22 Ojejoje e-gude k'ẹ́pha iya ono, ha nshinu ono; haa ndu nk'íya; kẹ́ l'ọ́ bụ́ l'ọ́ ẹ̀dọ̀ iya mma b'ọ́ gude mee unu t'unu bụ́ru ndu nk'íya. 23 A -bya lẹ́ mbẹ́dua; t'iphe ọ́phu e-me tẹ́ mu ba anọ́du ekfu anù Ojejoje l'okfu ẹ̀hu unu; mbù shi ẹ́ge ono meswee Ojejoje ba abyakwa. Mu e-zi unu ọ́zo, ẹ̀dọ̀ mma; bụ́ru ọ́zo, gbaru nù. 24 Ọ́ bụ́ l'ẹ̀phu t'unu tsùje Ojejoje egvu; unu egude ire-lanù; wofuta obu unu l'abaru iya ẹ́ja. Unu nyatakwa eze iphe, o meeberu unu. 25 Ọ́le; ọ́ -bùru l'unu kwasẹ́ru l'ome ẹ́jo iphe bẹ́ unu l'eze unu ọ́bu a-tùkokwa bụ́ru ntù-e kpofu."

13

Sámẹ̀lu a lọ́ Sọ́lu ẹ́ka lẹ́ nchị

1 Iphe Sọ́lu gbaru bụ́ ọ́kporo afa l'afa iri teke ọ́ wataru achịchi. Yọ́ ọ́hịa ndu Ízurelù

afa labù; ² bya afòta ndu Ízurelù unu unwoke ẹsaa l'ùkporo unwoke iri.* Ùnu unwoke ise b'ò chítaru swibe onwiya lẹ Mikumashi; mẹ l'alì ugvu Bételu. Yò bya achíta unu unwoke labù l'ùkporo iri swibe Jonátanu lẹ Gíbiya l'alì ndu Bénjaminu. Unwoke ndu ọphu b'ò sùru onyenọnu t'ò la.

³ Jonátanu eje etso ndu Filisutayinu ọgu lẹ nwọdu ọgu ẹphe, nọ lẹ Géba; yò rua ndu Filisutayinu lẹ nchì. Sọlu abya egbua ọpyoku l'alì ono l'ò ha: “Tẹ ndu Híburu nùkwaa ya!”

⁴ Ndu Ízurelù anọ lẹ Sọlu bẹ lù-gbuwaru ndu Filisutayinu lẹ nwọdu-ọgu ẹphe. Nta-a bẹ ndu Ízurelù dọwa ndu Filisutayinu ashì l'ẹnya. A bya ekua ndu Ízurelù t'ẹphe jekfu Sọlu lẹ Gílìgalu.

⁵ Ndu Filisutayinu abya edzukoo t'ẹphe tso ndu Ízurelù ọgu. Ẹphe gude ọgbọ-inya ọgu, dọ ọkporo unu ẹto l'ùkporo unu iri l'ise; mẹ ndu ọgbọ-inya, dọ unu madzù iri l'ise.† Ndu soja mmanu adulephu l'ò bọ eveve mgbogidi ẹnyimu. Ẹphe awu-lihu je akwabẹ k'ọgu lẹ Mikumashi l'uzo ẹnyanwu-ahata Bétu-Avenu. ⁶ Ndu Ízurelù abya apha l'alì rùhuwaru arùhu; lẹ ndu nk'ẹphe b'a kariru ẹka; ẹphe eje eworu onwẹphe domishia l'ime ọgba; mẹ l'ime ẹkfukala; mẹ lẹ mkpuli oke mkpuma; mẹ l'ime iduma; mẹkpọ l'ime ogvu mini. ⁷ O nweruru ndu Híburu ono ndu ọphu datsọaru azọ Ẹnyimu Jọdanu azọ iya ọphu bahù l'alì Gádu; mẹ l'alì Giledu.

* **13:2** 13:2 Iphe ọ bọ bọ 3,000. † **13:5** 13:5 Iphe ọ bọ bọ 6,000.

Sòlu anọ-kirishia lẹ Gíligalu. Èhu atuko anmatsua ndu soja ophi yele iya yi kpakpakpa; l'ẹke ẹphe atsọ egvu. ⁸ Sòlu anọ l'ẹke ono abali ẹsaa, bu iya bu oge, Sámèlu turu; o bu lẹ Sámèlu ta byakwanu Gíligalu. Ndu ke Sòlu awata agbakashihu. ⁹ Ya ndono; Sòlu asu: "T'e wotaru iya ngweja-ukfuru; me ngweja ehu-agu ono." Sòlu abya eworu ngweja-ukfuru ono gwoo. ¹⁰ O kwada egwoghe, o gwoghe ngweja-ukfuru ono; Sámèlu eruta. Sòlu egbeshi; jeshiwa iya phu ndzuta. ¹¹ Sámèlu aji iya: "?Nanu ege o du?"

Sòlu asu iya: "Lẹ ya byaru bya elee enya; phu lẹ ndu ẹphe l'iya yi agbakashihuwa; nggubedua ta bya teke i suru l'ii-bya; bya eyeru lẹ ndu Filisutayinu e-dzuwa lẹ Mikumashi; ¹² ya ari; su: 'Nta-a be ndu Filisutayinu a-byakwa bya etso iya ogu lẹ Gíligalu l'ẹke-a l'ẹbe obu lẹ ya rowaru Ojejoje t'o gbaaru iya mkpu.' O kwa iya meru iphe o kpapyaberu iya; ya eworu ngweja-ukfuru ono gwoo."

¹³ Sámèlu asu iya: "O kwa umere onye eswe b'i meru ono. E ti dobehekwa ekemu, Ojejoje, bu Nchileke ngu turu ngu. Ndege o bu l'i doberu iya; me Ojejoje ge emekwa-a te aba-eze nguru anguru l'ali Izurelu gbururu jeyewaru. ¹⁴ Obenu lẹ nta-a be aba-eze ngu ta akpohekwa ukfu; kele Ojejoje cho-vuakwaru nwoke lanu, no iya l'obu; tawa iya eka t'o buru iya bu onye a-nodu edu ndu nk'ia. Ishi iya aburu l'e ti dobedu ekemu, Ojejoje turu nu ngu."

¹⁵ To du iya bu; Sámèlu eshi lẹ Gíligalu lashia

Gíbiya l'alì ndu Bénjaminu. Sòlù abya agua unwoke, ẹphe l'iya nọ l'ifu oḡu. Ẹphe akpakọ dọ unu ọmadzu l'ụkporo madzọ iri. ¹⁶ Sòlù yẹle nwatibe iya Jonátanu; mẹ ndu ẹphe l'iya yì atụko nọdu lẹ Gíbiya. Ndu Filisutayìnu edobe ọdu oḡu ẹphe lẹ Mikumashi. ¹⁷ Ndu ọ-lụ-ọlaa ekee onwẹphe ọzo ẹto; shi l'ọdu oḡu ndu Filisutayìnu wụfuta. Ọzo lanụ shiru ọzo Ọfura l'uswe iya k'alì Shuwalu. ¹⁸ Ọzo lanụ ọdo akwaseru ọzo Bétu-Họronu; ndu k'ẹto echebe ifu l'oke-alì onọ, nọ laarụ nsụda Zeboyimu; chebe ifu l'echi-ẹgu onọ.

¹⁹ A bya l'alì Ízurelù mgburumgburu b'ẹ to nwedu m'ọo onye ọzu lanụ; kẹle ndu Filisutayìnu suru: "L'ọ dọ ẹge onọ bẹ ndu Híburu awatakwa omeshiru onwẹphe oḡu-mbeke; m'ọ bu ara!" ²⁰ Yọ buru lẹ Filisutayìnu bẹ ndu Ízurelù ejeje ọba iphe, ẹphe egudeje atụ ntụpya; mẹ oḡu; mẹ ogbu-nkụ; mẹ mma ẹphe. ²¹ Ụgwo, ẹphe akfujẹ gude baa iphe eegude atụ ntụpya; ogbu-nkụ; mẹ iphe, eegude achikwa eswi, atụpya alì akwata ha nshinu. ²² Yo be mbọku, oḡu onọ daru; to nwe ndu soja Sòlù mẹ Jonátanu, nweru m'ọ bu onye lanụ, gude oḡu-mbeke; mẹ ọbu ara. Yọ bụleruphu Sòlù yẹle nwatibe Jonátanu bẹ gude iya nù.

²³ Ndu Filisutayìnu abya ahata ndu soja ẹphe; ẹphe awụfu je akwaa k'ọḡu lẹ mgbango Mikumashi.

14

Jonátanu etso ndu Filisutayìnu oḡu

¹ Yo be ujiku lanu; Jonátanu Sòlu asu nwokoròbya, achiru iya ngwa-ògu: “T’ò bya t’èphe je azu iya ophu l’òdu ògu ndu Filisutayinu.” Obenu l’è to kfuduru iya nna iya. ² Sòlu anòdu l’ukfu utara-okumu l’iku Gíbiya lè Migurònu. Ndu tso iya nu nòdu l’èke ono rukwaru unu madzu l’ukporo iri; ³ Onye tso èphe nòdu l’èke ono bu Ahíja, bu onye yeru uwe-ukuvu, bu uwe ndu achijeru Nchileke eja eyeje. Ahija ono bu nwatibe Ahitubu, bu nwanne Ikabòdu. Onye muru Ahitubu bu Finehasu, bu nwatibe Elayi, bu onye achijeru Ojejoje eja lè Sháyilo. To nwe onye maru lè Jonátanu bè tughbuwaru nu.

⁴ Lè mgbaku ugvu ono, Jonátanu eme t’ò shia sweta je l’èke ndu Filisutayinu dọru ono bè mkpuma kpuru oronmono eka labu. Ibe lanu bè eekuje Bozezu; ibyiya ophu aburu Sene. ⁵ Mkpuma ono, kpuru oronmono ono bè nanu nò l’uzo isheli laaru Mikumashi. Ophu nanu anòdu l’uzo ohuda laaru Géba.

⁶ Jonátanu abya asu nwokoròbya ono, achiru iya ngwa-ògu ono: “T’ò bya t’èphe sweta jeshia lè nwòdu-ògu ndu akpapyi ono. L’ò nweru-a ege ọo-dụ; Ojejoje aluaru ayi ọgu. È to nwekwa iphe kpọru Ojejoje ogude dzọfuta madzu: mè a ha igwe; m’a ha nwanshi.”

⁷ Onye ono, chiru iya ngwa-ògu ono asu iya: “Melephu iphe, nọ ngu l’obu. Iphe, ii-malephu bu lè mu vudo ngu l’azu; yọ buru uche-obu ngu bu uche-obu mu.”

⁸ Jonátanu asu iya: “Ngwanu; bya t’ayi je. Ayi e-sweta jekfu ndu ono; mee k’ophu èphe a-phu

ayi. ⁹ Ọ -bùru l'ẹ̀phe sùru ayi t'ayi gebe t'ẹ̀phe byakfuta ayi; ayi anọ̀du l'ẹ̀ke ayi nọ. ¹⁰ Ọ -bùkwanuru l'ẹ̀phe sùru t'ayi byakfuta ẹ̀phe; ayi enyikfushia ẹ̀phe; kẹ l'ọ̀ bụ iya e-koshi ayi lẹ̀ Ojejoje wowaru ẹ̀phe ye ayi l'ẹ̀ka."

¹¹ Ya ndono; ẹ̀phe ẹ̀bo abya emee; ndu Filisutayinu aphụ ẹ̀phe. Ndu Filisutayinu ono asu: "Lekpoduanu! Ndu Hibururu bẹ kabẹkwa shiwa l'ime ẹnu, ẹ̀ke ẹ̀phe shi domishia onwẹ̀phe l'alufuta." ¹² Unwoke ono, dọru kwagetsuaru k'ọgu ono araaru Jonátanu yẹle onye ono, chíru iya ngwa-ọgu ono; sù ẹ̀phe: "Unu bya nù t'ayi koshi unu ẹge unu a-dù!"

Jonátanu asu onye ono, chíru iya ngwa-ọgu ono: "Nyiru; tso mu; lẹ̀ Ojejoje wowaru ẹ̀phe ye ndu Ízurelù l'ẹ̀ka." ¹³ Jonátanu egude ọkpa; gude l'ẹ̀ka l'enyi eje. Onye ono, achiru iya ngwa-ọgu ono etsopyabe iya. Jonátanu egbushi ndu Filisutayinu ndu ọphu shi ẹ̀phe l'uzo ifu. Onye ono, achiru iya ngwa-ọgu ono etsoru iya l'egbushi ndu ọphu shi ẹ̀phe l'uzo azu. ¹⁴ L'ọgu kẹ mbu ono bẹ Jonátanu yẹle onye ono, achijeru iya ngwa-ọgu ono gburu ụkporo madzu. Ogologo alì ẹ̀ke e tsopyaberu ndu ono gbushia bẹ hakwa l'ọbu nkere-ẹ̀bo ẹ̀ke ee-gude eswi labu tųpyaa atųpya. ¹⁵ Akpajiji iya egudekota ndu soja ono l'ẹ̀phe ha; mbu ndu ọphu nọ l'ọdu nk'ẹ̀phe; mẹ l'ẹgu; mbu je akpaa lẹ̀ ndu ọphu nọ kwagebetsua k'ọgu; mẹ ndu kẹ ọ-lua-ọlaa. Alì anmahu jijiji. Yọ buri Nchileke; bẹ meru akpajiji ye ẹ̀phe l'ẹhu.

Ndu Ízurelù achikashi ndu Filisutayinu

16 Ndu soja Sòlu ndu ophu nọ lẹ nche lẹ Gíbiya l'alì Bénjaminu aphua lẹ ndu kẹ Filisutayinu; l'agba nanu nanu l'erebahu erebahu. 17 Sòlu abya asu ndu epe l'iya nọ: "Unu guedu ndu soja ono t'a maru ndu ophu e-ta nodu nu." A bya agua epe; yo buru Jonatanu yele onye ono, achijeru iya ngwa-ogu ono be ta anodu. 18 Sòlu asu Ahija: "Pata Okpoko Ogba-ndzu Ojejoje ono;" kele Okpoko Ogba-ndzu Ojejoje ono nọ swiru ndu Izurelu teke ono. 19 Sòlu akpukwadurua iphe l'onu ekfuru onye ono, achijeru Nchileke eja ono; uzu, ada l'odu kẹ ndu Filisutayinu akabakporu adada. Sòlu asu onye ono, achijeru Nchileke eja ono: "T'o hawa iya ru!" 20 Sòlu yele ndu soja iya abya edzua; yo buru epe oje ugu. Epe abya aphua lẹ ndu Filisutayinu ta madu iphe, epe eme; l'epe gudegbaa ugu-mbeke l'egbushi onwephe. 21 Ndu Hibururu; ndu ophu shi turu ikè yeru ndu kẹ Filisutayinu; tsoru epe; abya atua ikè ituphu; wu-kfushia ndu kẹ Izurelu ndu ophu tso Sòlu; me Jonatanu. 22 Ndu Izurelu ophu shi domishia onwephe l'alì ugvu Ifuremu anua lẹ ndu Filisutayinu agbawa oso; wufuta chipyabe epe. 23 Epe alua ugu ono je esweta Betu-Avenu. Ojejoje anafuta ndu Izurelu mboku ono.

Jonatanu ami manugwu

24 Mboku ono be ndu Izurelu jenwuru ehu; kele Sòlu guderu epe; nua epe nte: "L'onye wotaru nri dee l'onu temanu nchi ejihu be

bùakwa onye a tũru ọnu; k'ọphu yẹbe Sọlu a-gwata ndu ọhogu iya ọgwo iphe, ẹphe meru iya." Yọ buru iya meru; to nwe ndu soja ono onye wotaru nri mee l'ọnu. ²⁵ Ndu soja ndu Ízurelù ono l'ẹphe ha ezehu; wuba l'ọswa. Alì ono bù ẹke manụ-ẹngu nọ. ²⁶ Ẹphe awuba l'ọswa ono; phua ẹge manụ-ẹngu ono alashi; to nwe onye meru iya ẹka; mee l'ọnu; kẹ l'ẹphe atsù egvu nte ono, ẹphe riru ono. ²⁷ Jonátanu te shikwanu nuhawa lẹ nna iya nuru ndu Ízurelù nte. Yo je eworu ishishi mgboro, o gude l'ẹka rúa l'ẹbaku-ẹngu ono; bya akpaa ya ẹka; dee l'ọnu. Ẹnya abya ephohu iya. ²⁸ Onye lanu lẹ ndu ono asu iya: "Nna nggu guderu ayi; ayi eria nte: 'L'onye wotaru nri dee l'ọnu ntanu-a bẹ bùakwa onye a tũru ọnu!' Ọ kwa iya meru iphe mbà l'atutsua ndu-a."

²⁹ Jonátanu asu: "Lẹ nna mu; bẹ meekwaru t'iphe-ẹhuka dakfuta ndu alì-a. Lewaru ẹge ẹnya bya agusahu mu lẹ nwa manụ-ẹngu-a, mu deru ọnu-a. ³⁰ Iphe ga akakwaru mma; ndẹge a haru ndu Ízurelù; t'ẹphe haru ria iphe, ẹphe kwataru l'ọkwata l'ẹka ndu ọhogu ẹphe ntanu-a? Ẹphe ta ga akaduru ogbushi ndu Filisutayinu ọbu l'igwe tọ?"

³¹ Ẹgu egudeshia ndu Ízurelù mbọku ono l'ẹphe shitsua lẹ Mikumashi gbua ndu Filisutayinu ẹge ono jeye lẹ Ajalonu. ³² Ẹphe abya avuppyabe iphe ono, ẹphe kwaru l'ọkwata ono; tsoru egbu; aturu; eswi mẹ unwu iya; gbushia l'alì l'ẹke ono; l'ata l'onyingu. ³³ Yo nweru ndu jeru je asu Sọlu: "T'ọ phukwa; lẹ ndu Ízurelù

egbukwa anù; ata iya l'onyingu; shi ẹge ono emeswe Ojejoje.”

Sọlu asù: “È tọ buhekwa iphe, unu kfulu bẹ unu eme. Ngwaa; unu switaru mu eze mkpuma nta-a!” ³⁴ Yọ sù ẹphe: “Unu tughua je asù ndu ono t'onyenonu kputa eswi l'aturu l'ẹhu l'ẹhu; bya eworu iya gbushia l'ẹke-a; haa ọta anù, mee nọ; k'ọphu ẹphe t'emeswedu Ojejoje.” Onyenonu akputa eswi nk'iya l'enyashi ono bya egbua l'ẹke ono. ³⁵ Sọlu abya akpọaru Ojejoje ẹnya-ngweja. Ono aburu ẹnya-ngweja ọdungu, Sọlu kpuru Ojejoje.

³⁶ Sọlu asù: “Unu t'ayi bakfu ndu Filisutayinu l'enyashi; je akwaa iphe ẹphe l'okwata jeye lẹ nchi-abọhu; ọphu ọ dukwa ẹphe onye, ayi edobe ndzù.”

Ẹphe asù: “Ọ bụ ẹge i kfulu iya bụ ẹge ọo-du.”

Onye achijeru Nchileke ẹja asù: “T'ẹphe kpataodukwa Nchileke ishi l'ẹke-a.”

³⁷ Sọlu abya aji Nchileke: “?Bù tẹ ya bakfuwaru ndu Filisutayinu ọgu tọo? ?L'o-woru ẹphe ye ndu Ízurelù l'ẹka tọo?” Obenu lẹ Nchileke te eyeduru iya ọnu mbọku ono. ³⁸ Sọlu abya asù ndu ishi soja ono: “Unu dzua l'ẹke-a t'ayi maeduru ẹge ayi shiru meswee ntanù. ³⁹ Ọ -buru-a lẹ Ojejoje ono, adzofutaje ndu Ízurelù ono nọo ndzù ẹge ọ nọ iya-a; b'o -ruhuru; ọ buru ọkpara mu; mbù Jonátanu b'o teru; b'ọ nwuhufutaje.” To nwe onye yeru iya ọnu.

⁴⁰ Sọlu abya asù ndu Ízurelù l'ẹphe ha: “Unu vudo l'ẹkaphu; tẹ yẹbedua yẹle ọkpara iya; mbù Jonátanu vudo l'ẹke-a.”

Ndu ono asụ iya: “Ọ bụ ẹge i kfuru iya bụ ẹge ọo-dụ.” ⁴¹ Sọlu abya ekfuru nụ Ojejoje, bụ Nchileke kẹ ndu Ízurelu; sụ: “Yenuaru mu ọkpobe ọnu.” A bya atụa ẹnwa; yo gude Jonátanu yele Sọlu. ⁴² Sọlu asụ: “Unu tueduru mu lẹ Jonátanu ẹnwa ono.” A bya atụa ya; yo gude Jonátanu. ⁴³ Sọlu abya asụ Jonátanu: “T’o kfuoduru iya iphe, o meru.”

Jonátanu asụ iya: “L’ọ kwa nwa manụ-ẹngu, ya gude mgboro, ya gude l’ẹka rụta bẹ ya kparụ l’ọnu. Nk’iya gvụwaru nụ!”

⁴⁴ Sọlu asụ iya: “Tẹ Nchileke gwakwaa ya ọchi; mbụ mee ya ọphu ka njọ; m’ọ -bụru l’ẹ tị nwụhudu; nggube Jonátanu.”

⁴⁵ Ndu ono abya asụ Sọlu: “Tụsweka! ?Nanu ẹge ee-shi gbua Jonátanu, bụ onye dzọru ndu Ízurelu ndzụ ẹge-a? Kamenu; ẹ to nwekwa; m’ọ bụ ẹgbushi, e-shi ya l’ishi lufu; kẹ l’ọ bụ Nchileke; bẹ yetaru iya ẹka; yo mee iphe ono ntanụ.” Ndu Ízurelu eshi ẹge ono nafuta Jonátanu; te gbuhe iya.

⁴⁶ Sọlu achibuhu ndu Filisutayinu; ẹphe aghaa ifu; laphushia azụ l’alị ẹphe.

Ndu Sọlu tsogbaaru ọgu

⁴⁷ Teke Sọlu wataru ọchi ndu Ízurelu b’o tsoru ndu ọhogu iya l’ẹphe ha ọgu: mbụ ndu Móabu; ndu Amọnu; ndu Édọmu; ndu eze, achị ndu Zóba; mẹ ndu Filisutayinu. Iphe, bụ ndu ọphu ọ ghachiru ifu; bẹ oomeje; ẹphe anyia nshị. ⁴⁸ Ọ luru ọgu mkparawa lụ-gbua ndu Amaleku; shi

ẹge ono nafuta ndu Ízurelu l'ẹka ndu kwaru iphe ẹphe l'ọkwata.

⁴⁹ Ẹnwegirima Sọlu ẹ ndu k'unwoke bu: Jonátanu; Ishivi; mẹ Malukishuwa. Ẹpha nwatibe iya nwanyi k'ogurennya bu Merabu; ẹpha kẹ nwata aburu Mikalu. ⁵⁰ Ẹpha nyee ya bu Ahinowamu, bu nwatibe Ahimazu. Ẹpha onye ishi ndu soja Sọlu bu Ábuna Nẹru. Nẹru bu nwanne nna Sọlu. ⁵¹ Nna, mọru Sọlu bu Kishi. Kishi yele nna Ábuna, bu iya bu Nẹru tuko buru ẹnwegirima Abiyelu.

⁵² L'oge kẹ Sọlu l'ọ ha bulephu ọgu ọgu, nwugbaaru ọku bẹ ẹphe ẹ ndu Filisutayinu shi anọduje. Yọ buje Sọlu -phua onye, bu mkparawa l'ọgu; yo duta iya; yeru onwiya.

15

Aalu-gbu ndu Amaleku

¹ Tọ dọ iya bu; Sámèlù abya asu Sọlu: “Ọ bu mbedua bu onye ono, Ojejoje ziru tẹ mu bya awua ngu manu l'ishi t'i buru eze ndu nk'ia, bu Ízurelu ono. Nta-a bu t'i ngabe nchi; nua ozi, Ojejoje ziru t'e zia ngu. ² Ọwaa iphe Ojejoje, bu Ọkaribe-Kakota-Ike ekfu: 'Lẹ ya a-nu ndu Amaleku aphu iphe ono, ẹphe meru ndu Ízurelu teke ono, ẹphe je akwaaru ẹphe l'uzo l'ẹphe shi Íjiputu alufuta ono. ³ Tugbua nta-a je etso ndu Amaleku ọgu; nggu atuko iphe, bu iphe, ẹphe nweru enweru mebyishia. Ba adukwa onye iidobe ndu: nwoke ẹ nwanyi; ẹnwegirima mẹ ndu e he l'ẹka; mẹ eswi; aturu; inya-ivu; mẹkpo nkakfu-igara.' ”

⁴ Tò dù iya bụ; Sọlu abya ekua ndu soja iya; ẹphe abya edzua lẹ Telayimu. Yọ gúa ẹphe oḡu: ndu oḡhu shi Ízurelu adu ụkporo unu madzu l'ụkporo madzu ise.* Ndu oḡhu shi Júda adu ụkporo unu madzu ise.† ⁵ Sọlu pẹ atugbua jeshia mkpukpu ndu Amaleku; je ekeeru ẹphe lẹ nsuda. ⁶ Yọ sụ ndu Kenu: “T'ẹphe lufu l'ẹke ndu Amaleku nọ; k'oḡhu ya ta achikodu ẹphe lẹ ndu Amaleku gbushia; ke l'unu meru ndu Ízurelu l'ẹphe ha iphe-oma teke ono, ẹphe shi lẹ Íjiputu alufuta ono.” Ya ndono; ndu Kenu eshi lẹ Amaleku wufu.

⁷ Sọlu abya eshi lẹ Havila tsoo ndu Amaleku oḡu jeye l'echi-egu Shu, nọ l'uzo ẹnyanwu-ahata ali Íjiputu. ⁸ Yọ kpua Agagu, bụ eze ndu Amaleku lẹ ndzu; gude ogu-mbeke gbugee ndu ke Agagu ono l'ẹphe ha. ⁹ Obenu lẹ Sọlu yele ndu nk'iya doberu Agagu ndzu; me iphe bu aturu; eswi; unwu eswi, gbashiru eba; me unwu aturu ndu oḡhu kakota mma; jeyewaru l'iphemiphe obule, du mma; ẹphe te mebyishi iya. Iphe ẹphe mebyishiru nwenkinyi abuleruphu unwu nkirika iphe; me iphe, e-ta badu uru.

Ojejoje anafu Sọlu okwa-eze iya

¹⁰ Tò dù iya bụ; Ojejoje abya ekfuru yeru Sámèlu; sụ iya: ¹¹ “Ọ bụ aphụ nọduru iya lẹ ya meru Sọlu t'ọ buru eze; ke l'ọ ghawaru yebe Ojejoje azu; haa ya etsotso; too mehe iphe, ya turu l'ekemu.” Iphe ono atsua Sámèlu l'ehu nshinu; yọ rakota ekwa l'enyashi ono phuu

* 15:4 15:4 Iphe o bu bu 200,000. † 15:4 15:4 Iphe o bu bu 10,000.

l'araku Ojejoje. ¹² Yo be l'ùtsu iya; Sámẹ̀lu anmaa ẹ̀wa jeshia tẹ̀ yẹ̀le Sọ̀lu phụ. Yo rua; a sụ iya: "Lẹ̀ Sọ̀lu jeshiakwaru l'ugvu Kamẹ̀lu. Yọ̀ kpùtsua iphe, ee-gudeje anyata iya; ghazia; yọ̀ bụ̀ru iya oje Gíligalu." ¹³ Sámẹ̀lu abya ejekfu Sọ̀lu; Sọ̀lu asụ iya: "Tẹ̀ Ojejoje gọ̀kwaru ọ̀nu-ọ̀ma nù ngu. Ya meekwaru iphe, Ojejoje sùru tẹ̀ ya mee."

¹⁴ Sámẹ̀lu asụ iya: "Ọ̀ra aturu-a, ya anụ̀a bụ̀ kẹ̀ ngunu? Ọ̀ra eswi-a, ya anụ̀a bụ̀ ole-e?"

¹⁵ Sọ̀lu asụ iya: "Ọ̀ kwa ndu soja bẹ̀ shi lẹ̀ Amalẹ̀ku gude iya lata. Aturu ẹ̀phe; mẹ̀ eswi ẹ̀phe ndu ọ̀phu kakọ̀ta mma b'e doberu, ee-gude gwooru Ojejoje, bụ̀ Nchileke ngu eja. Ndu ọ̀phu bẹ̀ ayi mebyishikotaru l'ẹ̀phe ha."

¹⁶ Sámẹ̀lu asụ Sọ̀lu: "T'o dukwaaru ngu. Tẹ̀ ya karụ̀ ngu iphe, Ojejoje kfuru iya l'ẹ̀nyashi."

Sọ̀lu asụ iya: "Ngwaa; kfunuaru iya ẹ̀ya."

¹⁷ Sámẹ̀lu asụ iya: "T'a gụ̀furu l'i shi ha onwongu nwanshị l'ẹ̀nya; Ọ̀tọ̀ bụ̀dunua nggu b'e meru ishi l'ọ̀kpa-ikfu ndu Ízurèlu tọ̀o. Ojejoje abya awụ̀a ngu manụ̀ l'ishi t'ị̀ bụ̀ru eze ndu Ízurèlu? ¹⁸ Ojejoje ziru ngu ozi; sụ: "T'i je etso ndu ẹ̀jo iya ono; mbụ̀ ndu Amalẹ̀ku ọ̀gu; gbua ẹ̀phe jeye teke ẹ̀phe a-bụ̀ru kpurupyata." ¹⁹ ? Bụ̀ ngunu kparụ̀ iphe, ẹ̀ ti mehedu iphe, Ojejoje kfuru? Unu agbakebe je avụ̀pyabe iphe-ọ̀kwata; shi ẹ̀ge ono mee iphe, dụ̀ eji l'ẹ̀nya Ojejoje."

²⁰ Sọ̀lu abya asụ Sámẹ̀lu: "Mu meekwaru iphe, Ojejoje kfuru; bya ejee ozi ono, Ojejoje ziru mu. Mu tų̀kowa ndu Amalẹ̀ku l'ẹ̀phe ha gbushia; bya akpụ̀a Agagu, bụ̀ eze ẹ̀phe lẹ̀ ndzụ̀ lata. ²¹ Ndu soja eshi l'iphe ono, a kwaru ọ̀kwata ono kpukoo

aturu; mẹ eswi; mbụ iphe, bụ ọ́phu kakọ́ta mma, e doberu k'emebyi. Ẹ́phe egwota iya t'e gude gwooru Ojejoje, bụ Nchileke ngu ngweja ẹ́ Gíligalu.”

²² Sámẹ̀lu asụ́ iya:

“?Ngweja-ukfuru;
mẹ́ ngweja mmanu ọ́do;
?i tubesu l'ọ́ ka Ojejoje mkpa;
ma l'ọ́nuru iya okfu?
Ọ́nuru iya okfu kakwa
ogworu iya ngweja;
ọ́nu iphe ẹ́ nchị́ aka ogude anụ́,
gbaru ẹ́ba gwoo ngweja.

²³ Okwefu íkè dọ́ta-be ẹ́jị l'ọ́ bụ ọ́gwo ọ́gvu.

Oku onwonye ekuku
adọ́ta-be ẹ́jị l'ọ́ bụ ọ́gwa nte.
Keshinu ọ́phu ị́ jìkaru iphe,
Ojejoje kfuru;
bẹ́ Ojejoje jìkaakwaru t'ẹ́ b'ị́ bụ́he eze.”

²⁴ Ya ndono; Sọ́lu asụ́ Sámẹ̀lu: “Ya meekwaru iphe, dọ́ ẹ́jị. Ya dakaawaru ekemu Ojejoje; dakaa okfu nkengu. Ọ́ kwa egvu bẹ́ ya tsuhuru; kpuchia ọ́nu mee uche nk'ẹ́phe. ²⁵ Nta-a bẹ́ ya arọ́ ngu t'ị́ gụ́aru iya nvụ́; nggu etsoru iya laphu azụ́ ẹ́ Gíligalu tẹ́ ya je abaaru Ojejoje ẹ́ja.”

²⁶ Obenu ẹ́ Sámẹ̀lu sụ́ru iya: “Lẹ́ ya te etsokwa iya alaphu azụ́. Kẹ́ l'ọ́ jìkaru okfu Ojejoje; Ojejoje ajìkakwa iya phụ́ t'ẹ́ b'ọ́ bụ́he eze ndu Ízurelu!”

²⁷ Sámẹ̀lu aghakọ́be tẹ́ ya tųgbua; Sọ́lu ẹ́je awọ́ru iya l'ọ́nu uwe-nlọ́kpuru iya; yọ́ labahu.

²⁸ Sámẹ̀lu asụ́ iya: “Ntanụ́ ọ́waa bẹ́ Nchileke lafuru ngu alị́-eze ndu Ízurelu l'ẹ́ka; woru iya

nụ onye obutobu ngu; onye ọ́phu ka ngu ọ́buru ọ́kpobe madzụ. ²⁹ Ojejoje, bụ́ iya bụ́ ọ́du-biribiri ndu Ízurẹ̀lu ta byakwa bya adzụ ẹ́jo-ire; ọ́phu ọ́ gbanweghedu obu iya; kẹ́ l'ẹ́ tọ́ bụ́du madzụ mmanu; k'ọ́phu ọ́o-gbanwe obu iya.”

³⁰ Sọ́lu asụ́ iya: “Ya meswewaru. Ọ́lobu; byiko kwabẹ́nu iya ugvu l'ifu ndu bụ́ ọ́gurennya ndu nke mu; mẹ́ l'ifu ndu Ízurẹ̀lu; tsoru iya laphu azụ; k'ọ́phu ya a-barụ́ Ojejoje, bụ́ Nchileke ngu ẹ́ja.” ³¹ Sámẹ̀lu ekwe bya etsoru Sọ́lu laphushia azụ; Sọ́lu baarụ́ Ojejoje ẹ́ja.

³² Sámẹ̀lu abya asụ́: “T'a kputaru iya Agagu, bụ́ eze ndu Amalẹ́ku l'ẹ́ke-a!”

Agagu egude ẹ́hu-ọ́tso-ẹ́na jekfushia ya; l'arị́ lẹ́ teke e gege egbu iya egbugbu bẹ́ eswetawaru nụ́.

³³ Obenu lẹ́ Sámẹ̀lu sụ́ru:

“Ọ́ bụ́ ẹ́ge ono, i gude

ogu-mbeke mee ụ́nwanyi;

ẹ́phe agbaru ẹ́ka nwa ono;

bụ́ ẹ́ge nne ngu a-buru

onye gba ẹ́ka nwa l'ẹ́ke ụ́nwanyi nọ́.”

Sámẹ̀lu eworu Agagu gbua; tụa anụ́ iya nanụ́ nanụ́ l'ifu Ojejoje lẹ́ Gíligalu.

³⁴ Tọ́ dụ́ iya bụ́; Sámẹ̀lu atụ́gbua lashia Ráma. Sọ́lu alashia l'ufu iya lẹ́ Gíbiya. ³⁵ Ọ́phu Sámẹ̀lu te egudebua ẹ́nya iya phụ́ Sọ́lu ọ́do jeye mbọ́ku, yẹ́be Sámẹ̀lu nwuhuru; e guderu l'ọ́ tsọ́ru aphụ́ ẹ́hu Sọ́lu nshinu. Yo rua Ojejoje l'ẹ́hu lẹ́ ya meru tẹ́ Sọ́lu buru eze ndu Ízurẹ̀lu.

16

Sámẹ̀lu echi Dévidi eze

¹ Tọ̀ dọ̀ iya bụ; Ojejoje abya asụ Sámẹ̀lu; “?Bụ teke ole bẹ̀ ịi-tsòbebe aphụ ẹ̀hu Sọ̀lu; l'ẹ̀ke ya gbe jìkawa t'ẹ̀ b'ọ̀ bụhe eze ndu Ízuru. Gbajia manụ l'upyi ngu; tẹ̀ ya zi ngu kẹ̀ Jesi, bụ onye Bétulehemu; lẹ̀ ya fọtawaru onye lanụ l'unwu iya ndu k'unwoke t'ọ̀ bụru eze.”

² Sámẹ̀lu asụ iya: “?Nanụ ẹ̀ge ya e-shi jee? Sọ̀lu -nụ ya bẹ̀ oo-gbukwa iya.”

Ojejoje asụ: “Kpụta nwada eswi; nggu asụ l'ọ̀ bụ Ojejoje b'ị byaru ogworu ngweja. ³ Zia Jesi t'ọ̀ bya l'ẹ̀ke ono, eegwo ngweja ono. Ya e-koshi ngu-a iphe, ii-me. O bụ onye ọ̀phu ya kfuru ngu; bẹ̀ ịi-wụ manụ l'ishi t'ọ̀ bụru eze ọ̀bu.”

⁴ Sámẹ̀lu abya emee iphe ono, Ojejoje kfuru ono. Yo rulephu Bétulehemu; ndu bụ ọ̀gurennya mkpụkpụ ono atụko anma kpakpakpa lẹ̀ k'abyabya iya ono. Ẹ̀phe ajìgbaa: “?Ọ ọ̀ dọ̀ lẹ̀ mma b'ọ̀ byaru?”

⁵ Sámẹ̀lu asụ ẹ̀phe: “Iye; ọ̀ kwa-a k'ọ̀ma. Ọ̀ bụ Ojejoje bẹ̀ ya byaru ogworu ngweja. Unu je emee onwunu t'unu dọ̀ nsọ; unu abya etsoru iya lẹ̀ ngweja ono.” Ya ndono; yọ̀ bya emee Jesi yẹ̀le unwu iya ndu k'unwoke; ẹ̀phe adụ nsọ. Yọ̀ bya ekua ẹ̀phe t'ẹ̀phe bya lẹ̀ ngweja ono.

⁶ Ẹ̀phe erua; Sámẹ̀lu aphụa Eliyabu; rịa: “L'ọ̀ doru ẹ̀nya l'ọ̀ bụ onye ọ̀phu, Ojejoje fọtaru t'a wụ manụ l'ishi ọ̀bu bẹ̀ vudo Ojejoje l'ifu-a.”
⁷ Ọ̀benu lẹ̀ Ojejoje sụru Sámẹ̀lu: “Be elekwa ẹ̀nya l'ẹ̀ge ọ̀ gbaru; m'ọ̀ bụ ẹ̀ge ọ̀ habe l'eli; lẹ̀ ya jìkaakwaru iya. Ishi iya aburu l'ẹ̀ tọ̀ bụdu ẹ̀ge madzụ ele ẹ̀nya l'iphe bụ ẹ̀ge Ojejoje ele iya.”

Madzụ anọduje ele ụgbugba eli ẹhu; obenu ọe Ojejoje anọduje ele ẹnya l'ime obu."

⁸ Tọ dụ iya bụ; Jesi abya ekua Abinadabu; bya emee t'o shi Sámẹ̀lu l'ifu swee. Sámẹ̀lu asụ: "L'ẹ t'ọ bụkwa onye ọwaa bẹ Ojejoje ọtaru." ⁹ Jesi abya emee tẹ Shama sweta; Sámẹ̀lu asụ: "L'ẹ t'ọ bụkwaphu onye ọwaa bẹ Ojejoje ọtaru." ¹⁰ Jesi emee unwu iya ndu kẹ unwoke; ẹphe ẹsaa; ẹphe eshikota Sámẹ̀lu l'ifu swee. Sámẹ̀lu asụ: "L'ẹ to nwedu ẹphe onye ọphu Ojejoje ọtaru." ¹¹ Sámẹ̀lu abya aji Jesi; sụ iya: "Ọ bụwaphu mkpakọ unwegirima ngu; ndu k'unwoke ndo-ọ?"

Jesi asụ iya: "Ọ phodufuaru onye kẹ nwata; ọle oochekwanu aturu."

Sámẹ̀lu asụ iya: "T'o ye madzụ t'e je ekua ya; kẹ l'ayi ta anodudu anodu jeye teke oo-ruta."

¹² Ya ndono; yo zi; e je ekua ya. Dévidi bụ nwata, dụ kẹ nwa potopoto; l'ama mma; dukwaphu ugvu.

Ya ndono; Ojejoje asụ Sámẹ̀lu: "Gbeshi wua ya manụ l'ishi; kẹ l'ọ bụ iya bụ onye ọphu."

¹³ Sámẹ̀lu abya egude ọpyi ono; wua ya manụ ono l'ishi l'ifu unwunne ndu ọphu. Keshinu mbọku ono; Ume Ojejoje abya Dévidi l'ẹhu k'ikike-ikike. Sámẹ̀lu atugbua lashia Ráma.

Dévidi akporu Sọlu une

¹⁴ Ume Ojejoje lufuwaru Sọlu l'ẹhu; Ojejoje abya eye ẹjo maa t'ọ kpakashije ya ẹhu.

¹⁵ Ndu ozi Sọlu asụ iya: "Ọ Lewaru; nta-a; bẹ ẹjo maa, Nchileke ziru akpakashị ngu ẹhu?"

¹⁶ Tẹ nggube onye nwe-ayi zinua ayibe ndu

ozi ngu t'ayi je achõo onye maru ege aakpoje une; k'õphu bu ejo maa ono, Nchileke ziru ono kparutale ngu phu; onye ono akpõoru ngu iya; nggu aka nwa mma.”

¹⁷ Ya ndono; Sõlu asu ndu ozi iya: “Unu chõo onye maru õkpo une õhu-õma; dutaru iya.”

¹⁸ Onye lanu le ndu ozi ono asu iya: “L'o nweru nwatibe Jesi ke Bõtulehemu, ya phuru; ke õkpo une doru enya. O shihuru ike madzu; bya aburu mkparawa l'õgu. O maru ege eekfuje okfu; l'amakwaphu mma; bya aburu onye Ojejoje swiru eswiru.”

¹⁹ Sõlu abya eyefu ndu ozi iya; t'ephe je ke Jesi je asu iya: “T'o dee ya nwatibe iya ke nwoke iya ono; mbu Dévidi, bu iya bu onye onanu, eche aturu ono.” ²⁰ Ya ndono; Jesi abya akputa nkakfu-igara; chiru buredi tukobe iya; pata otumu mee; bya akputa nweghu ye iya; duru nwatibe iya ono; mbu Dévidi nu ephe t'ephe dujeru Sõlu. ²¹ Ya ndono; Dévidi alakfushia Sõlu je ejelahaaru iya ozi. Sõlu akwata õswa yeru Dévidi obu. Dévidi egbe bya abwaruru onye achijeru iya ngwa-õgu. ²² To du iya bu; Sõlu abya ezia t'e je ziaru iya Jesi: “T'õ hanuru iya Dévidi t'o tsortu jejeru iya ozi; kele umere iya du iya mma.”

²³ Yo buje teke ejo maa ono, Nchileke ziru ono kparutaru Sõlu l'õhu; Dévidi ewota une iya kpõlahaa. Sõlu agbakerehu; bya aka mma; ejo maa ono a paru iya haa.

Dévidi yẹle Goliyatu

¹ Ndu Filisutayinu abya atuko ndu soja ẹphe kukobe k'ogu. Ẹphe abya edzua ẹ Soko l'alì Júda. Yọ bọru ẹ Ifesu-Damimu, nọ ẹ mgbaku Soko yẹle Azeka; bẹ ẹphe byaru bya akpọo k'ogu.

² Sọlu yẹle ndu Ízurelu akpọo k'ogu ẹ nsuda Ela; kwabẹru ndu Filisutayinu. ³ Ndu Filisutayinu anọdu l'eli ugvu lanu; ndu Ízurelu anọdu l'eli ugvu ophu. Yọ bọru nsuda ugvu labu ono bẹ nọkahuru ẹphe.

⁴ O-ka-ibe l'ogu, shi ẹ Gatụ, ẹpha iya bu Goliyatu abya eshi l'odu ke ndu Filisutayinu lufuta. Ogologo iya bẹ du nkwo-eka tete. ⁵ Okpu-igwè, ookpu l'ishi bẹ bu ope b'e gude mee ya. Uwe ogu, o yeru l'ehu kwaphu ope b'e gude mee ya. Uwe ono bẹ era iya du unu shekelu iri l'ẹbo l'ukporo iri. ⁶ O gude iphe obu, e gude ope mee kechia okpa; bya ewofuaru arwa e gude ope kpua tukobe l'azu. ⁷ Ara, o gude l'eka dulephu l'o bu igwè, shihuru ike, onye akpa ekwa egudeje akpa ekwa. Igwe, e gude kpua ishi arwa ono bẹ era iya ha l'o bu era ekpa ope ishingu. Onye apajeru iya iphe, oogbobeje l'ezeru onwiya bẹ vutaru iya uzo. ⁸ Goliyatu abya evudo; raaru ndu soja ndu Ízurelu arara; su ẹphe: “?Bu ngunu kparu iphe unu lufutaru bya akpọo k'ogu? Mbẹdua; ?mu ta budu onye Filisutayinu to. To unubẹdua; ?unu ta budu ndu ozi Sọlu. Unu shi l'ime unu fota onye lanu t'o byakfuta mu! ⁹ O -buru l'oo-du ike tso mu ogu; gbua mu; ayi anodu unu l'eka. Olobu; o -bukwanuru ẹ mbẹdua mekputaru iya; woru

iya gbua; unubèdua anọdu ayi l'ẹka; jelahaaru ayi ozi!" ¹⁰ Onye Filisutayinu ono asu: "Ntanu owaa be mu etsoru ndu soja ndu Ízurelu ẹka l'okpoma! Unu ye onye lanu te mu l'iya megba iya l'ẹka!" ¹¹ Anunu, Sọlu yele ndu Ízurelu nuru iphe, onye Filisutayinu ono kfulu; ẹhu erushihu ẹphe; egvu abya ẹphe l'ẹha.

Dévidi abya oḡba-phe ndu Ízurelu

¹² Dévidi be bu nwatibe onye Efuratu ono, ẹpha iya bu Jesi, shi Bétulehemu l'alì Júda. Jesi be mutaru unwoke ẹsato. O buwa oḡurenya; kawa nka teke Sọlu shi achi. ¹³ Unwegirima Jesi umadzu ẹto ndu ke oḡurenya be tso Sọlu jee oḡu. Onye ke okpara bu Eliyabu. Otsota iya aburu Abinadabu. Onye k'eto aburu Shama. ¹⁴ Dévidi bu iya katsua oḡbuta nwata l'ẹphe. Umadzu ẹto le ndu k'oḡurenya phu be tso Sọlu. ¹⁵ Dévidi eshi eshije le ke Sọlu eje ocheru nna iya egbu le Bétulehemu. O -jetsua; yo la-phushia azu le ke Sọlu.

¹⁶ Ukporo abali labu mgburumgburu be onye Filisutayinu ono lufutakotaru utsu l'urenyashi bya asugabe onwiya l'ẹke ono.

¹⁷ To du iya bu; Jesi asu nwatibe iya; mbu Dévidi: "T'o wota nkwo-ẹka akpe-a, a huru ahuhu-a; me ishi buredi iri-wa; gude oso wojeru iya unwunne iya phe l'ẹke ono, ẹphe doru k'ogu ono. ¹⁸ Gudekwaphu chiizu iri; nu onye ishi ndu soja ẹphe. Maru me ẹhu -dua unwunne ngu phe mma; nggu abya edowaru mu ru ẹge ẹphe du. ¹⁹ ẹphe le Sọlu; me ndu Ízurelu l'ẹphe ha

bẹ chikoru nọdu lẹ nsuda Ela l'ọgu onye lẹ ndu Filisutayinu.”

²⁰ Ya ndono; yo be l'ọnmewa ọtsu echile iya; Dévidi egbeshi paru aturu iya haaru onye eche-aturu ọdo; bya akwakọbe ivu; tugbua jeshia l'ẹge ono, Jesi ziru iya ono. Yọ buru l'o ruru ono bẹ ndu soja ono azu egvu ọgu; l'eje l'ifu ọgu. ²¹ Ndu Ízurelu mẹ ndu Filisutayinu abya akpọo; cheeru onwẹphe ifu. ²² Dévidi achiko ivu ono, o gude bya ono haaru onye l'eleta ivu ndu soja ẹnya; gude ọso gbakfu unwunne iya phẹ l'ifu ọgu gẹdegede je ekele ẹphe. ²³ Ẹphe l'iya ekfukwadua; ọ-ka-ibe ndu Filisutayinu ono; mbu Goliyatu, bu onye Gatu abya eshi l'ẹke ẹphe kpọru giriri k'ọgu lufuta; bya ekfua ẹge ono, ookfujehawa ono; Dévidi anu iya. ²⁴ Ndu Ízurelu l'ẹphe ha ebu nwoke ono ẹnya; wata ọtsu egvu; gbakashihu. ²⁵ Ndu Ízurelu achiko l'ekfu; su: “?Unu phuru-a ẹge nwoke-wa anọdujelephu abya? Iphe, ọolufutaje bu t'ọ bya aturu ndu Ízurelu. Onye duru ike gbua ya bẹ eze e-vukwaru ẹku, ha nshinu nu. Oo-kekwapu onye ọbu nwatibe iya; bya agufu ndibe nna onye ọbu l'akiriko alí Ízurelu.”

²⁶ Dévidi aji unwoke ono, vudonyabe iya nu ono: “?Bu ngunu bẹ ee-meru onye gburu nwoke Filisutayinu ono; wofu ndu Ízurelu iphe-iphere ọwaa l'ifu? ?Bu ngunu bẹ onye Filisutayinu-wa bu; mbu akpapyi nwa-mma-wa; ke t'ọ tujo ndu soja ke Nchileke ọphu nọ ndzu?” ²⁷ Ẹphe asu iya: “L'ọo iphe ono, ẹphe shi kfuhawa ono bẹ ee-meru onye gburu iya nu.”

28 Eliyabu, bú nwunne Dévidi k'ògurennya anụa ẹge yele ndu ono ekfu; vọru ọku ghụa ẹhu l'ẹke Dévidi nọ; jì iya: “?Ì byaru ome ngunu l'ẹke-a? Mbụ; ?bụ onye b'ì haru unwaturu phụ l'echi-ẹgu? Ya makwaru-a l'ẹ tii kwejedu l'ò nweru onye ishi kfu; makwaruphu ẹge obu shihuberu ngu ike; kẹ l'iphe, ì byaru bú t'ì bya aphụ ẹge e gude alụ ọgu ono.”

29 Dévidi asụ iya: “?Bụ ngunu bẹ ya meru? ?Bụ tẹ ya be ekfushi okfu tọ?” 30 Yọ ghachi; jìlahaa onye ọdo iphe ono. A bya ekfukwaa iphe phụ, e kfuhawaru iya phụ.

31 Ndu ọdo anụa ọnu, Dévidi yeru; tųgbua je edooru iya Sọlu. Sọlu ezia t'ọ bya. 32 Dévidi abya asụ Sọlu: “T'ẹ b'ọ dukwa onye obu e-te etete l'okfu ẹhu onye Filisutayinu-a. Nwozi nggu bẹ e-jee etso iya ọgu.”

33 Sọlu asụ iya: “L'ẹ tì hakwa k'oje otso onye Filisutayinu ono ọgu; ì bukwa du nwata; obenu lẹ yẹbedua bụwa onye bú ọgurennya, shi teke ọ bú okorọbya lụta ọgu.”

34 Dévidi asụkwanu Sọlu: “Mubẹ nwozi nggu; bẹ kwa aturu nna iya bẹ ya shihawa cheta. Teke agụ; m'ọ bú oke nkuta-ọswa byaru bya apata nwaturu mu l'ẹke ẹphe dọru; 35 mu etsopyabe iya; kua ya iphe; nafu iya ẹya l'ọnu. Teke ọ ghakọberu; chikfuru mu; mu awọru iya; kwaa ya agba; woru iya gbua. 36 Nwozi nggu; bẹ gbuwaru gbua agụ; gbua biye. Onye Filisutayinu-wa; mbụ akpapyi nwamma-wa a dukwaphu ẹge ono; kẹ l'ọ tujowaru ndu soja kẹ Nchileke ophu nọ ndzụ. 37 Ojejoje ono, bú

onye nafutaru mu lẹ nvo odumu; mẹ lẹ nvo biye ono a-nafutakwa mu phụ l'ẹka onye Filisutayinu ono."

Sọlu asụ Dévidi: "Jeshia. Tẹ Ojejoje swikwaru ngu eswiru." ³⁸ Sọlu abya achita akpawuru uwe iya kpua Dévidi; bya eworu okpu-ọgu, e meru l'ope kpube iya; bya achita uwe-ọgu iya yee ya. ³⁹ Dévidi abya eworu ogu-mbeke ya keyyabe l'uwe-ọgu ono; bya ejeshia t'o gude iya jephee ejephe; kẹ l'ẹ kwoduru iya ẹhu. Yọ sụ Sọlu: "Lẹ ya ta adukwa ike oye iphe ọwaa l'eje; kẹ l'ẹ tọ kwoduru iya ẹhu." Yo woru iya yeshikota. ⁴⁰ Yọ bya ewota mgboro iya; bya afoṭa mkpuma ise, kworu akwokwo lẹ nggele, nọ l'ẹke ono; bya achiru iya ye lẹ nwekpa, nọ l'eda iya, ndu eche aturu egudeje. Yo gude ọrobo iya l'ẹka; jekfushia onye Filisutayinu ono.

⁴¹ Ya ndono; onye Filisutayinu ono akparu onye apajeru iya iphe, eegude egbobuta onwonye ye l'ifu; l'eje abyakfuta Dévidi. ⁴² Yọ bya ele Dévidi ẹnya; bya aphụ l'ọ bu nwata nshii, dụ nwa potopoto; l'ama mma; bya elephee ya ẹnya. ⁴³ Yọ sụ Dévidi: "Ọya bu nkuta meru iphe ijichi oshi abyakfuta iya?" Onye Filisutayinu ono egude agwa nk'ephe kolahaa Dévidi onu; ⁴⁴ sụ iya: "Bya tẹ ya woru anụ ngu keeru unwu anụ-egu-egbudu yele unwenu, ephe l'eli!"

⁴⁵ Dévidi asụ iya: "Ọ bu oswi-okfu l'i gude ogu-mbeke; mẹ arwa, dụ iche iche l'abyakfuta mu ọgu. Obenu lẹ mbedua gude epha Ojejoje, bu Ọkaribe-Kakota-Ike; mbụ Nchileke kẹ ndu soja ndu Ízurelu, bu iya bu onye ono, i turuwaru ono.

⁴⁶ Ntanu-a bẹ Ojejoje e-me t'i daba mu l'ẹka; mu aku-tsua ngu; buta ngu ishi. Ntanu; bẹ mu e-me t'unwu anu-egu-egbudu ye l'unwenu, ephe l'eli ria odzu ndu Filisutayinu; k'ophu mgboko mgburumgburu a-makwanuru le Nchileke no-o le Izurelu. ⁴⁷ Iphe, bu ndu-a, jiru eke-a a-maru l'e to budu ogu-mbeke yele arwa; bẹ Ojejoje egudeje dzofuta madzu; ke l'ogu-a bẹ bu ke Ojejoje; oo-chikotaru unu ye ayi l'eka."

⁴⁸ Onye Filisutayinu ono ejenyabede l'iya phu ntse k'ogu; Dévidi egude oso gbarua l'ifu ogu ono te yele iya megba iya. ⁴⁹ Dévidi eyewaphu eka l'ekpa iya; wofuta mkpuma lanu; bya eseta urobo iya phu gbaa onye Filisutayinu ono l'egedege onu-ifu. Mkpuma ono aburu iya tsururu l'egedege onu-ifu ono. Yo ngahu; daa kpube ifu l'ali. ⁵⁰ Dévidi egude mkpuma; me urobo mekpota onye Filisutayinu ono; woru iya gbua; l'e b'o gude m'o bu ogu-mbeke l'eka. ⁵¹ Dévidi egude oso je enyikobe iya; woru eka l'ogu-mbeke onye Filisutayinu ono; mifuta iya l'obo iya; gude iya gbubufu iya ishi.

Ndu Filisutayinu aphulephu l'oka-ibe ephe ono bẹ nwuhuwaru nu; ghaa ifu; ye okpa l'oso. ⁵² Ndu soja ndu Izurelu; me ndu ke Juda awu-lihu; l'atu uzu; chiru ndu Filisutayinu tugbua. Ephe achia ephe chi-rua Gatu; me l'eke eeshije abahu le Ekuronu. Ndu Filisutayinu, e gbushiru adabutsuaru l'uzo, e shi eje Sharému; mbu jeye le Gatu me Ekuronu. ⁵³ Ndu Izurelu achigelephu ndu Filisutayinu ono; laphutashia azu; je akwaa iphe okwata l'odu ephe. ⁵⁴ E

metsua; Dévidi apata ishi onye Filisutayinu ono je edobe lẹ Jerúsalemu. Yọ bya achikoo ngwa-ọgu onye Filisutayinu ono dobe l'ulo-ẹkwà nk'iya gẹdegede.

Eedu Dévidi edukfu Sọlu

⁵⁵ Ya ndono; teke Sọlu phuru Dévidi ẹge oojekfu onye Filisutayinu ono ọgu b'ọ jiru Ábuna, bụ iya bụ onye ishi ndu soja iya; sụ iya: “?Nwata ono bụnua nwatibe onye?”

Ábuna asụ iya: “Nggube eze; ẹge ị nọ ndzụ ẹge ị nọ iya-a bẹ ya ta makwa iya.”

⁵⁶ Eze asụ iya: “Kpataedu ishi nwatibe onye ọ bu.”

⁵⁷ Alata, Dévidi alatakwadia ogbu onye Filisutayinu ono; Ábuna eduta iya dutaru Sọlu lẹ Dévidi pakwadua ishi onye Filisutayinu ono l'eka. ⁵⁸ Sọlu abya ajia ya: “Nwokoro; ?ị bụnua nwatibe onye?”

Dévidi asụ iya: “Lẹ ya bụkwa nwatibe nwozi ngu; mbụ Jesi kẹ Bétulehemu.”

18

¹ Dévidi yele Sọlu ekfutsulephu; obu Jonátanu yele kẹ Dévidi eje atugba; yọ bya eyeeru Dévidi obu ẹge o yeru onwiya. ² Tsube mbọku ono bẹ Sọlu dutaru Dévidi swibe onwiya; too kwejehe t'ọ la kẹ nna iya. ³ Jonátanu yele Dévidi abya agbaa ndzụ; kẹ l'o yeru Dévidi obu ẹge o yeru onwiya. ⁴ Jonátanu eyefu uwe-nlọkpuru, o yeru nù Dévidi; nùkwa iya phụ uwe-ọgu iya; ogu-mbeke ya; akfụ iya; mẹ akpọ, ookeje l'uwe iya. ⁵ Iphe, bụ iphe Sọlu ziru Dévidi t'o mee bẹ oomeje

òhuma; k'òphu bú l'o meru iya onye ishi ndu soja iya. Iphe ono adu ndu Ízurelu l'èphe ha mma l'obu; je akpaa lè ndu, ejeru Sòlu ozi.

Sòlu ejiru Dévidi ijimènya

⁶ Ndu soja edzebe wata alala lè Dévidi gbutsuaru onye Filisutayinu ono; unwanyi eshi l'iphe bú mkpukpu, nokota l'alì Ízurelu wufuta; chiru nkwa; chiru une; l'azu egvu èhu-otso-èna; l'ete iya etete gude eje eze, bú Sòlu ndzuta. ⁷ Èphe agù egvu ono; l'ete iya etete; asuje:

“Lè Sòlu gburu unukurunu;
Dévidi egbukwanua
unukurunu ugbo iri.”

⁸ Èhu eghulaha Sòlu eghughu; kè l'iphe ono, èphe ekfu ono bè dù iya èji. Yò rìa; sù: “Dévidi bè eekfu l'o gburu unukurunu ugbo iri; yèbedua aburu unukurunu kpù. ?Bù ngunu bè òo-natafua òdo; ta búdu alì-eze ndu Ízurelu?”

⁹ Keshinu mbòku ono bè Sòlu jilahaaru Dévidi ijimènya.

¹⁰ Yo rua echile iya; Nchileke ezi ejo maa; yò bya eji Sòlu l'èhu k'èji-èji. Yò wata ome ogvu ogvu l'ime ọlọ iya. Dévidi l'akporu iya une ège òokpojehawaru iya èya. Sòlu egude arwa l'èka; ¹¹ l'arì tẹ ya gude iya sùpyabe iya l'oshi-èpoto. Yò tya Dévidi arwa ono ugbo labù; yo zekota iya.

¹² Sòlu l'atsù Dévidi egvu; kèlè Ojejoje gbadowaru iya; swiwaru Dévidi eswiru. ¹³ Ya ndono; Sòlu abya edufu Dévidi l'èke yèbe Sòlu nọ; woru iya mee onye ishi unu ndu soja labù l'ùkporo ndu soja iri. Yò búru Dévidi eduje èphe l'eje ogu. ¹⁴ Iphemiphe òbule, o yeru èka abùjeru iya

upete; keḷe Ojejoje bẹ nọ swiru iya nọ. ¹⁵ Sọlu apha ege iphe agaberu Dévidi; tsulaha ya egvu. ¹⁶ Obenu l'iphe bu ndu Ízurelu; me ndu Júda l'ephe ha yeru Dévidi obu; ke l'ọo ya be eduje ephe l'eje ọgu.

Dévidi alu nwatibe Sọlu

¹⁷ Sọlu asu Dévidi: “Owaa Merabu, bu nwata mu k'ogurennya. O -buru l'i gude ike ngu l'ọ ha l'ejeru mu ozi; l'a-luru Ojejoje ọgu be mu e-ke ngu iya.” Ishi iya bu le Sọlu riru: “Le ya te ebyikpọdua Dévidi eka. T'ọ bururu ndu Filisutayinu e-do iya imo!”

¹⁸ Dévidi asu Sọlu: “?Bu onye be ya bu? ?Bu ngunu be ndu ibe iya; me le ndu ikfu nna iya bukwanu l'alí Ízurelu; ke te ya bya aburu ọgo eze?” ¹⁹ Yo be teke ee-ke Dévidi nwatibe Sọlu ono; mbu Merabu; e gbe wowaru iya nu kee Adurelu, bu onye Mehola.

²⁰ Mikalu, bukwapu nwatibe Sọlu eyeeru Dévidi obu. A bya ekfuaru iya Sọlu; ehu atsoo ya ntumatu. ²¹ Sọlu aria: “Le ya e-ke iya t'ọ buru onya hata iya; k'ophu ee-shi ege ono te ndu Filisutayinu kpaphua ya.” Ya ndono; Sọlu asu Dévidi: “Owaa kwewa k'ugbo ebo, o dafutaru l'ii-buru ọgo iya.” ²² Tọ du iya bu; Sọlu ezi ndu ozi iya; su ephe: “Unu kuchi Dévidi ekuchi; su iya: 'L'ehu atsokwa eze ena l'eke onono. O kwaphu ege ono b'ọ dukota ndu ozi yebe eze mma l'enya. T'ọ byanu te eze ma ya nta-a.' ”

²³ Ephe anọduje l'ekfuru Dévidi iphe ono. Ọbule Dévidi asujekwanu ephe: “?Unu tubesu

l'ò dù ntse ọ̀buru ọ̀go eze ẹ̀ge ono? Nwogbe bẹ̀ ya bụ; to nwe onye maru iya nù k'ẹ̀ge ono.”

²⁴ Ndu ozi Sọlu ekfutsuleru iya phụ iphe, Dévidi kfuru; ²⁵ Sọlu asụ: “Unu sụ Dévidi: ‘Lẹ Eze te elekwa ẹ̀nya t'ọ̀ kwaarụ iya aswa ọ̀do l'ishi nwanyi ono; a gụfu útsù akpapyị ụkporo ndu Filisutayịnu ụmadzu ise; tẹ ya shi ẹ̀ge ono melata ndu ọ̀hogu iya ono.’ ” Idzu Sọlu abụru ẹ̀ge ee-shi tẹ Dévidi dalahụ ndu Filisutayịnu l'ẹ̀ka. ²⁶ Ndu ozi eze abya ekfuaru Dévidi iphe ono, eze kfuru ono; yọ bya anabata iya tẹ ya bụru ọ̀go eze. Ya ndono oge teke e kfuburu ta agvụkwa; ²⁷ Dévidi egbeshi yẹle ndu etsoje iya nù je egbua ndu Filisutayịnu ụkporo madzụ iri; chịta útsù akpapyị ẹ̀phe; bya agụ-dzua ya agụ-dzu chẹe eze; k'ọ̀phu ọ̀o-bụkwannuru ọ̀go eze. Sọlu abya eduta nwatibe iya ono; mbụ Mikalu kee ya.

²⁸ Sọlu abya amaru lẹ Ojejoje nọ swiru Dévidi; bya eyeru lẹ nwatibe iya; mbụ Mikalu yeru iya obu nshinu; ²⁹ bya akaba ya rụ ọtsu egvu. Dévidi abụwaru iya rụ ọ̀hogu jeyewaru.

³⁰ Ndu soja ndu Filisutayịnu anọduje ejekfu ndu Ízurelụ ọ̀gu njepyaabe. Yọo bụje iphe bụ teke ẹ̀phe byaru; ndu kẹ Dévidi aka ẹ̀phe ọ̀nu nshị; a ma lẹ ndu ishi ndu soja Sọlu ndu ọ̀phu l'ẹ̀phe ha. E shi ẹ̀ge ono; ẹ̀pha Dévidi edelaha edede.

19

Sọlu eme tẹ ya gbua Dévidi

¹ Sọlu abya ezi nwatibe iya; mbụ Jonátanu mẹ̀ ndu ozi iya l'ẹ̀phe ha t'ẹ̀phe gbua Dévidi. Obenu

lẹ Jonátanu yeru Dévidi obu nshinu. ² Jonátanu eje edooru iya Dévidi; sù iya: “Lẹ nna iya; mbù Sòlu achòkwa ọ̀zo, oo-shi gbua ya. Wo iya t'ọ kwabẹkwaru onwiya ẹ̀nya l'ùtsu echile. T'ọ chòkwaa ẹ̀ke, nọ-chiru anọ-chi je edomia onwiya. ³ Ya e-tsoru nna iya je anọdu l'ẹ̀gu ẹ̀ke ị nọ. Ya e-kfuru iya okfu ẹ̀hu ngu. Iphe, ya nùtaru iya l'ọnu bẹ mu a-bya emee t'ị maru.”

⁴ Jonátanu abya ekfuaru nna iya; mbù Sòlu kẹ Dévidi lẹ k'ọma; sù iya: “Nggùbe eze; be emekwa nwozi nggu Dévidi ẹ̀jo iphe. Ẹ tọ dukwa ẹ̀ke o mewaru ngu ẹ̀ji. Iphe, o meshiru b'ì ritakwaru uru nshinu. ⁵ O gude ishi ndzù iya tọ ntù teke ono, o jeru je egbua onye Filisutayinu ono. Ojejoje adzọ ndu Izurelu l'ẹ̀phe ha l'ẹ̀ke ha nshinu. Ị phùkwaru iya-a; tee ẹ̀swa iya. ?Bù ngunu kparu iphe ii-me onye ẹ̀-to nwedu iphe, o meru iphe; mbù t'ì woru Dévidi gbua l'ẹ̀ b'ọ dọ iphe ịi-guru nù iya?”

⁶ Sòlu anọ iphe, Jonátanu kfuru; bya eribua ya; sù: “Kamenu; l'ẹ̀ to nwedu iphe eme Dévidi.”

⁷ Tọ dọ iya bọ; Jonátanu abya ekua Dévidi; tọko iphe ono dokotaru iya. Yo metsua duta Dévidi dujeru Sòlu; ẹ̀phe atọko nọdu l'ẹ̀ge ẹ̀phe shi nọduhawa.

⁸ Ogu abya adakwaa ọ̀do. Dévidi agbalihukwa je etso ndu Filisutayinu ọ̀gu; tsọ ẹ̀phe ọ̀tsu ẹ̀kfu; ẹ̀phe agbaa nanù nanù.

⁹ Yo be ujiku lanù; Ojejoje ezi ẹ̀jo maa; yọ bya Sòlu l'ẹ̀hu teke ọ̀ nọ l'ime ọ̀lo iya; paru arwa l'ẹ̀ka. Dévidi egudekwa nù une iya l'ẹ̀ka akpọ. ¹⁰ Sòlu achọ tẹ ya gude arwa ono supyabe

Dévidi l'oshi-ẹ̀poto. Dévidi ezee ya; arwa ono. Yo je anguru l'oshi-ẹ̀poto. Dévidi epyofu l'enyashi ono; gbalaa.

¹¹ Sọlu abya ezi ndu ozi iya t'ẹ̀phe je l'ulo Dévidi je eche iya nche; k'ọ́phu ẹ̀phe e-gbu iya l'utsu. Mikalu, bu nyee Dévidi ekfuaru iya; sù: "L'ọ́ -bùru l'ì tì gbada ọ̀so ishi ndzù ngu l'enyashi-a bẹ ee-gbukwa ngu echile." ¹² Tọ̀ dọ̀ iya bu; Mikalu eshi lẹ̀ windo kuzita iya; yọ̀ gbafu gbalaa. ¹³ Mikalu ewota ntẹ̀kpe nyobe l'oshi-azẹ̀; chíru ẹ̀kwà phukpua ya; bya eworu pyilo, e meru l'ẹ̀ji egbu dobe iya l'uzo ishi. ¹⁴ Yo be teke Sọlu ziru t'e je egude Dévidi; Mikalu asu ẹ̀phe: "L'ẹ̀hu ta dukwa iya mma." ¹⁵ Sọlu eziphu ndu ono azu ọ̀do t'ẹ̀phe je aphu Dévidi; sù ẹ̀phe: "Unu pata iya l'oshi-azẹ̀ obu bya; k'ọ́phu ya e-gbuwa iya ru." ¹⁶ Ndu ono abya abata; yọ̀ bùru ntẹ̀kpe bẹ zẹ̀ l'oshi-azẹ̀ ono; mẹ̀ pyilo, e meru l'ẹ̀ji egbu, nọ̀ iya l'uzo ishi. ¹⁷ Sọlu asu Mikalu: "Nanu ẹ̀ge ọ̀ dọ̀ b'ì dzuru iya egbe ẹ̀jo-ire ọ̀waa; dufu onye ọ̀hogu iya t'ọ̀ gbalaa?"

Mikalú asu Sọlu: "L'ọ̀ sùkwaru lẹ̀ ya e-gbu yẹ̀be Mikalu; m'ọ̀ -bùru lẹ̀ ya ta hadu iya tẹ̀ ya gbalaa!"

¹⁸ Dévidi anahulephu gbalaa ono; jekfushia Sámẹ̀lu lẹ̀ Ráma je achiko iphe, Sọlu mekotaru iya dooru iya. Tọ̀ dọ̀ iya bu; yẹ̀le Sámẹ̀lu ayiru jeshia Neyotu je anọ̀du. ¹⁹ Ozi abya erua Sọlu nchì lẹ̀ Dévidi bẹ̀ nọ̀ lẹ̀ Neyotu Ráma. ²⁰ Yo zia t'e je egude Dévidi. Ẹ̀phe erua bya aphua ogbo ndu nkfuchiru Nchileke l'ẹ̀ke ẹ̀phe ekfuchiru Nchileke. Yọ̀ bùru Sámẹ̀lu bẹ̀ vudo l'ẹ̀ke ono;

nọdu l'ọ̀ bụ onye ishi ẹ̀phe. Ume Nchileke abya ndu ono, Sọlu ziru ozi ono l'ẹ̀hu; ẹ̀phe ekfuchilahaaru Nchileke. ²¹ A bya ekfuru iya Sọlu; yo zia ndu ọ̀do; ẹ̀phe erua bya ekfuchikwaaruphu Nchileke. Sọlu abya ezia ndu k'ẹ̀to; ẹ̀phe ekfuchikwaaruphu Nchileke. ²² Tọ̀ dọ̀ iya bụ; yọ̀ bya atugbua jeshia Ráma l'onwiya; bya erua l'eze wẹ̀lu ono, nọ̀ lẹ̀ Seku ono; bya aji; sụ: “?Bụ awe bẹ̀ Sámẹ̀lu yẹ̀le Dévidi nọ?” Ẹ̀phe asụ iya: “L'ẹ̀phe nọ̀kwa lẹ̀ Neyotu lẹ̀ Ráma.” ²³ Sọlu atugbua jeshia Neyotu, nọ̀ lẹ̀ Ráma ono; Ume Nchileke abyakwa iya phụ l'ẹ̀hu. Yo tsoru ọ̀zo ekfuchiru Nchileke jeye; yo rua Neyotu, nọ̀ lẹ̀ Ráma. ²⁴ Yọ̀ lashia uwe iya; kfuchikwaaruphu Nchileke l'ifu Sámẹ̀lu. Yọ̀ gbarụ ọ̀tu; daburu l'ẹ̀ke ono: eswe l'enyashi. Ọo ya kpataru iphe, ndiphe anọ̀duje ekfu; sụ: “Sọlu; ?o tsofua lẹ̀ ndu nkfuchiru Nchileke tọ?”

20

Jonátanu eyeru Dévidi ẹ̀ka

¹ Dévidi abya eshi lẹ̀ Neyotu Ráma gbalaa jekfushia Jonátanu je asụ iya: “?Bụ ngunu bẹ̀ ya meru? ?Bụ ngunu bụ iphe, dọ̀ ẹ̀ji, ya meru? ? Nanụ ẹ̀ge ya shi meswee nna ngu meru iphe o gude l'achọ ishi iya?”

² Jonátanu asụ iya: “Tuswekwa! Ishi ngu ta alakwa iya. Iphe, ịi-ma bụ l'ẹ̀ to nwedu iphe nna iya e-me t'ẹ̀ b'ọ̀ vuoduru ọ̀zo kfuru iya ẹ̀ya: m'ọ̀ bụ iphe ha nshinu; m'ọ̀ bụ ọ̀phu ha nwanshị. ?Bunua ngunu meru iphe oo-domiru iya ọ̀waa edomi? Ẹ̀ tọ̀ bụkwa oswi-okfu!”

³ Dévidi abya eribua ya; sù iya: “Lẹ nna ngu; b'o doru ẹnya ọhuma ẹ ẹ nggu l'iya ẹ ẹ ẹ mma. Yo kpebuwa: ‘Lẹ ya te ekfuduru Jonátanu iphe ọwaa; ọ -dudu; ẹ ọo-ghu iya eghughu.’ Kamenu; ọ kwa 'avuhu avuhu; ẹ ndzụ iya egekwa egege.”

⁴ Jonátanu asù Dévidi: “Iphe, ị sùkporu tẹ ya meeru nggu ẹ ya e-me.”

⁵ Dévidi asù iya: “Echile kwa Ajị Ọnwa Ọphungu, gbarụ tẹ yẹle eze nọdu yekoo ẹka ẹ nri. Ọlobu; hanua ya tẹ ya je edomia onwiya l'ẹgu jeye l'urenyashi nwarechi. ⁶ Teke nna ngu jiru ajị iya; nggu asù iya ẹ ya rọkwaru ngu t'ị haa ya tẹ ya jee l'ufu ẹ Bétulehemu; ẹ l'o nweru ẹja, ndu ufu egwoje afa-l'afa teke ono. ⁷ Ọ -buru l'ọ suru l'ọ ẹma mma; nggu amaru ẹ nwozi ngu a-wa-a. Ọ -bukwanuru l'ẹhu ghuru iya eghughu; nggu amaru l'ọ chiru mu ẹjo idzu. ⁸ A -bya ẹ nggubedua: Mejekwaru yẹbe nwozi ngu iphe-oma; ẹle nggu l'iya nọdukwa l'ifu Ojejoje gbaa ndzụ. Ọ -nweru iphe, ẹ ẹji, ya meru; gbukwaa ya l'onwongu; be edukwa iya ru gude je ọnu nna nggu.”

⁹ Jonátanu asù: “Tuswekwa! Ndege o nweru ẹjo idzu, ya maru, nna iya achiru ngu; ?ya tege ekfuduru ngu iya ọo.”

¹⁰ Dévidi ajia ya; sù: “?Nanụ ẹge ya e-me maru; m'ọ -buru ẹ nna ngu yeru ngu ọnu ẹhuka ẹhuka?”

¹¹ Jonátanu asù: “T'ọ bya t'ẹphe je l'ẹgu ono.” Ẹphe abya ayiru jeshia l'ẹgu ono. ¹² Jonátanu abya asù Dévidi: “Tẹ Ojejoje, bu Nchileke ẹ

ndu Ízurelù bukwaru iya onye ekebe; lẹ ya a-jitakwa nna iya iphe ono l'egbe nta-a echile; m'ọ bụ nwarechi. Ọ -buru l'ọochiru ngu idzu ọma; bẹ ya e-mee t'ì maru. ¹³ Ọ -bukwanuru lẹ nna iya bẹ achọ t'o merua nggu ẹhu; tẹ Ojejoje mekwaa yẹbe Jonátanu ọphu ka njo m'ọ -buru lẹ ya te emedu t'ì maru; mbụ dufu ngu t'ì gbalaa l'ẹhu-agu. Tẹ Ojejoje swikwaru ngu ẹge o shi swiru nna iya. ¹⁴ Ọ -buru lẹ ya nọ ndzụ; byiko; koshijekwa l'i yeru iya obu; mbụ egbe n-yemobu kẹ Ojejoje; k'ọphu ya ta anwuhudu. ¹⁵ Be ewofukwa ọ-du-lẹ-maa mma ayi ono l'ẹke ndibe mu nọ. Teke Ojejoje wofutsuaru ndu ọhogu nggube Dévidi l'ẹphe ha ¹⁶ tẹ ẹpha Jonátanu ba alufukwa l'ọnu-ulo Dévidi. Tẹ Ojejoje jikwaa ndu ọhogu Dévidi aji iya.”

¹⁷ Jonátanu bẹ yeru Dévidi obu ẹge o yeru onwiya; yo mee Dévidi to ribudaru iya nte ọdo le yẹbedua, bụ Dévidi e-yekwaru iya phụ obu ẹge ono. ¹⁸ Jonátanu abya asụ Dévidi: “Lẹ echile kwa Aji Ọnwa Ọphungu. Aa-makwaa l'ẹ tị byadu; kẹ l'oshi ngu a-daburu ophorokpo. ¹⁹ Teke o beru nwarechi l'uzo urenyashi; nggu eje anọdu l'ẹkaphu, i domijeru onwongu teke iphe-a wataru adada phụ; kwaberu iya l'iku mkpuma Ezẹlu. ²⁰ Ya a-gba ọnu akfụ ẹto l'uzo ẹke ono; mbụ gbaa ya l'o nweru iphe, ya gọberu iya. ²¹ Teke ono; bẹ ya e-zi nwata okoro; sụ iya t'ọ tughua je achọ akfụ ono. Ọ -tughulephu; ya asụ iya t'o shia ẹke iya ọphu i nọ chọo ya. Teke ono; nggu eshi ẹke ono lufuta. Kamenu; ẹ to nwedu iphe, e-me ngu nụ. ²² Teke bukwanu lẹ

ya sùru nwata okoro ono t'ò tǔgbua; l'akfù ono nòkwadu iya-a l'ùzo ifu; iphe ọ bụ bụ t'ì tǔgbua; lẹ Ojejoje sùwaru ngu t'ì tǔgbua. ²³ A -bya abya l'iphe ọphu ayi shi kfu; nyatakwa lẹ Ojejoje bụ onye ekebe nggu l'iya gbururu jeye."

²⁴ Ya ndono; Dévidi eworu onwiya domia l'ègu. Aji Ọnwa Ọphungu ono abya erua; eze abya anọdu tẹ ya ria nri. ²⁵ Eze anọdu l'ẹke ọonoduje lẹ mgboro ọpho-mkpuma. Jonátanu anọdu; ghaaru iya ifu. Ábuna anonyabe Sọlu lẹ mgberemẹku. Obenu l'oshi kẹ Dévidi te nwedu onye nọ iya nù. ²⁶ Ọphu Sọlu te nwedu iphe, o kfurú mbọku ono; kẹ l'ọ ríkwanuru: "L'ọ nweruphu ẹge ọ mụru Dévidi tọ dudu nsọ.* O doru ẹnya l'ẹ tọ dudu nsọ." ²⁷ Yo be mbọku ọphu tsotaru iya nù, bụ iya bụ mbọku k'ẹbo l'ọnwa ọphungu ono; to nwe onye nọ l'ẹke Dévidi anọje. Sọlu asụ nwatibe iya; mbụ Jonátanu: "Bụ ngunu meru iphe, nwatibe Jesi ta byadu ori nri unyaphua; t'ọ bya ntanu?"

²⁸ Jonátanu asụ iya: "Lẹ Dévidi rọshikwaru iya ike tẹ ya haa ya t'ọ je Bétulehemu. ²⁹ Ọ sùru t'a haa ya tẹ ya je; lẹ ndibe ẹphe nweru ẹja, ẹphe egwo l'ibiyi nk'ẹphe. Unwunne iya phẹ asukwanu tẹ ya bya. Yọ sù l'ọ -bùru lẹ ya nọ mu l'obu; tẹ ya jenu tẹ yẹle unwunne iya phẹ phụ. Ọ bụ iya meru iphe ẹ tọ byadu ori nri-eze."

³⁰ Ẹhu eghulaha Sọlu eghughu l'ẹke Jonátanu nọ. Yọ sù iya: "Nggube nwa, ẹjo nwanyi-a; mbụ nggube nwa, nwanyi-a, bụ 'anuma anuma-a! ?

* **20:26** 20:26 Iphe, bụ iphe nweru ike mee madụ t'ẹ b'ọ dọ nsọ b'e deshuru lẹ Liv 7:20, 21; 15:2, 31; 22:4-8; mẹ Dit 23:10, 11.

Ọ dù ngu lẹ ya ta madu l'ì tǔru ike yeru nwatibe Jesi; l'eme iphe-iphere ekpu nggu lẹ nne, mǔru ngu nù ọọ? ³¹ Ọ kwa ẹge nwatibe Jesi nọ-beberu ndzù lẹ mgboko-a bụ ẹge ẹhu ngu; mẹ alì-eze ngu ta abyadù bya ekeru ekeru. Zikwaa t'e je ekuaru iya ẹya nta-a; kẹ l'ọ nwuhufutaje!”

³² Jonátanu aji nna iya: “?Bù ngunu bụ ishi iphe, ee-gude gbua Dévidi? ?Bù ngunu b'o meru?”

³³ Sọlu eworu arwa tǔa tẹ ya nmagbua Jonátanu. Yo doo Jonátanu ẹnya lẹ nna iya kpebuwaru tẹ ya gbua Dévidi. ³⁴ Jonátanu egude oke iwe shi l'ẹke ono, ẹphe nọ l'eri nri ono kwoliwu lufu. Iphe-iphere ono, nna iya eme ekpu Dévidi ono erua ya l'ẹhu; k'ophu bụ l'ẹ to rihedu nri lẹ mbọku k'ẹbo l'onwa ọhungu ono. ³⁵ Yo be l'utsu iya; Jonátanu egbeshi jekfushia Dévidi l'ẹgu l'ẹge ẹphe chiru. Yo duta nwata okoro nshii; yẹle iya ayiru. ³⁶ Yọ sù nwata ono t'ọ gbagbua je achọo akfù-wa, ya abya agbagba-wa. Nwata ono agbachia; yọ gbaa akfù ono l'uzo ifu nwata ono. ³⁷ Nwata erudelephu ẹke akfù ono daru; Jonátanu ekua ya; sù iya: “L'akfù ono daru iya l'uzo ifu!” ³⁸ Yọ rashiaru nwata ono; sù iya: “Ngwa-a! Gude ọso!” Be evudokwa evudo. Nwata ono atututa akfù ono; byakfutashia nnajiufu iya. ³⁹ Ọbule nwata ono ta madu iphe, akọ nù; gbahalephu Jonátanu yẹle Dévidi. ⁴⁰ Ya ndono; Jonátanu achiru ngwa-ọgu iya chẹe nwata ono; sù iya: “T'ọ lawaru. Yọ chita akfù ono chila.”

⁴¹ Nwata ono atugbutsulephu; Dévidi eshi l'iku mkpuma ono l'uzo ọhuda bya adaa; buaru

Jonátanu ifu l'ali ugbo ẹto. Ẹphe abya etsutsua onwẹphe ọnu; watakọta ẹkwa; ọbule Dévidi ka iya arara. ⁴² Jonátanu asu Dévidi: “Laa l'ẹhu-agu; kẹ l'ayi gudewa ẹpha Ojejoje ribua lẹ nggu iya a-buru ọnyà: ‘Lẹ Ojejoje bẹ bu onye ekebe nggu l'iya; mbu jeye lẹ ndu o-shi-l'eri ngu rua lẹ ndu o-shi-l'eri nk'iya gbururu jeye.’ ” Ya ndono; Dévidi atugbutsua; Jonátanu ala phushia azu l'ufu.

21

¹ Dévidi atugbua jekfushia Ahimeleku, bu onye achijeru Nchileke ẹja lẹ Nobu. Ehu anmahu Ahimeleku anmanma l'ọ phuru Dévidi. Yọ jì Dévidi: “Iphe, meru iphe ọ bu yẹbedua byaru nwenkinyi iya; to nwe onye yẹ ẹya yi?”

² Dévidi asu Ahimeleku, bu onye achijeru Nchileke ẹja: “L'o nweru iphe, eze ziru iya, ọ suru iya t'ẹ b'ọ dukwa onye ya e-me t'ọ maru iphe ọphu, o ziru iya ọbu; mbu iphe ono, o ziru mu; lọo mu ẹke lẹ nchi ono. Ndu ozi iya b'o nweru ẹke ya suru tẹ yẹ l'ẹphe dzuda. ³ Ọ nweru ẹge ọ ha ngu l'ẹka nta-a? Nunu iya ishi buredi ise; m'ọ bu iphe ọdo, nọ ngu nu.”

⁴ Onye ono, achijeru Nchileke ono asu Dévidi: “Lẹ buredi mmanu ta nọkwa; gbahalephu buredi ndu ọphu e doberu Nchileke iche; m'ọ buru-a l'unwokoro ono bẹ ẹphe l'unwanyi ta zedu.”

⁵ Dévidi asu onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono ọnu: “Ezi-okfu ezi-okfu bu l'ayi l'unwanyi te megbakwa keshinu, ayi gbeshiru ije. Mbu l'unwoke ono edobejekwa onwẹphe nsọ teke

èphe eje iphe mmanu ọdo; k'ọphu ọ bụru kẹ ntanu!”

⁶ Ya ndono; onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono eworu buredi ono, e doberu Nchileke iche ono nù iya; eshinu ẹ tọ dudu buredi ọdo, nonu; gbahaa buredi, e doberu nsọ l'ifu Ojejoje, bụ ọphu e wofuru; wota ọphu evo ọku dobe iche mbọku, e wofuru akahụ iya.

⁷ O nweru onye e jeru Sọlu ozi nọ l'ẹke ono mbọku ono. Yọ bụru esede b'e sederu iya l'ifu Ojejoje. Ẹpha iya bụ Dowegu. Ọ bụ onye Édọmu; bụru onye ishi ndu echeru Sọlu aturu.

⁸ Dévidi aji Ahimeleku; sù iya: “?T'i nwedu arwa; m'ọ bụ ogu-mbeke l'ẹke-a? Kẹle ya te gudekwa ogu-mbeke; to nwe ngwa-ọgu ọdo, ya gude; kẹ l'ọzi ono, eze ziru iya ono bẹ dū ọku-ọku.”

⁹ Onye ono, achijeru Nchileke ẹja ono asù iya: “L'ọ kwa ogu-mbeke Goliyatu kẹ Filisutayinu ono, i gburu lẹ nsuda Ela bẹ nọ l'ẹke-a. A phuchiru iya l'ẹkwà dobe l'azụ uwe-ukuvu, onye achijeru Nchileke ẹja eyeje. Ọ -bụru l'ìichoo; nggu ewota iya; eshinu ẹ tọ nwedu ogu-mbeke ọdo, nọ l'ẹke-a; gbahaa onanu.”

Dévidi asù iya: “L'ẹ to nwedu ọdo, ka onanu mma; t'ọ nù iya ẹya rụ.”

¹⁰ Ọ bụ mbọku ono bẹ Dévidi gbafuru lakfushia Akishi, bụ eze ndu Gatụ l'ẹke ọ gbalaru Sọlu.

¹¹ Ndu ozi Akishi asù Akishi: “?Tọ budsonua Dévidi ọwaa bụ eze ndu alì ono tọ? ?Tọ budsonua yẹbedua bẹ ẹphe agụ-kuje l'egvu: ‘Lẹ Sọlu gburu unukurunu ndu soja; Dévidi egbukwanua unukurunu ugbo iri.’ ” ¹² Okfu ono erua

Dévidi l'èhu; yò wata ọtsu Akishi, bụ eze ndu Gatụ egvu nshinu. ¹³ Yo lebezi ẹnya; wata ome l'ọ bụ onye ọgvu eme l'ifu ẹphe l'ẹke ono. Yo gude ẹka l'akakashị ibo obu edukfu mkpụkpu ono; l'alashị ọnu-mini ekpu onwiya l'ẹji-agba. ¹⁴ Akishi asụ ndu ozi iya: “Unu lenu; l'ọgvu emekwa nwoke-wa! ?Bụ ngunu kparu iphe unu dutaru iya ẹya? ¹⁵ Ụko ndu ọgvu; ?ọ dụ iya, kparu iphe unu dutaru iya ẹya t'ọ bya eme ẹge-a l'ifu iya. ?Ọ batafujeru iya l'ụlo tọo.”

22

Sọlu egbushi ndu achijeru Nchileke ẹja

¹ Ya ndono; Dévidi eshi ị Gatụ gbaru lashia l'ọgba, nọ ị Adulámu. Unwunne iya mę ndibe ẹphe l'ẹphe ha anụ l'iya phụ; wụfu jekfushia ya l'ẹke ono. ² Ndu bụ ndu iphe atsụ l'èhu; ndu ji ụgwo; mę ndu iphe, eemegbaa l'alị ono atuko wụ-kfu iya. Yò bya aburu onye ishi ẹphe. Unwoke, wụ-tsoru iya nụ; bę dụ unu madzụ.

³ Yò bụru l'ẹke ono bę Dévidi shi jeshia Mízupa l'alị Móabu. Yo rua je asụ eze ndu Móabu: “? M'oo-kwe tẹ nne ị nna iya lakfuta iya tẹ yẹ l'ẹphe nọdu jeye teke ya a-maru iphe, Nchileke e-meru iya?” ⁴ Ya ndono; yo duru ẹphe haaru eze ndu Móabu; ẹphe ebua ị nk'iya l'oge ono, Dévidi shi agba l'ezeru ishi iya ono.

⁵ Onye nkfuchiru Nchileke, bụ Gádu abya asụ Dévidi: “T'ẹ b'o nọhe l'ụlo, a kpushiru ike. T'ọ tųgbua lashia alị ndu Júda.” Tọ dụ iya bụ; Dévidi eshi l'ẹke ono lufu lashia l'ọswa Hẹretu.

⁶ Sòlù abya anua l'a phuwaru Dévidi me ndu etso iya nu. Teke ono be Sòlù no le mkpuli oshi tamarisuku l'eli ugvu, no le Gíbiya. Sòlù egude arwa l'eka; ndu ozi iya l'ephe ha atuko vudo; gbaa ya mgburumburu. ⁷ Sòlù asu ephe: "Unu gebeduduphu; unube ndu Bénjaminu! Nwatibe Jesi; ?oo-nukota unu ali; nu unu mgbo vayinu to. ?Oo-mekota unu ndu ishi, l'achi unu ndu soja labu l'ukporo iri iri; me ndu ishi, achi ukporo ndu soja ugbo ise ise to. ⁸ ?Bu iya meru iphe unu l'unu ha chiru mu ejo idzu; to nwe onye, meru te mu maru teke nwatibe mu; me nwatibe Jesi gbaru ndzu. To nwe l'unu ha onye ophu kparu mu ishi; m'o bu kfuaru mu le nwatibe mu; be yewaru nwozi mu, bu Dévidi dubedube t'o je edomia onwiya kwaberu mu; mbu ege o kwagebenuru mu-a ntanu-a."

⁹ To du iya bu; Doweḡu ke Édomu yele ndu ozi Sòlù tukoru vudo l'eke ono asu: "Le ya phukwaru nwatibe Jesi; l'o byakwaru ke Ahimeleku Ahitubu le Nobu. ¹⁰ Ahimeleku eje akpataru iya ishi l'eka Ojejoje. O nwekwaruphu nri, o gworu nu iya; bya eworu ogu-mbeke Goliyatu ke Filisutayinu phu nukwa iya phu."

¹¹ Ya ndono; eze abya ezia t'e je ekuaru iya Ahimeleku Ahitubu, bu onye achijeru Nchileke eja; me ndibe nna iya l'ephe ha, bu ndu, achijeru Nchileke eja le Nobu. Ephe atuko wu-kfutashia eze. ¹² Sòlù asu iya: "Gebe nchi nta-a nggube nwatibe Ahitubu!"

Ahimeleku asu iya: "Owaa ya ndo-o; onye nwe mu nu."

¹³ Sọlù asù iya: “?Bù ngunu meru iphe unu lẹ nwatibe Jesi gbaru iya ẹjọ idzu; nggu anù iya buredi; nù iya ogu-mbeke; bya akpataru iya ishi l'ẹka Nchileke; k'ọphu ọ bya ekwefuru iya íkè; je akwageberu iya ẹge-a, ọ kwageberu iya ntanù-a?”

¹⁴ Ahimeleku asù eze: “?Nanukpoo onye ọdo, e gude ire iya ẹka lẹ ndu ozi ngu l'ẹphe ha ẹge e gude ọgo ngu; mbù Dévidi, bù iya bù onye ishi lẹ ndu eche ngu nche; bya aburu onye a kakọta ọkwabe ugvu l'ufu ngu gbaa mgburumgburu?

¹⁵ ?Bù mbọku ono bẹ ya beberu je ọkpata Nchileke ishi l'okfu ẹhu iya? Wawakwa! Tẹ nggùbe eze ba atukobekwa nwozi ngu okfu; m'ọo onye lanù lẹ ndibe nna iya; kele nwozi ngu ta makwa iphe, ada nù; a gùfulephu ẹge mu kfuberu-wa.”

¹⁶ Eze asù: “I buakwa maa; Ahimeleku; mbù nggùbedua l'ishi onwongu; mẹ ndibe nna ngu l'ẹphe ha.” ¹⁷ Eze asù ndu l'eche iya nche, nonyabe iya nù: “Unu gbushia ndu-a, achijeru Nchileke ẹja-a; kẹ l'ẹphe turu ike yeru Dévidi. Ẹphe machacharua teke Dévidi agbala; ẹphe ta bya bya ekfuru iya ẹya.” Obenu lẹ ndu ozi eze te nwedu onye ọphu o heru uhere tẹ ya halia ẹka gbua ndu achijeru Nchileke ẹja. ¹⁸ Eze abya asù Dowegu kẹ Édọmu t'o gbushia ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono. Dowegu aghakọbe gbushilaha ẹphe. Iphe o gburu mbọku ono bù ọkporo madzù ẹno l'umadzu ise, bù ndu yeru uwe-ukuvu. ¹⁹ Yo gudekwaphu ogu-mbeke bahù Nobu, bu mkpukpu ndu achijeru Nchileke ẹja je egbushikota unwoke, bu iya nù; mẹ

unwanyi; mē unwegirima; je akpaa lē ndu ophu angukwadu ẹra; mēkpo eswi; nkakfū-igara; mē aturu.

²⁰ Obenu lē Abiyáta, tso lē ndu k'unwoke l'unwegirima Ahimēleku Ahitubu bē nahuru nū gbakfushia Dévidi. ²¹ Yo kfuaru Dévidi lē Sọlu gbugeekwaru ndu achijeru Nchileke ẹja. ²² Dévidi abya asū Abiyáta: “Lē ya malẹkwaru-a mbọku ono lē Dowẹgu kẹ Édọmu e-kfuru iya Sọlu; keshinu ọ nọ l'ẹke ono mbọku ono. Ọ kwa yẹbe Dévidi b'ọ shi l'ẹka; mbū egbushi ono, e gbushiru ndibe nna ngu ono. ²³ Nọdu l'ẹke-a; ba atsushi egvu. L'onye achọ ishi ngu kwa ishi kẹ yẹbe Dévidi bē onye ọbu achọ. I -nọdu l'ẹke ya nọ; b'ẹ to nwedu iphe, e-me ngu nū.”

23

Dévidi adzọ ndu Keyila

¹ A bya ekfuaru Dévidi: “T'o lekwa-a; lē ndu Filisutayinu bē etsookwa ndu Keyila ọgu; l'akwa iphe ẹphe ọkwata l'ẹke ẹphe eetsuje balị.” ² Dévidi abya aji Ojejoje; sū iya: “?Bū tẹ ya je etso ndu Filisutayinu ono ọgu tọo?”

Ojejoje asū iya: “T'o je etso ndu Filisutayinu ono ọgu; dzọfuta ndu Keyila.”

³ Ndu kẹ Dévidi asū iya: “T'o lewaru; l'ẹphe atsū egvu l'ali ndu Júda l'ẹke-a. ?Nanū ẹge ọo-dū mē ẹphe -je etso ndu Filisutayinu ọgu lē Keyila!” ⁴ Dévidi abyakwa bya akpata Ojejoje ishi ọdo. Ojejoje asū iya: “T'o gbeshi jeshia Keyila; kẹle ya e-woru-a ndu Filisutayinu ye iya l'ẹka.” ⁵ Ya ndono; Dévidi yẹle ndu etsoje iya

nù atùgbua jeshia Keyila je etso ndu Filisutayìnu ògu; kpùkoo elu èphe. Dévidi phẹ atsua ndu Filisutayìnu òtsu-èkfu bya adzòfuta ndu Keyila. ⁶ Teke ono, Abiyáta Ahimèleku gbalaru gbak-fushia Dévidi lẹ Keyila ono b'ò chikwa uwe-ukuvu.

⁷ E je edooru Sòlu lẹ Dévidi bẹ nòkwa lẹ Keyila. Sòlu asù: “Lẹ Nchileke mewaru tẹ Dévidi dalahùwaru iya l'èka; keshinu o je abahù lẹ mkpùkpu, e gude upho-mkpuma kpù-pheta mg-burumgburu; ye iya mkpùrukpu-ígwè, eegudeje atuchi iya atuchi.” ⁸ Sòlu abya ekukobe ndu sọja iya k'ògu; t'èphe je Keyila je ekepheta Dévidi yẹle ndu nk'ia.

⁹ Dévidi abya amaru lẹ Sòlu agbawaru iya èjo idzu; sù Abiyáta, bụ onye achijeru Nchileke èja: “T'ò chítaru iya nù uwe-ukuvu ono.” ¹⁰ Dévidi abya asù: “Nggùbe Ojejoje, bụ Nchileke kẹ ndu Ízurelù; yẹbe nwozi ngu b'ò nguwaru anguru lẹ nchì lẹ Sòlu bẹ eme t'ò bya Keyila bya egude okfu èhu mu mebyishia mkpùkpu-wa. ¹¹ Ndu Keyila; ?èphe a-kpùta mu nù iya tọ? Nggùbe Ojejoje, bụ Nchileke kẹ ndu Ízurelù; kfuru yẹbe nwozi ngu tẹ ya maru: Sòlu; ?l'òo-bya èke-a ège ono, ya nùru ono tọ?”

Ojejoje asù iya: “L'òo-byakwa.”

¹² Dévidi abya ajikwaa ya òdo: “Ndu Keyila; ? èphe a-kpùta yẹle ndu-a, etsoje iya nù-a nù Sòlu tọ?”

Ojejoje asù: “Iye; l'èphe a-kpùkwaru unu nù iya.”

13 Ya ndono; Dévidi yẹ̀le ndu etso iya nù, ruru unu madzù l'ùkporo madzù iri* egbeshi lufushia lẹ̀ Keyila; tsoru aghaphe. A bya edooru Sọ̀lu lẹ̀ Dévidi gbafuakwaru lẹ̀ Keyila; yọ̀ haa; ọ̀phu o jehedu ẹ̀ke ono.

Dévidi nọ̀ l'echi-ẹ̀gu

14 Dévidi anọ̀-kirishia l'ime ọ̀gba l'echi-ẹ̀gu; mbù nọ̀duwaru l'alì ugvu l'echi-ẹ̀gu Zifu. Sọ̀lu l'etsojeru l'achọ̀-phe iya mbọ̀ku-mbọ̀ku; obenu lẹ̀ Nchileke te kwedu tẹ̀ Dévidi daba iya l'ẹ̀ka.

15 Yọ̀ buru lẹ̀ Dévidi nọ̀ l'alì Horeshi l'echi-ẹ̀gu Zifu b'ọ̀ nùru lẹ̀ Sọ̀lu abya t'o gbua ya.

16 Jonátanu Sọ̀lu egbeshi jekfushia Dévidi lẹ̀ Horeshi. Yọ̀ bya eyetaru iya ẹ̀ka; mee tẹ̀ ọ̀kpoma shihu iya ike lẹ̀ Nchileke.

17 Yọ̀ sù Dévidi: “Ba atsùshi egvu; kẹ̀ l'ẹ̀ka nna iya; mbù Sọ̀lu te erukwa iya l'ẹ̀hu. Ọ̀ bụ̀ nggu a-buru eze ndu Ízurẹ̀lu; yẹ̀bedua e-kwe ngu ẹ̀bo. Onanu dokpooru nna iya; mbù Sọ̀lu ẹ̀nya ọ̀huma.”

18 Ẹ̀phe ẹ̀bo achìko gbaa ndzù l'ifu Ojejoje. E metsua; Dévidi anọ̀-kirishiaru l'alì Horeshi ono; Jonátanu alashia ufu iya.

19 Ya ndono; ndu Zifu awù-kfushia Sọ̀lu lẹ̀ Gíbiya je asù iya: “Lẹ̀ Dévidi domikwaru onwiya l'alì ẹ̀phe. Ọ̀ nọ̀ l'ọ̀gba, nọ̀ l'alì Horeshi; l'ugvu Hakila l'uzo ọ̀huda alì, daburu swanmangu.

20 Nta-a kwa t'ì bya teke dọ̀kpole ngu phù mma nggùbe eze. Ọ̀ bụ̀ ayìbedua b'ọ̀ dọ̀waruru t'ayi kpùta iya ye nggùbe eze l'ẹ̀ka.”

* 23:13 23:13 Iphe ọ̀ bụ̀ bụ̀ 600.

²¹ Sòlù asù ẹ̀phe: “Tẹ̀ Ojejoje gòkwaru ọ̀nu-oma nù unu kẹ̀ l'unu yeru mu obu. ²² Unu je akwakòbefua; unu achòfuta ẹ̀ke Dévidi anọ̀duje; makwarùphu onye phùru iya nù l'ẹ̀ke ono; kẹ̀le ya nùru l'ọ̀ dúnukaru ẹ̀regede. ²³ Ọ̀o ya bụ̀ t'unu je elezita ẹ̀nya; geta iphe, bụ̀ ẹ̀ke oodomije onwiya; unu alaphuta azù bya eyeru iya okfu l'ẹ̀da. Unu -byakwanù; mu l'unu ayìwaruru: ọ̀ -bùru l'ọ̀ nọ̀ l'alì ono bẹ̀ mu a-chòkota iya l'iphe bụ̀ ẹ̀nya-ufu, nọ̀ l'ikfu Júda mgburumgburu.”

²⁴ Ya ndono; ẹ̀phe atùgbua vuru Sòlù ọ̀zo jeshia Zifu. Dévidi yẹ̀le ndu etso iya nù bẹ̀ gbe nọ̀duwa nù l'echi-ẹ̀gu Mawonu; l'ọ̀zo ọ̀huda alì, daburu swanmangu. ²⁵ Sòlù mẹ̀ ndu yẹ̀le iya yì abya awata ọ̀cho Dévidi. A bya edooru iya Dévidi; yọ̀ tùgbua lashia l'iku mkpuma, nọ̀ l'echi-ẹ̀gu Mawonu je anọ̀du. Sòlù abya anọ̀a iya; chilahaa Dévidi l'ẹ̀ke ono. ²⁶ Sòlù l'eje l'azù ugwu ono azù iya ọ̀phu; Dévidi yẹ̀le ndu nk'ia l'eje l'azù iya ọ̀phu; agba t'ẹ̀phe gbalaarù Sòlù. Yo be lẹ̀ Sòlù yẹ̀le ndu soja iya eme t'ẹ̀phe gbaa Dévidi phẹ̀ mgburumgburu; gude ẹ̀phe; ²⁷ nwozi erua bya asù Sòlù: “T'ọ̀ byakwa ẹ̀gwegwa! Lẹ̀ ndu Filisutayìnu byaakwaru ọ̀gu ọ̀-lù-a-ọ̀laa l'alì ayi.” ²⁸ Sòlù aghakòbelekwaphu; parù ọ̀chi Dévidi ha; yọ̀ buri iya ojekfu ndu Filisutayìnu. Ọ̀o ya kparù iphe ẹ̀phe ekuje ẹ̀ke ono Sela-Hamahulekọ̀tu.† ²⁹ Dévidi abya eshi l'ẹ̀ke ono tùgbua je eburu l'ọ̀gba, nọ̀ lẹ̀ Ẹ̀nu-Gedi.

† **23:28** 23:28 Iphe “Sela-Hamahulekọ̀tu” bụ̀ bụ̀ eze “Mkpuma gboru ọ̀gu”.

24

Dévidi edobe Sọlu ndzụ

¹ Sọlu achífutsulephu ndu Filisutayinu; bya alata; e dooru iya lẹ Dévidi nọkwa l'echi-ẹgu Énu-Gedi. ² Tọ dọ iya bụ; Sọlu abya achita unu umadzu ẹsaa l'ukporo madzụ iri,* bụ ndu a fọtaru lẹ ndu Ízurelu; ẹphe awufu choru Dévidi yele ndu nk'iya jeshia l'uzo iya ke mkpuma eghu-ọswa. ³ Sọlu erua l'odu-aturu l'iku esu-uzo; yo nweru oḡba, nọ l'ẹke ono. Sọlu abahụ l'oḡba ono tẹ ya jee l'uboku. A ma lẹ Dévidi; yele ndu nk'iya nọ l'ime ime oḡba ono. ⁴ Ndu ke Dévidi ono asụ iya: "L'ọ kwa ntanụ bụ mbọku ono, Ojejoje kfuru ngu okfu iya; sụ lẹ ya e-woru onye oḡogu ngu ye ngu l'ẹka; t'i woru iya mee ẹge dọ ngu mma-a." Dévidi abya epyofuta; pyaa apyapya je ebyibuta onu uwe-nlọkpuru Sọlu. ⁵ E metsulephu; Dévidi awata onma onwiya ikpe ke l'o byibutaru onu uwe-nlọkpuru Sọlu. ⁶ Yọ sụ ndu ono, etsoje iya nụ ono: "Tẹ Ojejoje be ekwekwa tẹ ya mee nnajiufu iya egbe iphe-a; mbụ onye ono, Ojejoje wuru manụ l'ishi ono; m'ọ bụ ke tẹ ya halia ẹka denyi iya; ke l'ọ bụ onye Ojejoje wuru manụ l'ishi." ⁷ Yọ bụru okfu ono be Dévidi gude sede ndu nk'iya; tọ ha ẹphe t'ẹphe tso Sọlu oḡu.

Ya ndono; Sọlu eshi l'oḡba ono lufushia; jeshia mkpa iya. ⁸ Dévidi emetsua bya eshi l'oḡba ono lufuta bya ekua Sọlu; sụ iya: "Onye nwe mu nụ, bụ eze!" Sọlu aghaa ẹnya. Dévidi abya efozita kpube ifu l'alị; woru onwiya machia; ⁹ sụ Sọlu:

* 24:2 24:2 Iphe ọ bụ bụ 3,000.

“?Bụ ngunu kparu iphe, ìinoduje angaru ndiphe nchi, anoduje edoru ngu le Dévidi l'achọ t'o merua ngu ẹhu? ¹⁰ Ntanu owaa b'i gudewa enya ngu phụ ege Ojejoje meru; t'i daba mu l'eka l'ime ogba phụ. O nweru ndu suru te mu gbua ngu; obenu le mu dobeleru ngu-a ndzu. Mu asu le mu ta byakwa bya l'ahali eka mu denyi nnajiufu mu; ke l'o bu onye Ojejoje wuru manụ l'ishi t'o buru eze. ¹¹ Nna mu; lewaru onu uwe-nlokpuru ngu ege mu gude iya l'eka! Mu byibutaru onu uwe ngu ono; mu te gbu ngu egbugbu. T'o doo ngu enya nta-a; nggu amakwaruphu le mu te meswedu ngu; ophu mu te kwefubuaru ngu ikè. E to nwedu iphe, du eji, mu meru ngu; obule ijiche mu phụ t'i gbua mu. ¹² Te Ojejoje kpekwa ikpe ẹhu mu le nggu; mbu te Ojejoje gwatakwa ngu ugwo iphe, du eji ono, i meru mu on. O bu le mu ta byadu bya edenyi ngu eka. ¹³ O du l'o bu etu ndiche, suru: 'L'ejo-ememe shi l'eka ejo-ududu.' Oo ya bu le mbedua ta byadu bya edenyi ngu eka. ¹⁴ ?Bụ ngunu meru iphe eze ndu Ízurelu a-nodu achi iya k'egbugbu? ?Bụ onye be ijichi obu? ?Bụ odzu nwankuta; too bu nwogu, ta gbadu ebà? ¹⁵ Te Ojejoje kpekwa ikpe nggu l'iya; kfu onye ophu iswi du mma. T'o lee ya enya; haaru mu enge nafuta mu l'eka ngu.”

¹⁶ Dévidi ekfutsulephu ege ono; Solu aji iya: “? Nwa mu, Dévidi; bu nggubedua ekfu iphe ono?” Solu ebyiswee ekwa. ¹⁷ Yo abya asu: “I kakwa mu odobe eka-ndo; ke l'i meru mu iphe-oma; obenu le mbedua eme ngu iphe, du eji. ¹⁸ Ntanu owaa b'i koshiru l'i meru mu iphe-oma; mbu

lẹ́ Ojejoje meru tẹ́ mu daba ngu l'ẹ́ka; ti gbu mu. ¹⁹ Madzụ -phụ́a ọ́hogu iya; ?ọ́ohaje iya t'ọ́ tųgbua kẹ́ mmanu tọ́. Ọo ya bụ; tẹ́ Ojejoje kfụkwaa ngu ụgwọ́ iphe-ọ́ma ono, i meru mu ono ntań-a! ²⁰ Nta-a b'o dowaru mu ẹ́nya l'ị́ bụfutaaje eze; bụru nggu a-nọ́du achí alí Ízurelu. ²¹ Gude ẹ́pha Ojejoje riaru mu nte nta-a; l'ẹ́ t'ọ́ nweđu l'ị́ bufu awa mu ebufu; m'ọ́ bụ mee t'ẹ́pha mu chińu l'ufu nna mu!" ²² Tọ́ dų́ iya bụ; Dévidi abya eriaru Sọlu nte; Sọlu alashia l'ufu iya.

Dévidi yele ndu nk'ia awufu lap hushia azu l'ọ́gba ono.

25

Nebalu aswaru Dévidi ụswara

¹ Ya ndono; Sámẹ̀lu abya anwuhu. Ndu Ízurelu abya edzukobe; kwaa ẹ́kwa iya; lia ya l'ufu iya lẹ́ Ráma.

E meebe; Davidi atųgbua lashia l'echi-ẹ́gu Paranu. ² O nweru nwoke Mawonu, nweru ẹ́ku Kamẹ̀lu; bụru onye nweru iphe nshinu. O nweru unu aturu ẹ́saa l'ụ́kporo aturu iri.* Eghu iya adu unu eghu labu l'ụ́kporo eghu iri.† Yo nọ́du lẹ́ mkpụkpu Kamẹ̀lu l'akpu aturu iya ono eji. ³ Ẹ́pha nwoke ono bu Nebalu; kẹ́ nyee ya aburu Abigelu. Nyee ya ono bu nwanyi, nweru egomunggo; l'amakwaphu mma. Obenu lẹ́ nji iya, bu onye Kálebu dų́ ẹ́huka; nweru ejo umere.

* 25:2 25:2 Iphe ọ́ bụ́ bụ́ 3,000. † 25:2 25:2 Iphe ọ́ bụ́ bụ́ 1,000.

⁴ Dévidi anõdu l'echi-egu nua le Nebalu l'akpu aturu iya eji. ⁵ Yo bya ezifu umadzu iri l'unwu-okorõbya, l'etso iya nu; su ephe: "Unu jekfu Nebalu le Kamelu; je ekeleru iya eya. ⁶ Unu su iya: 'Ndzu iya ndzu ogologo. T'ehu dukwa iya agu yele ndibe iya; mewaru iphemiphe obule, o nweru enweru! ⁷ Ya nuwaru le teke aakpuje aturu eji be ruwaru nu. Le teke ephe le ndu echeru iya aturu shi tuko nõdu l'eke lanu be ephe ta kpabua ndibe ngu ono eh; to nwe iphe ephe, phuhujeru nu teke ephe shi nõdu le Kamelu. ⁸ I -jia ephe; be ephe a-kõru ngu-a. Oo ya bu; t'obu ngu rua l'eke unwu-okorõbya muwa nõ; keshinu ophu ayi byaru l'oge aji. Byiko; nukwa ndu ozi ngu-a; me yebe nwa ngu, bu Dévidi iphe, eka ngu rukpeleruphu.' "

⁹ Ndu ozi Dévidi ono erua; bya eworu ozi ono, Dévidi ziru ono zia Nebalu; bya angabe nchi l'onu, oo-ye. ¹⁰ Nebalu aji ndu ozi Dévidi ono "'Bu onye bu Dévidi? ?Bu onye bu nwatibe Jesi? Ndu nta-a dukwa l'igwe shi ke nnajiufo ephe l'agbakashihu. ¹¹ ?Bu ke ngunu be ya e-wota nri iya; wota mini iya; me anu, ya gburu ndu akpu aturu iya eji je anu ndu, ya ta madu eke ephe shi?"

¹² Unwu-okorõbya ono aghachi je ekfukotaru Dévidi ege Nebalu kfu. ¹³ Dévidi asu ephe: "T'onyenõnu wota ogu-mbeke ya turu!" Ephe achita ogu-mbeke ephe tua onwephe. Dévidi abya ewotakwaphu nk'iya turu. Ndu ophu tso Dévidi be rukwaru unu madzu. Ukporo umadzu iri anõdu swiru ivu ephe.

¹⁴ Nwokorọ́bya lanu lẹ ndu ozi kẹ Nebalu eje edooru nyee Nebalu; mbu Abigelu; su iya: “I phuru lẹ Dévidi bẹ nọ l'echi-ẹgu zia ndu ozi iya t'ẹphe bya ekeleru iya nnajiufu; yo gbe meru iphe-iphere kpua ẹphe. ¹⁵ O bu lẹ ndu ono mekwaru ayi iphe-oma. Ẹphe ta akpabukwaa ayi ẹhu; ophu iphe ayi 'ephuhubua teke ono, ayi l'ẹphe shi tuko nọdu l'echi-ẹgu ono. ¹⁶ Mbokumoku: eswe l'enyashi; bẹ ẹphe shi buru upho-mkpuma gbochiru ayi teke ono, ayi shi anonyabeje ẹphe l'echi aturu ayi ono. ¹⁷ Nta-a kwa t'i riedu iya; maru iphe, ii-me; kẹ l'iphe, du ẹji bẹ abyakwa oda-kfuta nnajiufu ayi yele ndibe iya l'ẹphe ha; kẹ l'umere iya kwatakwaru du ẹji; to nwe onye onujeru okfu.”

¹⁸ Abigelu abya emewaphu ẹgwegwa je achita ukporo ishi buredi iri; otumu mee labu; aturu ise, e gburu huchaa bya apama ya apama dobe; akpe, a huru yejia ogbonga ise; ukporo ẹchambeke ise, e gude akpuru vayinu ghee; me ukporo ẹchambeke iri, e gude akpuru figu ghee. Yo gwoo ya doo l'eli nkakfu-igara; ¹⁹ su ndu ozi iya: “Unu tugbua vuta ọzo; ya a-nọdu etso-o unu l'azu.” O bu l'ẹ to kfukwanuru iya nji iya; mbu Nebalu.

²⁰ L'o nọ l'eli nkakfu-igara iya agbazita l'uwuru, nọ l'ugvu ono; b'o phuru Dévidi yele ndu ono, tso iya nu ono l'ẹke ẹphe agbazitawaphu l'abyakfuta iya. Ẹphe abya edzuda. ²¹ Yo buru teke ono bẹ Dévidi kfuwokwaduru-a: “L'ẹ to nweduru, o baru iya mbu echeche, ya cheru nwoke-wa ẹku iya l'echi-ẹgu; mbu chee ya; k'ophu bu l'ẹ to nweduru iphe iya ophu puhuru

nụ. Yò buru ejo iphe b'o gude kfua ya ugwo iphe-oma, ya meru iya ²² Tẹ Nchileke mekwaa yẹbe Dévidi ophu ka njọ; mbụ t'ọ gwakwaa ya ochi; m'o -rua l'utsu echile; ya edobe m'ọ bụ onye lanụ, bụ nwoke ndzụ lẹ nk'iyia."

²³ Abigelu aphulephu Dévidi; nyifutakebewaphu l'eli nkakfu-igara iya ono; bya daa l'ifu Dévidi; woru ifu kpube l'alị. ²⁴ Nwanyi ono adaa Dévidi l'ifu; sụ iya: "Onye nwe mu nụ; t'ọ bukwaru yẹbedua nwenkinyi iya bẹ aa-ta ụta. Byiko; tẹ yẹbe nwozi ngu kfunuru yeru ngu; t'ị nua l'olu nwozi ngu. ²⁵ Onye nwe mu nụ; ba angakwaru mkpọkoro nwoke ono, bụ Nebalu nchị; kẹ l'ọ bụlephu ege epha iya dū b'ọ dū. Ooza onye éswè l'epha; l'emehukwaphu eswe. Obenu lẹ yẹbe nwozi ngu nwanyi ta phukwa ndu ozi ono, nggube nnajiufu iya yeru ono. ²⁶ Obenu agha; nnajiufu; keshinu Ojejoje sephuwaru ngu azụ; t'ẹ b'i je egbua ochi; mẹ t'ẹ b'i gwata ugwo iphe, e meru ngu l'onwongu; kamenu; bẹ bukwa ege Nebalu dū; bụ ege ndu ohogu ngu; mẹ iphe, bụ ndu l'achọ ege ephe e-shi mekata nggube nnajiufu mu a-dū. ²⁷ T'e wonuru iphe-a, mube nwozi ngu nwanyi guderu nggube nnajiufu mu nụ unwu-okorọbya ono, tso ngu nụ ono. ²⁸ Byiko; gwaruru nwozi ngu nwanyi nvu l'ẹke mu mesweru; kẹ l'a makahawaru lẹ Ojejoje e-me k'ophu bụ: ị -chị-gee; nwatibe ngu achị-tsota ngu gbururu jeyewaru. T'ẹ b'ọ dukwa ejo iphe, aa-phụ ngu l'ẹhu jeye l'ẹge ii-nọ-beru. ²⁹ O -ruhuduru madzụ l'achị ngu kẹ egbugbu bẹ Ojejoje, bụ Nchileke ngu e-woleruphu ndzụ

nggùbe nnajiufu mu kwachia ọhu-mma l'ite ndzù. Obenu lẹ ndzù kẹ ndu ọhogu ngu phẹ bẹ aa-gbaphu ẹge-a aagbaphuje mkpuma ọrobo-wa. ³⁰ Teke Ojejoje meleruphu nggùbe nnajiufu mu iphe dọ mma ono, o kweshigbaaru ngu ọkwa iya ono; bya eworu ngu mee ishi l'alì Ízurelù; ³¹ b'ẹ tọ bọduru nnajiufu mu aphù; obu te eku ngu ebemu l'i gburu ọchi ìnyigirinyi; m'ọ bọ l'ì gwataru ọgwo iphe, e meru ngu. Teke ono, Ojejoje e-meshiru nggùbe nnajiufu mu iphe ono, dọ mma ono; nyatakwa mube nwozi ngu nwanyi."

³² Dévidi asù Abigelu: "T'ajaja bọru kẹ Ojejoje, bọ Nchileke kẹ Ízurelù; mbọ onye ziru ngu t'ì byakfuta iya ntanù-a. ³³ Tẹ ọnu-ọma bukwaru nke ngu l'ẹge ẹnya shiru rua ngu alì l'iphe ọwa. Tẹ ọnu-ọma bukwaruphu kẹ nggùbedua gbobutaru mu tẹ mu be egbu ọchi ntanù-a; gude ẹka mu gwata ọgwo iphe, e meru mu. ³⁴ Ọdumeka bẹ mu ribuakwaru nte: 'L'ọ -bọru-a lẹ Ojejoje, bọ Nchileke kẹ ndu Ízurelù nọ ndzù ẹge ọ nọ iya-a; mbọ onye ono, gbobutaru mu; mu te mehe ngu iphe ono, mu tuburu k'ememe ono; bẹ ndẹge ẹ tì gbaru bya iya ndzuta-a; b'ọ rua l'ùtsu echile; b'ẹ tọ dọkwa iphe kfù útsù, ga aphọdu nù l'ufu Nebalu.' " ³⁵ Tọ dọ iya bọ; Dévidi abya anata iphe ono, o gwotaru iya ono; sù iya: "T'ọ lawaru. Lẹ ya nọwaru iphe, o kfuru bya ekwetawaa."

³⁶ Abigelu abya alakfu Nebalu je aphọ l'ọ nọru l'ufu iya l'agba aji; ẹge ono, onye eze agbaje ono. Ẹhu atso Nebalu ẹna; kẹle mẹe emewaa ya

l'ęnya. To nwe iphe, Abigelu kfuru iya jeye nchi bõhu. ³⁷ Yo rua l'ũtsu iya teke mẽe ono phohuru Nebalu l'ęnya; nyee ya abya atũko iphemiphe õbule ono dokotaru iya; meji atõfu iya; yõ kpõõ-beru. ³⁸ A nõlephu iphe, dũ l'õ bũ abalĩ iri; Ojejoje echigbua Nebalu; yõ bũru iya anwũhu.

Dévidi alũta Abigelu

³⁹ Dévidi abya anũa lę Nebalu nwũhuwaru; yõ sũ: "T'ajaja bũru kę Ojejoje; mbũ onye ono, gwataru ugwõ iphe-iphere ono, mu nataru l'ęka Nebalu ono. Ojejoje kpõshiwaru nwozi iya oye ęka l'iphe, dũ eji, ya g'emeta kpua onwiya. Ojejoje meru t'ęjo iphe, Nebalu meru tũ-kõru Nebalu l'onwiya iya l'ishi."

Dévidi ezia t'e je ezia Abigelu t'õ bya tę ya lũru iya. ⁴⁰ Ndu ozi Dévidi ejeshia Kamelũ je ezia Abigelu lę: "Dévidi bę zikwaru t'ayi bya eduta ngu t'ĩ bũru nyee ya."

⁴¹ Abigelu egbeshi bya ebuaru iya ifu l'alĩ; sũ: "Õwaa mũbe nwozi unu nwanyi ndõ-õ; mbũ onye a-nõdu asaję ndu ozi nnajiufu mu õkpa." ⁴² Abigelu ajikobewaphu bya eduta unwu-mgbõko ise, ejeru iya ozi yeru onwiya; nyikota nkakfũ-igara tsoru ndu ono, Dévidi ziru ozi ono; je awata õlu Dévidi.

⁴³ Dévidi bę alũhawa Ahinowamu, bũ onye Jézerilu. Yęle Abigelu abya achĩko bũru unyomu Dévidi. ⁴⁴ Teke ono bę Sõlu kutawaru nwatibe iya, bũ Mikalu; mbũ nyee Dévidi kee Paliti Layishi kę Galimu.

26

Dévidi aha Sọlu ndzụ ọdo

¹ Ndu Zifu atụgbua jeshia Gíbiya je edooru Sọlu: “Lẹ Dévidi bẹ domikwaru onwiya l'ugvu Hakila, nọ ghaa ifu l'echi-ẹgu Jeshimọnu?” ² Sọlu achita unu unwoke ẹsaa l'ụkporo unwoke iri, a fọru afofo l'alị Ízurelu; ẹphe ayiri jeshia echi-ẹgu Zifu ọcho Dévidi. ³ Sọlu phẹ abya emee ọnodu l'iku ụzo l'ugvu Hakila ono, nọ chee ifu lẹ Jeshimọnu ono. Ọphu bẹ Dévidi nọru l'echi-ẹgu. Yọ phulephu lẹ Sọlu tsowa iya abya ẹke ono; ⁴ zia ndu ngge; t'ẹphe je amaru m'ọ bụ oswi-okfu lẹ Sọlu abya. ⁵ Ya ndono; Dévidi epyofu jeshia ẹke ono, Sọlu phẹ kwaru ọdu ọgu ono. Yo rua; je aphụ ẹke Sọlu yẹle Ábuna Nẹru, bụ onye ishi ndu soja zẹ. Sọlu bẹ zẹ l'ime ọdu ọgu ono; ndu soja iya adọ-pher ya mgburumburu.

⁶ Dévidi abya aji Ahimeleku, bụ onye Hetu; mẹ Abishayi Zeruya, bụ nwunne Jóabu: “?Onye ọphu e-tsoru iya t'ẹphe jekfu Sọlu l'ẹke ono, ẹphe nọ ono?”

Abishayi asụ: “L'ọo yẹbedua l'e-tsoru iya.”

⁷ Ya ndono; Dévidi yẹle Abishayi atụgbua jekfu ndu soja ono l'enyashi. Ẹphe erua je aphụ Sọlu l'ẹke ọoze l'eku mgbenya l'ime ime ọdu ọgu ono yẹle arwa iya, o gwuberu l'alị l'uzo ishi iya. Ábuna yẹle ndu soja ono aze-pher ya mgburumburu. ⁸ Abishayi asụ Dévidi: “Ntanụ bẹ Nchileke mewaru tẹ ọhogu ngu daba ngu l'ẹka. Hanụ tẹ ya gude arwa sụpyabe iya l'alị ugbo lanụ; ya ta asụkwa iya ẹya ugbo labu.”

⁹ Dévidi egberu sù Abishayi: “Be egbukwa iya! ?Bù onye a-hali ẹka byia onye Ojejoje wùru manù l'ishi t'ọ buru eze; tẹ ikpe ba nma iya?” ¹⁰ Yọ sù ya: “Kamenu; ọ kwa Ojejoje l'onwiya e-gude ẹka iya chigbua ya. Ọ -nwuhudu l'oge nka-ezekuna nk'iya; yọ laa l'ọgu. ¹¹ Tẹ Ojejoje be ekwekwa tẹ ya halia ẹka byia onye ono, Ojejoje wùru manù l'ishi ono. Iphe, e-me nù bù t'ì mịta arwa ono; mẹ iphe-mini ono, nọ iya l'ùzo ishi ono t'ayi gude tughua.” ¹² Ya ndono; Dévidi ewolia arwa ono yẹle iphe-mini ono, nọ Sọlu l'ùzo ishi ono; yọ buru ẹphe atughu. Iphe ono emee; to nwe onye phuru iya nù; to nwe onye maru nù; ọphu 'onwedu onye tehuru nù. ẹphe atuko nọdu lẹ mgbenya; kẹle Ojejoje meru tẹ ọkpobe mgbenya gude ẹphe.

¹³ Dévidi abya adafu azù iya ọphu; je evudo l'eli ugvu l'ẹke teru nwenya. ẹke, nọ-buhuru ẹphe akwata ha ọsa nshinu. ¹⁴ Dévidi abya ekua ndu soja ono; kua Ábuna Nẹru; sù iya: “T'ìizadu oku; Ábuna?”

Ábuna aza; bya asù: “?Ì bù onye; nggube onye ọphu, l'eku eze oku?” ¹⁵ Dévidi asù Ábuna: “? Ọ kwa l'ì bụnua nwoke? ?Nanù onye agbabẹru ngu nù l'alì Ízurelu? ?Bù ngunu meru iphe ẹ ti letadu onye nwe-ngu nù, bù eze ẹnya? Ishi iya bù l'o nweru onye byaru tẹ ya gbua onye nwe-ngu nù, bù eze. ¹⁶ Iphe ono, i meru ono ta dukwa mma. Kamenu; iphe, ruberu unu l'unu ha; kwa anwuhu; kẹ l'unu te letadu nnajiufu unu ẹnya; mbù onye ono, Ojejoje wùru manù l'ishi ono. Chikaedu ẹnya achika. ?Nanù arwa eze;

mẹ iphe-mini, o shi donyabe ishi iya.”

¹⁷ Sọlu amalekwaphu l'ọ bụ olu Dévidi. Yọ sụ: “?Bụ olu ngu ndono nwatibe mu Dévidi?”

Dévidi asụ iya: “I-ye; eze; onye nwe mu nù; ọ kwa iya-a.” ¹⁸ Yọ sụkwaphu: “Buhunu kẹ ngunu bẹ nggube onye nwe mu nù achị nwozi ngu? ? Bụ ngunu bẹ ya meru? ?Nanụ egbe ejo iphe ya meru? ¹⁹ Byiko; nggube eze, bụ onye nwe mu nù; ngabenuru nwozi ngu nchị nta-a. Ọ -buru l'ọ bụ Ojejoje bẹ kpaliru ngu t'ì chìlahaa mu ẹge ono; ọo ya bụ t'ọ natakwa ngweja-a. Teke bụ l'ọo madzụ bẹ eme iya nù; t'ẹphe bukwaru ndu Ojejoje buru ọnu. Nta-a bẹ ẹphe chifwaru mu l'alì kẹ ndibe Ojejoje; sụ tẹ mu je ejelahaaru agwa ọdo ozi! ²⁰ Ọlobu; tẹ mee mu be egedakwa l'alì l'ẹke teru ẹnya l'ifu Ojejoje. ?Ì marua lẹ ya ta akadụ nwogu nshì ọga mkpa. ?Nanụ ẹge e meru bẹ eze ndu Ízurelù byaru bya achìlahaa ya l'ọ bụ onye achì nta ọkwa l'eli ugvu.”

²¹ Sọlu asụ: “Ya meekwaru iphe, dọ eji. Latanụ azụ; nwatibe iya Dévidi. Ya te ejehekwa ngu ome iphe mbọku ọdo; kẹ l'ì gùberu ndzụ yẹbe Sọlu iphe ntanụ-a. Ọ kwa ẹswè bẹ ya meru; mbụ lẹ ya mewaru ejo iphe, ha nshinu.”

²² Dévidi asụ: “Ọ kwa arwa nggube eze ndọ-ọ. T'unwokoro ngu onye lanụ bya ewota iya.

²³ Tẹ Ojejoje kfukwaa onyenọnu ugwo odobe-ẹka-ndoo ya mẹ kẹ ovudoshi ike l'iphe, onye kfuru. Ntanụ bẹ Ojejoje meru; tì daba iya l'ẹka; ọbule ya ta chọkwanu tẹ ya halia ẹka byia onye ono, Ojejoje wuru manụ l'ishi ono. ²⁴ T'ọ bukwaru ẹge ya gùberu ndzụ ngu iphe ntanụ;

bẹ Ojejoje a-gùbekwaphu ndzù nke iya; nafùta iya l'iphe, bụ iphe-ẹhuka, byaru iya nù.”

²⁵ Ya ndono; Sọlu asụ Dévidi: “T'ọnu-ọma bụkwaru nke ngu; nwa iya Dévidi. Ii-me iphe, ha nshinu; mee ya mefu iya ọnya!”

Dévidi atụgbua; Sọ lu alaphushia azụ l'ufu iya.

27

Dévidi alakfu ndu Filisutayinu

¹ Dévidi abya arịa l'ime onwiya; sụ: “M'a nọnyaa ujiku lanụ bẹ ya e-shikwa l'ẹka Sọlu laa l'iyi. Ẹ to nwekwa iphe ọdo, ẹ ta bụdu tẹ ya gbaru lashia alị ndu Filisutayinu; k'ọphu Sọlu a-kabẹru haa ya acho-phe l'alị Ízurelu; ya eshi ẹge ono nahụ iya.” ² Tọ dụ iya bụ; Dévidi yẹle unwoke ono, dụ unu madzù l'ụkporo iri ono, bụ ndu nk'iya akwafụ lakfushia Akishi Mawọku, bụ eze ndu Gatụ. ³ Dévidi phẹ alakfushia Akishi je eburu lẹ Gatụ. Onyenọnu bẹ yẹle ndibe iya tukuroruru. Dévidi bẹ yẹle unyomu ẹphe ẹbo tuko buru; mbụ Ahinowamu kẹ Jézerilu; mẹ Abigelu kẹ Kamèlu, bụ iya bụ nwanyi ono, nji iya; mbụ Nebalu tufuru phụ. ⁴ E dotsuaru Sọlu lẹ Dévidi gbalawaru lashia Gatụ; ọphu ọ chọhedu iya ọdo.

⁵ Tọ dụ iya bụ; Dévidi abya asụ Akishi: “Ọ -buru lẹ ya nọ ngu l'obu; wofutonu mkpukpu lanụ l'alị-a nù iya tẹ ya buru. ?Nanụ ẹge ọ bụ yẹbe nwozi ngu bẹ nggu l'iya a-chiko buru lẹ mkpukpu-eze l'ẹke eze bu?” ⁶ Ya ndono; Akishi eworu Zíkulagu nù iya mbọku ono. Yọ buru iya meru iphe Zíkulagu bụ mkpukpu ndu eze ndu

Júda jeye ntanu-a. ⁷ Dévidi ebua afa ophu l'onwa eno l'alì ndu Filisutayinu ono.

⁸ Dévidi yele ndu nk'iya atugbua jeshia je etso ndu Geshu; ndu Gizi; me ndu Amaleku ogu o-luru-olaa. Ndu ono be shihawa teke turu etete butaru l'alì ono; tsube le Shu jeye le Íjiputu.

⁹ Yoo buje ndu ophu Dévidi bakfuwaru l'ogu ono; yo gbushikota ephe. E to nwedu oke l'anya, oodobeje ndzu. Yo tuko aturu ephe; me egbu; eswi; nkakfu-igara; me inya-ivu; jeyewaru l'uwe ephe gwoo. Teke e -metsuaru; yo lakfushia Akishi.

¹⁰ Teke Akishi jiru iya: “?Bu ibyiya ole b'i jeru ogu o-lua-olaa obu ntanu?” Dévidi asu iya: “L'o bu l'uzo ohuda ndu Júda; m'o bu l'uzo ohuda ke ndu Jerahumelu; m'o bu l'uzo ohuda ndu Kenu.”

¹¹ E to nwedu oke l'anya, oodobeje ndzu kpuru bya Gatu; ke l'oorije: “L'ephe e-jekwa je agbaa ya ama; su l'oo iphe, Dévidi meru ndo-o.” Yo buru ege Dévidi shi emeje iya ndono l'oge teke o bukotaru l'alì ndu Filisutayinu.

¹² Akishi eworu Dévidi ye onwiya l'ehu; su onwiya: “Le Dévidi l'a-buwaruru nwozi iya gburu jeye; ke le ndibe ephe, bu ndu Ízurelu be kpowaru iya ashì okpobe akpokpo.”

28

¹ Yo rua teke obu; ndu Filisutayinu bya achikobe ndu soja ephe t'ephe tso ndu Ízurelu ogu. Akishi eje asu Dévidi: “T'o dokwaa ngu enya; le nggu le ndu nkengu e-dubekwa iya ogu.”

² Dévidi asu iya: “Teke ono; nggu aphuwaru iphe, nwozi ngu e-me.”

Akishi asu Dévidi: “O dulephu mma; ya e-mewa ngu ru t'i buru iya onye nche jeye teke ya a-no-bebe.”

Solu yele nwanyi, bu le Enudo

³ Sámeļu be nwuhuwaru nu; ndu Ízureļu l'ephe ha araa ekwa iya; bya elia ya le Ráma. Solu be chikowaru ndu aphu àphù; me ndu njibya rushikota l'ali ono.

⁴ Ndu Filisutayinu abya edzua l'odu ogu le Shúnemu. Solu achikobe ndu ke Ízureļu l'ephe ha; dobe ephe l'odu ogu nk'ephe l'ugvu Gilobówa. ⁵ Solu aphulephu ndu soja ndu Filisutayinu; egvu abya iya l'ehu; meji akfulahaa ya nkfu. ⁶ Yo jeshia okpata Ojejoje ishi; obu l'e to nwedu onu, Ojejoje yeru iya. E to shidu le nro zia ya ozi; to shi l'ido urimu; to shi l'onu ndu nkfuchiru iya yeeru iya onu. ⁷ Solu abya asu ndu ejeru iya ozi: “Unu leeru iya enya nwanyi aphuje àphù; te ya je akpata iya ishi.”

Ephe asu iya l'o nweru onye lanu, bu le Énu-Dọ.

⁸ Solu abya eworu onwiya gbugabe; chita uwe mmanu yee. Yo be l'enyashi; yele unwoke labu ayiru jekfushia nwanyi ono. Solu erua bya asu iya: “T'o kpataeduru iya maa ishi. O bu onye ophu ya kuru epha iya; be ii-kpo-lita.”

⁹ Nwanyi ono asu iya: “Lenu; o kwa i marua iphe, Solu meru. Mbù le ndu aphu àphù; me ndu njibya b'o rushikotaru l'ali-a. ?Bù ngunu kparu

iphe ì bya eworu ọnya kwebe lẹ ndzụ iya; tẹ ya shi ẹge ono nwuhu?”

¹⁰ Sọlu abya egude ẹpha Ojejoje ribua; sù iya: “Kamenu; l'ẹ to nwedu iphe, e me iya nù; k'iphe-a.”

¹¹ Nwanyi ono abya aji iya; sù: “?Bụ onye bẹ ya e-kuru ngu?”

Yọ sù iya: “L'ọ bụ Sámèlu bẹ ii-kuru iya.”

¹² Nwanyi ono aphulephu Sámèlu; chia mkpu; sù Sọlu: “?Nanụ ẹge ọ dọ b'ì gbarụ iya ẹregede? ?Tọ bụdu nggu bụ Sọlu!”

¹³ Sọlu asù nwanyi ono t'ẹ b'ọ tsushi egvu. Jì iya iphe ọ phuru?

Nwanyi ono asù iya: “Lẹ ya phuru maa l'ẹke o shi l'alì alufuta.”

¹⁴ Sọlu aji iya: “?Nanụ ẹge ọ gbaru?”

Nwanyi ono asù iya: “L'ọ kwa nwoke ọgurennya, yeru uwe-nlọkpuru bẹ alufuta nù.”

Sọlu amalẹruphu l'ọ bụ Sámèlu; fozita; woru ifu bua l'alì gude kwabẹ iya ugvu.

¹⁵ Sámèlu abya asù Sọlu: “?Bụ ngunu bẹ iikuru iya, i gude bya akpọ-lita iya ẹge-a?”

Sọlu asù iya: “L'uboku ta dukwa mma; kele ndu Filisutayinu bẹ byaru iya ọgu; Nchileke apawaru iya haa; ọphu o shijehedu l'ọnu ndu nkfuchiru iya; m'ọ bụ lẹ nrọ kfuru yeru iya. Ọ bụ iya meru iphe ya ẹku ngu t'ì karụ iya ọzo, ya e-shi iya.”

¹⁶ Sámèlu asù iya: “?Ìichoru iya ngunu nta-a, Ojejoje ghọwaru onye okfu ngu; ghawaru ngu azu-a? ¹⁷ Ọ bụ iphe ono, Ojejoje shi iya l'ọnu gbaaru ngu ama iya ono bẹ reru ẹge ono. Ojejoje bẹ nafuwaru ngu ọkwa-eze ono; wowaru iya nù

onye ọdo, bụ iya bụ Dévidi. ¹⁸ Ishi iya aburu l'ẹ ti nùduru Ojejoje okfu; jìka ogbushi ndu Amalẹku; shi ẹge ono mee tẹ oke ẹhu-eghughu iya l'ẹke ẹphe nọ lufuta ìphè. Ọ bụ iya meru iphe o meru ngu iphe-a, o meru ngu-wa ntanụ. ¹⁹ Ọphu ka nù bụ lẹ Ojejoje a-chiru nggu lẹ ndu Ízurelu ye ndu Filisutayinu l'ẹka; mbụ l'echile ọwaa bẹ nggu l'unwu ngu ndu unwoke a-lakfuta yẹbedua lẹ maa. Ọ kwaphụ ẹge ono bẹ Ojejoje a-chiru ndu soja ndu Ízurelu ye ndu Filisutayinu l'ẹka.”

²⁰ Akpajiji iphe ono, Sámèlu kfuru ono egude Sọlu; yọ ngabuhuwaphu teke ono daa l'alì. Ike agvụ iya; ke l'ẹ to nwedu iphe, shiru iya ọnu eswe l'enyashi mbọku ono. ²¹ Nwanyi ono abya aphụ ẹge ẹhu anma Sọlu anmanma; sụ iya: “Lenu; lẹ yẹbe nwozi ngu nwanyi bẹ nùkwaru ngu okfu; mee iphe, i ziru iya ememe. Ya tųru ndzụ iya ntụ; mekota iphemiphe ọbule, ì sųru tẹ ya mee. ²² Byiko; gebenuru nwozi ngu nwanyi nchì; tẹ ya nù ngu nri t'i ria; k'ọphu ike a-dụ ngu; t'ì la.”

²³ Sọlu ajìka lẹ ya te eridu nri ono. Ndu ozi iya etsoru nwanyi ono; rọlahaa ya; yo kweta teke ono. Yo gbeshi l'ẹke, ọ zẹ l'alì je anọ-zita l'oshi-azee.

²⁴ Nwanyi ono bẹ nweru nweswi, gbaru ẹba, nọ l'ulo iya. Yo gbuwa iya phụ teke ono teke ono; wota ntụ witu gwọo gude ghee buredi, ẹ te eyedu iphe, ekoje buredi. ²⁵ Nwanyi ono abya akwashịaru Sọlu phẹ iphe ono; ẹphe eria. E metsua; ẹphe atụgbua l'enyashi ono lashia.

29

¹ Ndu Filisutayinu abya edzua ndu soja ẹphe

lẹ Afẹku. Ndu kẹ Ízurelù eje akpọbe ọdu ọgu nk'ẹphe lẹ mgboro ẹke mini, anọduje amushi lẹ Jézerilu. ² Yo be teke ndu ishi ndu Filisutayinu keshiru ndu soja ẹphe; ẹphe awu l'ukporo ise ise; ndu unu labu l'ukporo iri iri; Dévidi yele ndu nk'iya l'awu etso ẹphe; ẹphe lẹ Akishi. ³ Ndu ishi ndu Filisutayinu abya aji: “?Bụ ngunu bẹ ndu Híburu ọwaa eme l'ẹke-a?”

Akishi asu ẹphe: “L'ọ kwa Dévidi ọphu shi buru nwozi Sọlu, bụ eze ndu Ízurelù? Mu l'iya buakwaru iphe, kariru afa ọphu. Ọ bụ lẹ keshinu ọphu ọ gbafutaru l'ufu Sọlu gbakfuta mu b'ẹ to nwekwa ntupo, mu phujewaru iya l'ẹhu.”

⁴ Ẹhu eghulaha ndu ishi ndu Filisutayinu ono eghughu; ẹphe asu iya: “T'o duphukwa ẹphe azu t'ẹphe je anọdu l'ẹke ono, a nuru ẹphe t'ẹphe buru ono. T'ẹ b'o tsokwaru ẹphe je ọgu; ọdumeka bẹ ọo-ghakọbekwa tso ayi ọgu. ?Tọ kadu mma tẹ yele nnajiufu iya doshia iphe adaru ẹphe; mẹ lẹ t'o gbushia ayi? ⁵ ?Tọ budunua Dévidi ọwaa; bẹ ẹphe aguje l'egvu:

“ ‘Lẹ Sọlu gburu unukurunu;
Dévidi egbukwanua
unukurunu ugbo iri.’ ”

⁶ Ya ndono; Akishi abya ekua Dévidi; su iya: “Kamenu; l'ì buplephu onye eegude ire iya ẹka. Ọ du iya; t'ì tisoru l'ọru soja ẹphe. Lẹ keshinu mboku, ì lakfutaru iya jeye nta-a; b'ẹ to nwe du ntupo, ya phujeru ngu l'ẹhu. Obenu l'ẹ tì dudu ndu ishi ono mma l'ẹnya. ⁷ Tugbua lashia l'ẹhu-agu; bẹ ejekwa ome iphe, ẹ-ta dudu ndu ishi ndu Filisutayinu mma.”

⁸ Dévidi aji iya: “?Buhunu ngunu be ya meru? ?Bu ngunu b’i phuru l’ehu yebe nwozi ngu tsube le mboku ono, ya lakfutaru ngu ono jeye nta-a? ?Nanu iphe bu le ya te ejedu je etso ndu ohogu nggube eze, bu onye nwe mu nu ogu?”

⁹ Akishi asu iya: “Le ya marua l’i du yebedua mma l’anya l’obu ojozi-imigwe, shi l’eka Nchileke Obule ndu ishi ndu Filisutayinu kfuwaru su l’e tii tsodu ephe eje ogu ono. ¹⁰ Olobu; nmaa ewa l’utsu nggu le ndu ono, shi ejeru nnajiufu ngu ozi ono; mbu ndu ono, nggu l’ephe tuko yiru ono t’unu tugbua me iphoro dulephu gerigeri l’utsu.”

¹¹ Ya ndono; Dévidi yele ndu nk’iya egbeshi l’onma-ewa utsu laphushia azu l’ali ndu Filisutayinu; ndu Filisutayinu atugbua; yo buru ephe oje Jézerilu.

30

Dévidi etso ndu Amaleku ogu

¹ Dévidi yele ndu nk’iya phu erulephu Zikulagu le mboku k’eto; k’ophu ephe gbeshiru; ndu Amaleku ejewa ogu o-lua-olaa l’uzo ohuda; me le Zikulagu. Ephe alua Zikulagu; muru oku ye iya. ² Ndu Amaleku ono akpuwa unwanyi, no iya nu le ndzu; mbu kpuwa kpuwa nwata l’ogurennya. E to nwedu m’oo onye lanu, ephe gburu egbugbu; gbahaa l’ephe kpuru ephe le ndzu lashia. ³ Teke Dévidi yele ndu nk’iya ono rutaru Zikulagu be ephe bya aphu ege oku mebyishiru iya; bya eyeru l’a kpukotaru unyomu ephe; me unwegirima ephe le ndzu. ⁴ Dévidi

yèlè ndu nk'íya ono akwaa ẹkwa ẹge ono jeye ike agvushia ẹphe. ⁵ Unyomu Dévidi ẹphe ẹbo, bu iya bu Ahinowamu kẹ Jézerilu; mẹ Abigelu, ọphu nji iya, bu Nebalu tufuru phụ; mbụ onye Kamèlu phụ b'a kputakwaruphu.

⁶ Iphe ono atsua Dévidi l'ẹhu nshinu; kẹ lẹ ndu nk'íya ono wataru okfu t'a tų-gbua ya lẹ mkpuma. Ẹphe l'ẹphe ha bẹ ẹhu gbanwuhuru ọku k'unwu ẹphe: ndu k'unwoke; lẹ ndu k'unwanyi, a kputaru. Obenu lẹ Dévidi shilee Ojejoje l'ẹka ọ́a onwiya ike. ⁷ Tọ ọ́a bu; Dévidi abya asụ Abiyáta Ahimẹleku, bu onye achijeru Nchileke ẹja: "T'o wotaru iya nụ uwe-ukuvu!" Abiyáta achíta iya chijeru iya. ⁸ Dévidi abya aji Ojejoje; sụ iya: "?Tẹ ya chiwaru ndu ọ-lụ-ọ́laa ono tọ? ?Ya a-gbakfu ẹphe?"

Nchileke asụ iya: "T'ọ chipyabe ẹphe; l'ẹphe a-gbakfu-a ẹphe; nashikota ẹphe iphe ono l'ọ ha."

⁹ Dévidi yèlè ndu nk'íya ono ọ́a unu l'ụkporo iri. Ẹphe abya erua nggele Besọ. Yo nweru ndu ọ́a haru noshia l'ẹke ono; ¹⁰ kẹ l'ụkporo madzụ iri l'ẹphe; bẹ ike gvushiru; ẹphe te eswehe nggele ono. Yọ bụru Dévidi; mẹ unu madzụ bẹ chipyaberu ndu ono jeshia. ¹¹ Ẹphe agbata je apha onye Íjiputu l'echi-ẹgu. Ẹphe eduta onye ono dutaru Dévidi. Ẹphe abya eworu nri nụ iya; yo ria; bya echebe iya mini; yọ ngụ. ¹² Ẹphe eworu ibiribe ẹcha-mbeke, e gude akpuru oshi figu mee; mẹ ọ́a e gude akpuru vayinu mee; nụ iya. Yọ taa ya bya awọta onwiya; kẹ l'ọ nọwaru abali ẹto: eswe l'enyashi; tọ ngu

m'òo mini. ¹³ Dévidi aji iya: “?Bù onye b'i tso? Tèmanu; ?bù awe b'i shi?”

Nwokeròbya ono asù iya: “Lẹ ya kwa onye Íjiputu; bukwaruphu nwohu onye Amalẹku. Nnajiufu iya haru iya eshinu k'abalì ẹto nta-a; kẹ l'ẹhu ta dudu iya mma. ¹⁴ Ayi jeru ọgu ọ-lua-ọlaa lẹ Keretu l'uzo ọhuda; mẹ lẹ ndu bu l'ẹke iya kẹ ndu Júda; mẹ ndu Kálẹbu, bu l'uzo ọhuda. Ayi eye ọku lẹ Zikulagu.”

¹⁵ Dévidi aji iya: “?Ì-dù ike duru iya je ekoshi iya ndu ọ-lua-ọlaa ono?”

Yọ sù iya: “T'o gude ẹpha Nchileke riaru iya nte l'ẹ tii gbudu iya; m'ọbu kpuru iya nù Nnajiufu iya. Í riwaru iya nte ono bẹ ya e-duru ngu-a je ekoshi ngu ẹke ẹphe nọ.” ¹⁶ Yo duta Dévidi; ẹphe erua. Ndu Amalẹku ono awùshiru l'alì ono; l'eri; l'angu; l'eme ẹswà k'igweligwe ọkwata ono, ẹphe kwaru l'alì ndu Filisutayinu; mẹ kẹ ndu Júda ono. ¹⁷ Dévidi phẹ eshi l'urenyashi mbọku ono gbua ẹphe jeye l'urenyashi echile iya. To nwe m'òo onye lanù, gbalarù nù; a gufu unu unwu-okoròbya lanù, nyikoberu inya-ivu; gbalashia. ¹⁸ Dévidi phẹ atuko iphe ono, ndu Amalẹku gworu ono natakota jeye l'unyomu iya ẹphe ẹbo. ¹⁹ Ẹ to nwedu iphe ẹphe, ọphu phuhuru ephuhu; onye ukfu l'onye nta; unwokoro l'unwumgboko; iphe, a kwaru l'ọkwata; mẹ iphe mmanu ọdo, ẹphe gwokoru egwoko. Dévidi phẹ anaphutakota iya azu. ²⁰ David phẹ abya akpua aturu ndu Amalẹku; mẹ egbu ẹphe; mẹ eswi ẹphe. Ndu kẹ Dévidi ono, kparù ẹku ono

evuru ọ̀zo; sù: “Ọ̀waa bú iphe, Dévidi kwataru l'ọ̀kwata.”

²¹ Dévidi abya abyakfuta ọ̀kporo madzù iri phù bú ndu ono, ike gvùshiru k'ọ̀phu ẹ̀phe ta dudu ike tsoru Dévidi phù; mbù ndu ono, a eswataru ẹ̀ nggele Besọ phù; ẹ̀phe awufuta t'ẹ̀phe gba Dévidi yẹ̀le ndu nk'iya ndzuta. Dévidi erua bya ekele ẹ̀phe. ²² Ndu ẹ̀jo madzù; mẹ̀ ndu mkpaka ẹ̀ ndu ono, tso Dévidi ono abya asù: “Lẹ̀ keshinu ẹ̀phe te tsodu ayi; bẹ̀ ayi te ekevukwa ẹ̀phe l'iphe ono, ayi kwataru l'ọ̀gu ono. Iphe, e-mechia nù bú l'onyenọ̀nu e-duta nyee ya; mẹ̀ unwu iya lashia.”

²³ Dévidi asù ẹ̀phe: “Wawakwa; unwunna mu; unu be egudekwa iphe, Ojejoje nùru ayi mee ẹ̀ge ono. Ojejoje chewaru ayi; bya ewowaru ndu byaru ayi ọ̀gu ye ayi l'ẹ̀ka. ²⁴ ?Bù onye a-ngarù unu nchì l'iphe ono, unu ekfu ono? L'ọ̀ kwa iphe, onye nọ̀du swiru ivu ketaru bẹ̀ bú iphe, onye tso je ọ̀gu e-keta. Onyenọ̀nu e-nweru ọ̀kẹ̀ ẹ̀nyanhamunha.” ²⁵ Dévidi atọ̀ya ya; yọ̀ búru ekemu bya aburu ome-l'alì ndu Ízurelù shita mbọ̀ku ono jeye ntanù.

²⁶ Dévidi alarulephu Zíkulagu; yọ̀ haru iphe ono, ẹ̀phe kwaru l'ọ̀kwata ono nù t'e je anù ndu ọ̀nyà iya, bú ndu ọ̀gurennya ndu Júda. Yọ̀ sù t'a sù ẹ̀phe: “Ọ̀waa bú iphe, ya anù unu l'iphe, ẹ̀phe nataru ndu ọ̀hogu Ojejoje l'ọ̀gu.” ²⁷ Ọ̀ nùru iphe ono t'a nù ndu Bételu; ndu Ráma l'uzo ọ̀huda; ndu Jatiru; ²⁸ ndu Arówa; ndu Sifimotu; ndu Eshitemowa; ²⁹ ndu Rakalu; ndu Jerahumelu; ndu Kenu; ³⁰ ndu Homa; ndu Bọ̀rashanu; ndu

ke Ataku; ³¹ ndu Héburonu; ndu ke Dévidi; me iphe, bu ndu eke ono, o gvugbaaru okpa teke ono, o shi aghaphe aghaphe ono.

31

Anwuhu Solu (1 Iphe 10:1-12)

¹ Ndu Filisutayinu abya etso ndu Ízurelu ogu; ndu Ízurelu agbaaru ephe oso. Ndu Ízurelu ndu ophu e gburu le Ugvu Gilobówa aha l'igwe. ² Ndu Filisutayinu achiru Solu yeke unwu iya tugburu; gbakfube ephe; je egbua Jonátanu; Abinadabu; me Malukishuwa. ³ Ogu ono esihu ike l'eke Solu no; ndu akfu agbaa Solu akfu; meka iya iphe nshinu. ⁴ Solu asu onye achiru iya ngwa-ogu: "Mita ogu-mbeke ngu nmagbua ya; a nonyaa nu; ndu akpapyi-wa abya eworu iya gbua; mee ya iphe-iphere."

Obenu l'onye ono, achiru iya ngwa-ogu ono be egvu guderu; to kwe. To du iya bu; Solu ewota ogu-mbeke nk'iya ngube l'ali; pata onwiya tua l'eli iya. ⁵ Onye ono, achijeru Solu ngwa-ogu ono amaru le Solu nwuhuwaru; dafua l'eli ogu-mbeke nk'iya; ephe e ya chiko nwushihu. ⁶ Oo ya bu le Solu yeke unwu iya unwoke ephe eto; onye achijeru ngwa-ogu; me ndu soja iya l'ephe ha agvu ujiku lanu ono.

⁷ Ndu Ízurelu ndu ophu bu l'azu nsuda Jézerilu azu iya ophu; me ndu ophu bu l'iku Enyimu Jódanu aphulephu le ndu soja Ízurelu be gbaru ndu Filisutayinu oso; bya aphukwaaphu le Solu yeke unwu iya k'unwoke nwushiwaru; haa

mkpukpu ephe gbalashia. Ndu Filisutayinu abya ebuchia iya. ⁸ Yo be echile iya le ndu Filisutayinu jeru t'ephe yeshia ndu ono, e gburu l'ogu ono uwe ephe; phua odzu Solu yele unwu iya unwoke ephe eto le Ugvu Gilobowa. ⁹ Ephe abya ebuta Solu ishi; yeshia ya ngwa-ogu iya; bya eye ndu ozi t'ephe je araa ya arara l'ali Filisutayinu mgburumgburu l'ulo agwa ephe; me te ndiphe nugbaru iya. ¹⁰ Ephe eworu ngwa-ogu iya ono dobe l'ulo agwa Ashitoretu; bya eworu ugwehu iya kepyabe l'upho-mkpuma Betu-Shanu.

¹¹ Ndu Jabeshi-Giledu anulephu iphe, ndu Filisutayinu meru Solu; ¹² unwoke agburu-ehu no le mkpukpu ono atuko wufu l'enyashi jeshia Betushanu. Ephe eje apazita odzu Solu yele ke unwu iya l'eli upho-mkpuma Betu-Shanu; pata jeshia Jabeshi je akposhia ya oku. ¹³ Ephe abya achikobe okpu ephe lia l'ukfu oshi tamarisuku, no le Jabeshi. Ephe abya aswia aswisi abali esaa.

Bayiburu Ikwo
Ikwo: Bayiburu Ikwo Bible

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ikwo)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

3867ef4e-3384-5ab4-a937-63476bb8a7bb